"LIETUVA", SAVAITINIS LAIKRASZTIS
IŠEINĄ KAS PETNYCZIA, CHICAGO, ILL.
Pronumerata metams:
Suv. Valstijose, Kanadoje ir Mexike . $2.00
Kitose vietoose 3.00
Pronumerata apmokama pirmiaus. Pronumeratos metai skaitomi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų perkainojimas. Visada adresuoki:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED ST. : : : CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
PUBLISHED EVERY FRIDAY AT CHICAGO, ILL.
Yearly subscription rate:
In the United States, Canada and Mexico $2.00
To Foreign Countries 3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED ST. : : : CHICAGO, ILL.

Nr. 10 CHICAGO, ILL., PENKTDIENIS, 6 d. KOVO, (March), 1908 m. Metas XVII

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

Juo toliau, juo smarkesnė užstoja Maskolijoj reakcija, dumoj reakcijonieriai atstovams laisvesnių partijų ne duoda ne išsižioti, o jau reikalavimų ne maskolių.jų skundų nė klausyti nenori. Randas susidedantis iš reakcijonierių biurokratų, žinoma, ypač ne maskolių klausyme remiasi ant reakcijonierių dumos atstovų, o kad šitame klausyme laisvesnių partijų maskoliai, nors ir nepritaria persekiojimams ne maskolių, ne stoja tvirtai jų apgynime, tai valdžia ir pradeda po senovei naikinti ne maskoliams pirma pripažintas laisves. Tą jau atjaučia lenkai, lietuviai, mahometonai, latviai ir Kaukazo tautos. Vilniuje biurokratai jau griebiasi senovės Muravjevo įvesto įnagio — čia likosi jau policijos pagarsinta, jog viešose vietose uždrausta kalbėti lietuviškai, nors Vilnių mes laikome Lietuvos sostapiliu. Privatiškoms lėšoms užlaikomose mokyklose rods dar neuždraudė mokinti lietuviškai, ne uždarė dar su visu lietuviškų mokyklų, bet ypač vidutinėse jau prisakyta, mokinimui maskoliškos kalbos, istorijos ir geografijos užlaikyti mokytojus maskoliškos kilmės, tų mokslų lietuviai mokintojai negali mokyti, o prie užlaikymo tokių mokyklų valdžia ne prisideda, pinigų ne duoda. Ji vienok drysta reikalauti, kad lietuviai, savo pinigais užlaikomose mokyklose užlaikytų jos šnipus, maskolintojus lietuvių mokinių. Ji jieško vien vietų savo pagelbininkams ir jų užlaikymui nori kuo mažiausiai savo pinigų išleisti, todėl verčia jos pagelbininkus ir tarnus užlaikyti jos persekiojamiems ne maskoliškosios kilmės Maskolijos gyventojams. Seniau, Muravjevo laikuose valdžia klydo: ji draudė mokyklose Lietuvoj mokyti prigimta žmonių kalba, uždraudė mokantiems žmonių kalbą užimti mokytojų vietas. Ir kokios buvo pasekmės tokio kvailo valdžios užsimanymo? Skaitlius mokyklų visur sumažėjo ir užsilikusias lankė labai mažas lietuvių vaikų skaitlius. Taigi nė mokykla, nė maskolinimui į Lietuvą sutraukti, parinkti iš maskoliškųjų putų, nes geresniejie svetimuose kraštuose ne nori vėjo gaudyti, mokintojai ne galėjo teip patarnauti Peterburgo fanatikams, maskolintojų darbas Lietuvoj negalėjo tokių vaisių išduoti, kokių valdžia, išleisdama savo uždraudimus, tikėjosi. Maskolintojai nesumaskolino lietuvių, pasėjo vien neužsitikėjimą žmonių visoms valdžios įstaigoms ir administratoriams; žmonės pradėjo šalintiesi nuo visko, kas kokiu nors budu atsiduoda maskolyste.

Paputus laisvesniams vėjaliui, žmonės pradėjo rengti pats ir užlaikyti savo lėšomis reikalingas įstaigas, pradėjo rengti mokyklas ir jos negalėjo patalpinti visų norinčių mokintiesi vaikų, o į senuosius, valdžios užlaikomus maskolinimo urvus ir varu negalima buvo vaikų suvaryti. Taigi valdžia pati pamatė savo klaidą ir tikrai biurokratišku budu, neišsižadėdama savo senojo tikslo, taigi maskolinimo lietuvių, užsimanė tą atlikti kaštais maskolinamųjų.

Lietuvoj prisakė ir privatiškose, ne valdžios lėšoms užlaikomose mokyklose laikyti maskolius šnipus, valdžios padėtojus. Jeigu jų darbas išduotų tokius vaisius, kokių valdžia tikisi, žinoma, paskui galima but ir iš teip vadinamų lietuviškų mokyklų išvyti lietuvius mokytojus, uždrausti jose mokinti lietuviškai, taigi iš lietuviškųjų padaryti tokias jau įstaigas, kokioms yra ir valdžios mokyklos, taigi iš jų padaryti maskolinimo urvus. Dabar tą padaryti butų ne paranku, nes lietuviai tokių mokyklų galėtų ne panorėti užlaikyti, as visai uždarytų, o tąsyk valdžia savo šnipų neturėtų kur patalpinti, apmokėjimui ir iždas neturi pakamai pinigų. Todėl tai tuom ou dar kenčia Lietuvoj bent se- uždėtas lietuviškas mokyklas, c. Pau prievarta spraudžia savo šnipus.

Kraštuose kur žmonės labiau tautiškai susipratę, kaip antai Lenkijoj, kur randas nesitiki, ir šuntakiais eidamas daug pelnyti, tiesiog uždaro lenkiškas mokyklas. Teip antai padarė su Lenkiškos Motinėlės draugystės mokykloms, kurių tukstantį suviršum uždarė, norėjo paglemžti ir tos organizacijos surinktus užlaikymui lenkiškų mokyklų pinigus, bet juos pasisekė perkelti į užrubežius. Teipjau daro ir Latvijoj: čia sunkina rengimą latviškų mokyklų, apšviečiančių žmonių protą skaitymų. Kadangi Latvijoj maskolių labai mažai, tai čia atsėjo jieškoti padėtojų terp vokiečių. Valdžia nusilenkdama prieš vokiečius; kadangi vokietystės besiremiančios ant galingos Vokietijos, išnaikinti negalima, siundo vokiečius ant latvių ir tas, šiuom tarpu, išduoda gerus vaisius, taigi tokius, kokių valdžia laukia: Latvijos vokiečiai baronai užvaduoja valdžią ir stoja kovon su latviais.

Ant Kaukazo ta pati caro valdžia siundo mahometonus ant krikščionių armenų ir gruzinų, o pati spaudžia vienus ir kitus. Taigi valdžia, atsiekimui savo mierių, visur piudo vienas tautas ant kitų o pati spaudžia, pančioja ir tuos, ant kurių siundo ir tuos kuriuos siundo.

Pati valdžia vienok šiuom kartu jau atvirai stoja prieš Finlandijos gyventojus, nes čia piudymai ne išduoda vaisių, nes finai kur kas apšviestesni, supranta geriau visus valdžios mierius. Seniau ir Finlandijoj valdžia bandė piudymo: piudė švedus su finais, bet čia piudomiejie greitai susiprato ir susitaikė. Finlandijoj todėl jau intrigoms negalima nieko pelnyti, todėl caro administratoriai elgiasi atviriau. Jie pradėjo siaurinti Finlandijoj laisves ir gyventojų teises ir tam, žinoma, pritaria visi maskoliškiejie fanatikai. Bet pati valdžia nesitiki teip lengvai Finus pergalėti, arba juos nugazdinti teip, kad jie be pasipriešinimo lenktų sprandą į maskoliškųjų fanatikų rengiamą jungą. Todėl dabar siunčia į Finlandiją vis daugiau tikrų maskoliškųjų kareivių, nors Finlandija, kaip antai Lenkija iki 1831 metų, turi savo atskirą kariumenę pakankančią užlaikymui tvarkos namieje. Maskoliškiejie laikraščiai persergsti valdžią, užtikrina, jog apart finiškos kariumenės ir ginklų arsenaluose, Finlandijoj yra gerai militariškai suorganizuotų ir apginkluotų geriausiais ginklais 200000 vyrų, pasirengusių sukilti, kaip tik valdžia savo persekiojimuose ir siaurinimuose Finlandijos teisių peržengs rubežių.

Taigi mat ir caro valdžia laukia sukilimo Finlandijos gyventojų. Bet toks pasikėlimas vieno persekiojimais ir pančiojimais priversto pasikelti krašto gali atsiliepti ir ant kitų prispaustų valdžios Maskolijos kraštų. Argi sukilus atvirai ir dagi laimėjus kokį svarbesnį mušį, kas lengvai gali atsitikti kalnuotame, turinčiam mažai kelių krašte gali žiurėti ramiai į kovą spaudėjo su laisvės jieškančiais žmonėms teipjau prispausti lenkai, žydai, mažrušiai ir Kaukazo tautos? Galima laukti Maskolijoj sukilimo visų prispaustųjų.jeigu caro valdžia nesusipras. Žinoma, sukilimui reikalingi ginklai, kovai su caro kariumene ne pakaks bombų ir browningų, reikia jau kur kas geresnių ginklų. Bet ir ginklus norintiems sukilti galėtų parupinti Finlandija, kuriai lengviau juos iš užrubežių gauti negu kitam Maskolijos prispaustam kraštui.

Taigi pasikėlimas Finlandijos gali but ženklu kitiems prispaustiems kraštams, gali pagimdyti ginkluotą sukilimą visų prispaustų tautų; prasidėjęs Europoj, jis gali išsiplatinti Siberijoj, Tukestane ir Vidurinėj Azijoj, kur yra teipgi valdžios prispausti tautiški gaivalai ir jau prispaudimą pradedanti atjausti. Suvaldyti visus sukilusius kraštus nebutų lengva, jeigu tik prispaustiejie nesiduotų valdžiai suvadžioti, mestų savitarpinius persekiojančios valdžios pasėtus nesutikimus. Milžiniškoji Maskolija, sulypinta iš tautų kraujo, skriaudų ir neteisybių galėtų vėl iširti, arba ji turėtų tapti federatyviška viešpatyste, kur kiekviena ją sudedanti tauta, savo apsigyvenimo rubežiuose rėdytusi pati, kaip buvo iki šiol antai Finlandijoj, kurios tą savistovystę užsimanė išnaikinti ne protingi caro tarnai biurokratai. Bet federatyviškoj Maskolijoj jau ne caras ir biurokratai valdytų kraštą.

AMERIKA.

Ekonomiškiejie prietikiai Amerikoj dar nepasigerino. Teisybė, jie eina geryn, bet labai palengva, neznaimiai. Dar vis daugybė darbininkų neturi darbo. Amerikos politikieriai, pats didžiausi ekonomiškojo nupuolimo kaltininkai, savo kaltes stengiasi sukrauti ant kitų sprando, na ir krauja ant ateivių. Ant jų siundydami, stengiasi savo pačių kaltes paslėpti. Dabar vėl kongresui paduotas sumanymas apsunkinti ateivystę ir, žinoma, sumanytojai nesigaili ateiviams visokios veislės išniekinimų, užslėpdami, kad visą gerovę, kokią Amerika turi, apart gamtai, davusiai savo dovanas, ji kalta labiausiai ateivių rankoms. Bet Amerikos ateivių priešai visas kaltes krauja ant ateivių sprando. Be ateivių rankų ir Amerikai gamtos duoti turtai nebutų išnaudoti, nes tam nebutų rankų, o gal ir proto nebutų pritekę. Dabar kongresui paduotas sumanymas ne leisti Amerikon ateivių, nemokančių rašyti ir skaityti prigimtoj kalboj, o manoma neįleisti ir nemokančių nė jokios Europoj vartojamos kalbos. Paskutinis sumanymas išmislytas prieš japoniečius, kadangi kitaip negalima jiems uždrausti Amerikon atkakti. Dėl nemokėjimo rašyti lietuviams atsieitų daug nukėsti, nes iš atkakusių pernai Amerikon lietuvių didesnė pusė nemokėjo skaityti ir rašyti.

Ekonomiškasis nupuolimas ir piniginis krizis Amerikoj atsiliepė ir ant iždo surinkimų: surinkimai sumažėjo, o išlaidos pasiddidino. Vasario mėnesyj iždas turėjo nepriteklių $8405118. Iš muitų įplaukė $5000000 mažiau negu pernai, nes pritrukus pinigų, mažiau persigabenta iš svetur išdirbinių. Vidurinių mokesčių įplaukė ant $2000000 mažiau negu pernai. Nors įplaukimai sumažėjo, bet išlaidos pasiddidino: vien kariumenės ir laivyno reikalams išleista ant $5750000 daugiau negu pernai. Nuo 1 d. liepos pereitų metų iki 1 d. kovo šių metų iždo įplaukimai sumažėjo ant $22450000, o išlaidos pasiddidino ant $45000000. Iždo skolos siekia $1411637000.

Nors Amerika ginasi nuo anarchistų, bet čia jų teipjau netruksta kaip ir Europoj. Pereito panedėlie dieną, anarchistas, koksai Lazarus Averbach, koridoriuj locnų namų pn. 31 Lincoln Pl. užpuolė su peiliu rankoj ant perdėtinio miesto policijos Geo. M. Shippy ir sužeidė jį gana sunkiai į petį. Paskui užgimė dar besitąsymas su užpuoliku. Policijos viršininkui atbėgo pagelbon jo sunus ir automobiliaus vežėjas. Užpuolikas išveržė iš policijos viršininko pačios revolverį ir paleido kelis šuvius. Vienas šuvis pataikė policijos viršininko sunui į šoną, kitas sužeidė automobiliaus vežėją. Atsigriebęs kiek, policijos viršininkas griebė revolverį, paleido kelis šuvius ir paguldė užpuoliką. Auerbach paeina iš Kišenevo, Maskolijoj, jis, turbut, yra maskoliškas žydas.

IŠ LIETUVOS.

IŠ VILNIAUS.

Šio mėnesio pabaigoje Vilniaus miesto galva važiuosiąs Peterburgan pasiteirauti ministerijose apie miesto reikalus, ypač apie įsteigimą Vilniuje politechnikos.

Vienas oficeris, bedežuruodamas Vilniuje, pasergėjęs kažin-kokį šešiolikos metų vaikiną, kuris linksmindamas kareivius katarinka, dalinėjęs jiems visokius prieš vyriausybę atsišaukimus. Vaikinas buvęs suimtas ir atiduotas žandarams.

Vilniaus geležinkelio stotyje esą suimta keletas žmonių, kurie pardavinėją netikrus aukso pinigus.

Iš Kauno esąs paduotas Vilniaus general - gubernatoriui prašymas leisti įsteigti Skapiškio miestelyje žemają ukio mokyklą.

(Iš "V.")

IŠ KAUNO.

Sustreikavo vežikai, nenorėdami miestui mokėti už teisę vežioti 5 rub. vietoj pustrečio, kuriuos anksčiau mokėjo.

"Teisybės" redaktorius nubaustas gubernatoriaus 100 rublių už straipsnį "Apie marijavitus", kuris tilpo šio laikraščio No. 2.

Kauno antrojo nuovado policija gali pasigirti savo darbštumu. Tas policijos darbštumas apsireiškia gera kumščia, arba da geresne nagaika. Nepakanka kumščios, tai patarnauja ir kojos. Vis vien tas, kurį reikia nuraminti, lygiai pajus kaip kumščios smarkumą, taip ir kojos spyrimą. Tuos smagumus atjuto lapkričio mėnesį Kl. ir Sk. Apie šiuos atsitikimus pradėjo platinties po Kauną įvairios kalbos. Kad paslėpti tikruosius nušikus, Kauno policmeisteris apgarsino vietiniam laikraštyj "Sievero Zapadny Telegraf" prisakymą, kad daugiaus policija nedaužytų suimtųjų. Bet tas apgarsinimas buvo tik apdumimui akių, nes perėjo kelios dienos po apgarsinimui, o "ochrankos" viršininko raštinėj liko sumušti B. Y. ir E. Mušime dalyvavo ir policmeisteris ir "ochrankos" viršininkas Doncovas. Kadangi jie pailso bemušdami suimtuosius, pavedė toliau atlikti pradėtąjį darbą policistams, o viens viresniųjų policistų kardu perkirto suimtamjam ranką. Suimtiemsiems parkritus nuo mušimo ant grindų, policija pradeda juos spardyti kojomis. Tarp tvarkdarių viens sargybinis tiek įsižymėjo, kad liko pramintas "daktaru". Tai taip musų tvarkdariai ramina žmones. Bet ar neatneš tas raminimas tokių vaisių, kokių Kauno policija nelaukia?

Z a.

(Iš "Ž.")

IŠ INDRIONIŠKIO,

Ukmergės apskr.

Antanas Pukenis, seniunas Zebelynų sodžiaus, susišėbravęs su Nikolajevu, Troškunų uriadninku, išpasakojo jam, buk tai lapkričio 19 d. 1905 metų Indrioniškyj buvęs sušauktas nelegališkas mitingas, kuriame vadovavę: Didžiulis iš Griežionėlių, Jonas Šaučiunas iš Padvarninkų ir Lapienis. Buk Didžiulis liepęs pavaryti rusą raštininką ir mokytoją,o jo vieton pasiulęs savo sunų Antaną (Maskvos universiteto studentą), kuris čia-pat buvęs apsirėdęs valstiečio rubais. Lapienio pavardę sužinojęs nuo žmonių ir jį patį savo akimis matęs ir pažinti galėtų, bet kur gyvena, nežinąs. Girdėjęs pats, kaip Lapienis viešai sakęs žmonėms: nedavinėti arklių policijai vežioti, pačtos nelaikyti, jaunimo kariumenėn neleisti, mokesčių valdžiai nemokėti ir tt. Buk keturi berniokai iš to paties Zebelynų sodžiaus: Petras Tumas, Kazys ir Juozas Baltakiai ir Justinas (pavardės nežinąs) — gavę minėtame mitinge nuo "vadovų" revolverius ir prisakymą apiplėšti Viešintų monopolį, ką jie ir padarę. Paimtus ten pinigus (9 ar 15 rublių) atidavę Šaučiunui. Policija, pasinaudodama šiais plepalais suėmus tuos keturius žmones, pliekė ir kankino tol, kol vieni jų, nebegalėdami iškęsti kančių, nepripažino visko, ko tiktai reikalavo iš jų. Išgavę priverstiną prisipažinomą, tą patį darbą atliko ir su Šaučiunu; bet tasai, iškentėjęs mušimus ir kankinimus, neprisipažino nebutuose dalykuose. Budelių pareigą atliko, prisakius Šematurovui: šnipai Kovalevskis, Pančiakotis ir kiti sargybyniai. Suimtuosius nugabeno pas Raguvos tardytoją. Jie skundės ant policijantų. Nors tasai buvo surašęs skundos protokolą ir liudininkai patvirtino — vyriausybė dėlto nepripažino policijantų kaltais! Pas tardytoją augščiaus išvardytas Antanas Pukenis Troškunuose liepos mėn. visa patvirtino, ką buvo sakęs policijai. Taigi minėtiejie keturi vyrai tapo patraukti tardyman, kaipo kaltininkai apiplėšimo monopolio, o Jonas Šaučunas, kaipo kurstytojas tame darbe. Petras Tumas ir Kazys Baltakys, kad išvengti blogų pasekmių, pabėgo Amerikon, o Jonas Šaučiunas, Juozas Baltakys ir Justinas nuo pavasario praėjusių metų sėdi Ukmergės kalėjime. Didžiulis ir jo sunus Antanas, studentas, jau antri metai kalėjime (tėvas dabar Kaune, o sunus Ukmergėje) kaltinami už agitaciją tarp valstiečių ir platinimą nelegališkų raštų. Dabar nori jiems prikabinti ir kurstymą apiplėšti Viešintų monopolį.

Aš patsai.

(Iš "Ž.")

IŠ ŠĖTŲ,

Ukmergės pavieto.

Musų valsčiaus mokykla po vienu stogu su valsčiaus raštine. Mokslas mokykloje prasidėjo vėlai ( ) lapkričio 1 d. 1907 m.), nes nebuvo mokytojo. Atvažiavo visupirmu lietuvis mokytojas, paskirtas į Šėtus pagelbininku, ir tulą laiką pildė vyresniojo mokytojo pareigas. Vaikų prisirinko daugybė, taip kad dėlei stokos vietos prisiėjo lietuviui mokytojui atsakinėti norintiems pastoti į mokyklą nevalstiečių vaikams. Rankvedžių lietuviškų mokykloje nebuvo, bet ačiu vietiniam kunigui Jasui, kursai paskolino į mokyklą kelioliką lietuviškų rankvedžių, išguldymą lietuviškos kalbos mokykloje pradėjo.

Štai gruodžio 2 dieną, 1907 m. atvažiavo į Šėtus vyresnysis mokytojas rusas Pekucko. Kaip girdėjau, tuojau pradėjo jis laipioti "cirkuliarais" ir kliudyti lietuviui pagelbininkui išguldymą lietuviškos kalbos. Pažiurų, matyties yra dešinesnių už Puriškevičių; niekina visa kas lietuviška. Taip-pat jis atsižymėjo savo "metoda", nes laike lekcijų vaikams pradėjo daužyti antausius ir biauroti "durakais", "osiolais", ir kitais tam panašiais "švelniais" žodžiais; vartoja, girdžiant vaikams, žinomus kareiviškus piktžodžiavimus.

Negali toksai mokytojas tokiais savo pasielgimais išlavinti vaikų protą ir įkvėpti jiems šviesos ir doros spindulį. Liudna ir skaudu daros ant širdies kiekvienam lietuviui, pamačius, kad koksai ten atvažiavęs iš kaszinkur šmėkla įveda Lietuvos mokykloje savo"metodą". Vertėtų Šėtiškiams valstiečiams ir šiaip inteligentams, kuriems rupi ateinančios kartos labas, butinai atkreipti atydą į tą dalyką.

(Iš "V. Ž.")

IŠ KYBARTŲ.

Čia yra 2 pakhauzi, kuriose dirba į 500 žmonių. Baltojoj pakhauzėj daugiausia moters dirba. Žiemos metu jųjų skaičius siekia netoli 3 šimtų. Darbas nepersunkus; traukia ir sega plomkas, perkrėtinėja ir tvarko siuntinius. Dirba nuo 9 ryto ligi 4 — 5 po pietų. Gauna po 30 kap. Pietums viena valanda skiriama. Toje pat pakhauzėj vyrai užimti sunkesniais darbais, butent siuntinių važnyčiojimu ir tt. Vyrams moka į 1 rb. Moters nepersunkiai dirbdamos, begalo mėgsta liežiuvius laidyti. Tai tikroji Kybartų šnekalynė. Skaityti nieko neskaito, jei bent "Šaltinį". Raudonojoj pakhauzėj daugiausiai vyrai dirba. Darbininkų į 250 žmonių. Krausto daiktus iš traukinių, svarsto, transportuoja ir tt. Darbas sunkesnis negu moterų, kadangi reikia kelti didelės sunkenybės. Tankiai atsitinka nelaimingi priepuoliai. Šimtas iš darbininkų maskviniai. Sudėję užstatą (zalogą), jie gauna didesnę algą — į 50 rublių. Šiaip jau darbininkai pelno kas mėnuo į 25 rublius.

(Iš "Ž.").

IŠ LUKŠIU,

Naumiesčio pav.

Nors tikėjimo dalykuose žmonės yra ir ilgai dar bus vadinami avelėmis, bet jau visuomeniškuose, kad ir parapijos reikaluose, ko nė vienas dar neatskiria nuo pačio tikėjimo, žmonės jau pradeda nesiduoti vėtyti ir mėtyti ne tik svietiškiems valdonams, bet ir dvasiškiems tėveliams. Ir mųsų klebonas kun. Leonavičia, laikydamas parapijonus už "gerus žmones", t. y. kaip norėsi taip pasiversi, smarkiai apsiriko. Dalykas tame. Be jokios parapijonų žinios ėmė ir pasistatė naujas klebonijas ir dar pridurė naują galą. Kur pirma išsitekdavo trįs kunigai, dabar jau ir dviem pasirodė ankšta. Kad tai butų kumetbutis, tai tikrai išsitektų keturi-penki kumečiai su pačiomis ir vaikais ir vištomis ir dar jaustųsi puikiai ruimingai gyveną.

Lėšas 1.700 rb. paėmė iš banko bažnytinių pinigų truputis susirinko iš grašių bažnyčioje, o kitus, kas ne pritenka ligi 5000 rub., pasitikėjo klebonas, kad "geri žmonės" sugražįs ir dėjo iš savo kišenės. Pasitikėjo ant žmonių tamsumo, nesusipratimo, katalikiško nuolankumo, ir pereitųjų metų rudenį apskelbė iš sakyklos, kad reikėsią dėti po 10 kap. nuo margo. Žmonės tokiais klebono žodžiais pastumėti, pradėjo visaip galvoti, visaip tą trečią galą išmislinėti, kiti tiesiog pyko, kad jau perdaug didelių "vigadų" klebonas jieško šioje ašarų pakalnėje. Kiti kitokią giesmę giedojo: "Girdi, kas bus, jeigu taip visi darys? Klebonas kleboniją be jokio pasikalbėjimo su parapija pasistatė, tik dėkit po 10 kap. nuo margo. Kitą metą "špitolninkai" gali pasistatyti "špitolę" — vėl po 10 kap. nuo margo. Užkitąmet.... vėl kas-nors ką gero prasimanys, vėl dėt. Ne, kad be parapijos žinios darė, galima neduot nė kapeikos".

Ir ištikro toks klebonijos statymas ir tas naujas galas didelę varvalienę parapijoje padarė, bet ir parodė, ką gali klebonas ir koki jo santikiai su parapija. Tikrai aš manau, jog nė atkakliausias vaitas su atkakliausiu raštininku neišdrįstų be valsčiaus žinios naują raštinę statyti ne tik už 5000 rub., o paskui reikalauti iš valsčiaus sudėti už tai pinigus.

Sausio 13 d. prasidėjo kalėdojimas po parapiją ir pinigų rinkimas už kleboniją. Kaip dienos šviesa nušvietė ką gali ištikrųjų valstiečiai, koks jųjų susipratimas ir tvirtumas ir kaip kuris kovoja už sumažintas savo tiesas. Niekas nesirupino apie poterius, bet tik klausinėjo vienas kito kaip kur atsitiko, kad žinoti kaip pačiam pasielgti, ir drutina vienas kito tvirtumą, kad nereikia duoti, arba bent kokias 2 — 3 — 4 kap. nuo margo, bet 10 niekados. Visur rengiamasi drąsiai sutitikti su prabaštėliu. Kuprių kaimas pas dešimtininką nutarė nemokėti. Kiti taip-pat susieidami po kelis tariasi neduoti arba visai po mažai. Išsiskirimą daro tik valstiečiai-davatkos, ar taip dievobaimingi žmonės turį didelius ryšius su kleboniją. Klebonas iš savo pusės ir mandrauja; kas neužsimoka (ne visiems) — kvitelių nepalieka ir ne tik vienam šeimininkui, bet visiems namams *). O žmonės šneka: "kvitelė menkas daiktas, galima ir be jos atlikti velikinė išpažintis,galima bus svietkai bažnyčion nusivesti kad matytų". Vėl kiti galvoja: "jeigu tik kvitelių neduos, tai ir kalėdos vertėtų neduoti: už kalėdą — kvitelės, o paskui jau derėkies".

Moters taip-pat neapsileidžia vyrais: "aš pasakiau, kas privers duoti, ant to zakucijos nėra, o ana, musiškė žada išpoškyti pabščiui, kad visas bažnyčios duris laiko užrakintas; kitąsyk tai budavo visos atdaros ir galėjai lengvai išeiti iš bažnyčios, o dabar tai tik per vienas didęsias gruskis, gali galą gauti".

Ir pats kalėdojimas šįmet nepanašus į kitų metų kalėdojimą. Tuoj po "Salve Jesu parvule" dar pats klebonas neva duoda kryžių bučiuoti, o jau jo vargoninkas traukia iš kišenės knygutę ir "kaip vardas? kiek margų? tai reikės tiek ir tiek rub. už kleboniją: po 10 kap. nuo margo. Na, ir atlankymas "vardan Kristaus" tiesiok pavirsta į ergelienę, kokią tik gali išvesti kamarninkui atvažiavus su areštais". Klebonas rustus "pinigų" negavęs ar sulygęs ant trupučio iškeliauja kitų "lankyti", o žmonės neparlamentariškai pasikalbėją su klebonu, ir visko jam pripasakoję, pasilieka nuliudę.

Taip tai buvo ligšiol, bet dabar dar, kaip girdėti, smarkiau ant klebono parapija pyksta, nes sužinojo, kad klebonui prašant iš Lukšių turi išeiti visų mylimas vikaras kun. Skinkis.

Taip tai lukšiečiai atsistoja už savo tiesas, o klebonas, "ką pasėja, tą ir piauja".

Užkurys.

("V. Ž.")

IŠ BARZDŲ,

Naumiesčio pav.

Gruodžio 28 d. apie 12 valandą dieną atsigandė į Barzdų sodžių pas Juozą Simokaitį žandarai kratos daryt. Iškratę paėmė porą legališkų knygučių po vieną ekzempliorių. Ir galų gale netikėtai kažikur sniege užtiko šautuvą. Išvažiuodami krėtikai dar reikalavo, kad butų atiduotas revolveris: girdi, nebus bėdos, tik atiduok, mes norime visus surinkti.

Tą pačią dieną valdžios tarnai krėtė Žaleblėkių Baltrušaitį, jieškojo ginklų. Mat nedori liežuviai pasakojo, buk 1905 m. jis nuginklavęs girios sargą. Nieko nerado.

P. Vampsa.

(Iš "Ž.")

IŠ PADOVINIO,

Kalvarijos pav.

Sausio 4 dieną po išdaužymo vietinės valsčiaus raštinės ir sumušimo raštininko Piniutos, atvyko čion iš Kalvarijos didelis kareivių (60) ir policijos burys su viršininku padaryti čion "tvarką". Pas vietinius ukininkus (ypač kaime Putriškėse musų atstovo p. A. Bulotos tėviškėje) išversti buvo visi pamatai. Suimti nieko nesuėmė, bet daugelyje vietų rado šautuvus, paraką ir dargi brauningo patronų. Kareiviai pasilikę pas ukininkus ant nakvynės. Ant rytojaus atvažiavo iš Suvalkų prokuroro draugas ir dar kartą peržiurėjo įvestąją "tvarką". Dabar raštinėje rado dargi išsauta du kartu iš brauningo (sienoje rado dvi kulkas) ir iš to išvedė, kad čion darbas ne plėšikų, bet anot jų, "politiškas dalykas". Čia, girdi, turėjo buti koks inteligentas, nes prasti žmonės, girdi, neturės tokio ginklo. Prokuroro draugas butinai reikalavo uždėti ant viso valsčiaus 3.000 rub. pabaudos. Kareiviai krėzdami ir pasilikę ant nakvynės, žinoma, rado, apart ginklų, ir daugiaus "revoliucijos įrankių": lašinių, surių, kumpių ir tt. Viršininko dargi buvo išduotas įsakymas, kad kiekvienam kareiviui butų išduota ant dienos 4 svarai lašinių. Vienu žodžiu — "tvarka" buvo įvesta, kaip reikiant!.... Pakratų ir konfiskacijų visas "tvarkadarių" burys, šokdamas, ir dainuodamas, atsitraukė iš Padovinio per Liudvinavą į Kalvariją.

Kuo dar tas viskas pasibaigs, nėra žinoma.

Vimas iš Paežerės.

("V. Ž.")

IŠ VARNIŲ.

Gale gruodžio mėn. pas mus atsidengė "Vartotojų Draugijos" sąkrova. Žmonės negali atsidžiaugti jaja ir labai noriai eina į ją pirkti. Per vieną savaitę sąkrova išpardavė prekių už 1000 (tukstantį) rublių. Gaila tik

*) Taip lygiai kaip general-gubernatoriai 1906 m.: vienas sudaužė monopolį, o visi kalti: visas valsčius mokėk bausmę.

kad kolei kas draugijos sankrovoje nėra "mastavų" prekių.

— Paskutiniu laiku Varniuose labai buvo prasiplatinęs "Saltinis", net po kelis ekzempliorius rasdavai vienam bute. Žmonės juomi labai pasipiktinę. Ką, sako, anas gero rašo. Viename numeryje rašė apie visas popiežiaus seseris; o dabar kaip, davatkos spėja, tur but rašysiąs apie kunigų "gaspadines". Visi sako, kad "Šaltinis" greitu laiku persikrikštysęs, kaip tą jau yra padaręs jo draugas "N. Skaitymas".

Pabėgėlis.

(Iš "L. U".)

IŠ DUČIUNŲ,
Panevėžio pav.

Šimtininkas (sotskis) Tamoševskis įskundė tardytojui Gegzną ir Paliulionį, buk jie skaitę prie monopolių prokliamacijas, nuėmę iškabą ir uždarę monopolį. Prasidėjo tirinėjimas. Gagzna spruko į Ameriką. Paliulionis gi, kaipo nebailus vyras, pasiliko ant vietos. Šiomis dienomis pasibaigė tyrinėjimas. Byla atiduota teismo prokurorui.

M. Šalbieris.

(Iš "L.U.")

IŠ RYGOS.

Apšvietimo draugija "Žvaigždė" 26 šio mėnesio dieną rengia vakarą su spektakliu. Rygiečiams gerai pažįstamoj latvių salėje ant Paulučio gatvės bus vaidinama Žemkalnio drama "Blinda". Po spektakliui šokiai.

Tai bus pirmas "Žvaigždės" didysis vakaras. Ikišiol apšvietimo draugija rupinosi vien miesto pakraščiais, taisydama vakarėlius su spektakliais, dekliamacijomis, ir tt. tenai, iškur daugeliui pertoli buda o nuvykti į miesto vidurį. Šiuo tarpu nori suteikt pramonėlę tiems, kuriems pertoli į pakraščius keliaut.

Reikia tikėties, kad salė bus pilna, nes į vakarą trauks nevien noras pasilinksmint, smagiai laiką praleist, bet ir prakilnus vakaro tikslas. Draugijos repesniai auga kasdien; reikia, kad didintųsi ir jos lėšos. Pernai šiuo laiku "Žvaigždės" mokyklas lankė 125 vaikai, šiemet su viršum 300. Kas bandęs šiek-tiek trusties apie apšvietimą, lengvai supras, koks skirtumas tarp paduotųjų skaičių, kaip jis turi atsiliepti ant draugijos kasos. Tiesa, pasididino šiais metais ir "Žvaigždės" narių skaičius, tačiaus draugijos valdybai prisieis pagalvot, kaip rutaikius įėmimą su išleidimu. Gal vakaras 26 sausio kiek palengvįs jai tą darbą.

Tas.

(Iš "V.")

SVARBUS SUSIVAŽIAVIMAS.

Pradžioj sausio mėn. Peterburge vyko didelis suvažiavimas apšvietimo draugijų, liaudies universitetų, sąjungų ir sąjungėlių žmonėms šviesti atstovų. Jų suvažiavo apie 500 žmonių; kartu su publika, susirinkdavo ligi pusantro tukstančio žmonių.

Buvo ten rusai, lenkai, lietuviai, latviai, žydai, mažarusiai ir kiti. Buvo "labdarių", ponų ir ponių, kuriems netiek rupi žmonės šviesti, kiek kaip-nors tuščias laikas užkišti. Buvo žmonių, ką visą savo gyvenimą pašventę kitų naudai. Buvo darbininkai, partijų ir profesinalinių sąjungų nariai. Buvo net du atstovu nuo Kauno kunigų "Saulės" draugijos, tarp jų vienas kunigas. Žodžiu, — gana marga kompanija. "Marguoja" ir suvažiavimo darbai.

Gana svarbus jo darbas buvo— įvairių miestų draugijų pranešimai, kaip kur stovi švietimo dalykai; svarbus ir dėlto, kad viešai rodė kampų ir užkampių administracijos "darbus" apšvietimo laukuose. Taip, Kijeve buvo užsiausta skaityti lekciją apie džiovą, ne Naująją Zelandiją. Saratove leido skaityti apie didžiąją prancūzų revoliuciją, taipogi apie du didžiai mirusiu filozofu, kuriuodu laikų akyse buvo didžiausi antikristai, nepripažįstanti nė Dievo nė caro. Ypač kliudoma darbininkų draugijoms lekcijas įtaisyt. Duoda leidimų; ant lekcijų sėdi policija ir už kiekvieną žodelį, kuris jai pasirodo "raudonu", persekioja ir uždraudžia kalbėti. Daug kliučių sutinka rusai mokytėjai, bet da labiau kitataučiai. Ypatingai garsioji lenkų "Motinėlė". Iš 35 mažarusių švietimo draugijų jau uždaryta 10. Latviai norėjo steigti švietimo draugijas Peterburge, bet ne Latvijoj. Tuo tarpu atbunda ir trokšte trokšta šviesos net visų pamirsti Sibiro "laukiniai" gyventojai — kirgyzai, kalmukai, buriatai, jakutai. Jakutai neseniai įsteigė tautiškąjį klubą, pastatė savo kalba operą (teatro veikalą, kur kartu įeina muzika ir dainavimas).

Išklausius įvairių tautų švietimo draugijų atstovų, kurie vienas paskui kito pasokojo apie kliutis, kurias joms daro žmones sviečiant vietinė administracija, suvažiavimui buvo patarta priimt sekanti rezoliucija: "Pripažindamas pilnos tautų laisvės pamatą ir lengviausią apšvietimo išsiplatinimą žmonių kalba, suvažiavimas pripažįsta kiekvienai tautai neatimamą tiesą gauti apšvietimą prigimta žmonių kalba; žemesnėse, vidutinėse ir augštesnėse mokyklose, valstybės ir savivaldos įstaigų įsteigtose, mokslas turi but išguldomas prigimta mokinių kalba, mokykla neturi but aprusinimo ir tautiško prispaudimo įrankiu viešpataujančių luomų rankose. Susivažiavimas tiki, kad liaudies universitetai ir kitos pašalinės apšvietimo įstaigos savo veikime tvirtai laikysis pilnos tautiškos laisvės pamato. Suvažiavimas griežtai papeikia politiką, kuri trukdo įvykdinimą bendro apšvietimo prigimta kalba".

Susirinkusiejie vos privertė pirmininką perskaityti tąją rezoliuciją; mat, kaipo užgaunanti politikos klausimą, ji galėjo užtraukt ant pirmininko administracijos bausmę. Ir visgi, bijodami bausmės, suvažiavimo įrengėjai neleido susirinkusiems ją perbalsuot; tuomet pasipiktinusi jų bailumu susirinkusiųjų dauguma išėjo iš salės. Šiaip, be abejonės, nėvieno turbut neatsirastų suvažiavime, kurs butų priešinęsis tautų laisvės pamatui! Tik biurokratai kitokios nuomonės laikosi....

Da daugiau triukšmo pakėlė, net suskaldė susirinkusius į dvi priešingi kita-kitai dali, sekanti duotoji suvažiavimui priimti rezoliucija. Be partijinių darbininkų organizacijų atstovai buvo įnešę patarimą, kad tarp liaudies universitetų ir darbininkų organizacijų butų artimas ryšys, kadangi didžiuma klausytojų tokiuose universitetuose susideda iš darbininkų. Komisija (sekcija), kurion buvo įneštas šitas patarimas, nutarė, kad liaudies universitetai privalo eiti draug su profesijonalinėmis sąjungomis, švietimo (darbininkų) draugijomis ir darbininkų klubais, ir šios darbininkų organizacijos turės teisę nutarti, kas ir keno bus skaitoma.

"Labdariai" sušuko prieš tą rezoliuciją, nes, girdi, liaudies universitetai neprivalo buti "luominės politikos įrankiu", o turį "sėti bendrą apšvietimą". Darbininkai gynėsi ir nemaną įvesti apšvietimo įstaigosna nė luomų nė šiaip politikos, nes tam turį tam tikras potiškas organizacijas; jie sakė, kad tąja rezoliucija jie norėjo labiau surišti tarp savęs mokytojus ir mokinius, beto darbininkai jau tiek subrendę jog patįs žino, ko jiems reikia; tačiaus "labdariai" nesutiko paleisti iš savo "globos" suaugusius "kudikius" ir atmetė darbininkų rezoliuciją; prieš ją balsavo 110, už — 105 balsai.

Taigi ir tas smulkutis atsitikimas parodo, jog darbininkai visų geriausiai daro, kuomet pasitiki tik savo spėkomis, o iš šalies, tik gerai pažinus žmogų, pasiima sau talkon; kitaip įsiskverbs koks "labdarys" ir pradės akis dumti "bendru, beluomiu apšvietimu".

(Iš "Ž.")

IŠ AMERIKOS.

NUTEISTI DARBININKŲ VADOVAI.

Philadelphia, Pa. Sanvaitė atgal čia buvo pakeltos neturinčių darbo darbininkų demonstracijos, dėl kurių buvo smarkus susirėmimai su policija. 27 d. vasario, buvo teismas demonstrantų vadovų, italijonų: Domininko Denelli, Juozo Troi, Mikolo Costello ir Pranciškaus Piszcola. Teismas pasiuntė Donellį 5 metams kalėjiman, Troi 2 metams, Costello 18 mėnesių, o Piszcolą 1 metams.

AUTOMOBILIŲ LENKTYNĖS.

Automobilių lenktynėse terp New Yorko ir Paryžiaus, pradžioj bėgęs greičiausiai amerikoniškas automobilius, netoli Marshalltown sugriuvo. Dabar bėga pirmiausiai prancuziškasis.

NELEIDO APVAIKŠČIOTI GIORDONO BRUNO SUDEGINIMO SUKAKTUVIŲ.

Rochester, N. Y. Italijonai progresistai sumanė čia atlaikyti susirinkimą paminėjimui sudeginimo 16 šimtmetyj laisvai manančio zokoninko Giordano Bruno. Susirinkus žmonėms į svetainę, atėjo policistai ir išvaikė susirinkusius. Italijonas advokatas iš New Yorko laikė kalbą ir protestavo prieš policijos pasielgimą, bet tas nieko negelbėjo. Reikėjo susirinkusiems išsiskirstyti.

SUAREŠTUOTI PATENTŲ BIURO URĖDNINKAI.

Washington, D. C. Likosi čia suareštuoti: egzaminatorius patentų biuro Barton, Everding, patentų advokatas iš Philadelphios ir išradėjas Heaney iš York. Mat Heaney pagerino elektrišką liampą ir padavė ją užpatentuoti. Kadangi valdžia išduoda patentą pirmiausiai atsišaukusiam su panašiu išradimu, tai šitame atsitikime minėta trejyba, kad užtikrinti Heaneyui patentą, sunaikino dokumentus pirma atsišaukusių. Visi jie pastatyti po kaucija po $10000.

NETIKRI PUSDOLIARIAI.

Pittsburg, Pa. Čia dar nesugauti pinigų dirbėjai paleido terp žmonių daug netikrų, jų pačių padirbtų pusdoliarinių pinigų. Pinigai tie padirbti iš švino ir cino, pasidabruoti. Padirbti gerai teip, kad ne lengva juos nuo tikrųjų atskirti. Ant visų tų netikrųjų pusdoliarių yra 1907 metai.

REIKALAUJA ATSTATYMO PROKURATORIAUS.

New York. Akcijonieriai Metropolitan Steel Railway Co. atsišaukė prie New Yorko gubernatoriaus reikalaudami prašalinimo nuo vietos distrikto prokuratoriaus Williams T. Jerome, už nepildymą pareigų. Prie reikalavimo buvo 22 apskundimai.

PENKI VAIKAI SU SYKIU.

Steubenville, Oh. Šeimynoj George Campbell užgimė sykiu penketas vaikų. Ar tai ne stebuklai! Trįs užgimę vaikai tuojaus pasimirė, bet dar likę du, kaip daktarai mano, galės gyventi. Cempbell turintis teip vaisingą moterį yra darbininkas.

TIKĖJIMIŠKA BEPROTYSTĖ.

Brazil, Ia. Pasimirė čia 26 d. vasario antras Palmero šeimynos vaikas. Sirgo jis dvi savaiti plaučių uždegimu, o tėvai, prigulėdami prie sektos "Krikščioniškųjų gydytojų", neprileido prie sergančių vaikų daktaro, gydė juos maldoms. Koroneris reikalauja, kad užtai tėvai butų teismo nubausti.

MUŠTYNĖS TERP SERBIŠKŲ DARBININKŲ.

Juneau, Alaska. Laike laidojimo dviejų serbiškų kalnakasių, iš kurių vienas prigulėjo prie unijos, kitas gi ne, užgimė čia muštynės terp organizuotų ir neorganizuotų darbininkų. Organizuotiejie darbininkai bandė neleisti į bažnyčią kuno neorganizuoto. Išto ir kilo muštynės.

ĮSIMYLĖJĘ SENELIAI.

Warsaw, Ind. Čia gyveno senelių pora: 88 metų Walters ir jo 81 metų moteris. Pirmiausiai pasimirė moteris. Vyras rengė laidotuves, bet rengdamas, apreiškė, jog jis teipgi greitai mirs. Ištikro ir numirė. Plyšo jam širdis. Abudu seneliai drauge vienoje duobėj likosi palaidoti.

TURBUT BEPROTĖ.

Brazil, O. Netoli čia gyvenanti farmerienė J. C. Speris užmušė trejatų savo vaikų, ketvirtąjį mirtinai sužeidė ir tą padariusi, pati nusižudė. Manoma, kad jai protas turėjo sumišti.

EDISONĄ OPERAVO.

New York. Pagarsėjęs Amerikos išradėjas Edison gavo ausies uždegimą ir daktarai Throat ligonbučio darė jam autru kartu operaciją. Operacija pasisekė gerai ir daktarai mano, kad girdėjimui garsaus išradėjo negresia nė joks pavojus, kad jo ausys trumpame laike su visu pasitaisys.

GAISRAI.

Frankfort, Ky. Sudegė čia tabako krautuvės Read & Switzer. Sudegė teipgi 100000 svarą tabako. Nuostolius skaito ant kelių šimtų tukstančių doliarių.

New York. Ant kelties 43 ir 1 str., didelėse beturčių apgyventuose namuose naktyj užgimė gaisras ir platinosi teip greitai, kad sukilus iš lovų gyventojams, degė trepai. Nuo antrųjų lubų gyventojus nenužgantus ugnies pasisekė išnešti, bet apie 20 ypatų gyvenančių ant trečiųjų lubų sunkiai apdegė, 6 iš jų 3 ypatos apdegė mirtinai.

Sioux City, Ia. Sudegė čia didelė trioba pn. 212 — 216 Pearl str. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 150000 dol.

Depew, N. Y. Sudegė čia Antano Schultze namai. Ugnyje pražuvo patsai Schultze ir trejatas jo vaikų.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ St. Paul, Minn. Telegrafistai Northern Pacific geležkelio pakėlė protestą prieš įvedimą 9 val. darbo dienos ir naują algų sistemą. Kompanija pradėjo tarybas su telegrafistais. Manoma, kad apsieis be streiko, kad nesutinkančios pusės kokiu nors budu susitaikys. Tuom tarpu nė viena pusė ne norį nusilenkti.

¶ New Haven, Conn. New York, New Haven & Hardford gelžkelio kompanija numažino ant 10% algas tarnaujančių, gaunančių $2000 ir daugiau, o gaunantiems nuo $1200 — 2000 ant 5%. Kitų algos pasilieka tokios kaip pirma.

¶ Atlanta, Ga. Southern geležinkelis numažino tarnaujančių algas ant 10%, vien kontraktuoti tarnaujantiejie, kaip antai: mašinistai, pečkuriai palaiko senasias algas. Geležinkelis tas mažina ir tarnaujančių skaitlių.

¶ Indianopolis, Ind. Kalnakasių ir kasyklų savininkų konferencija pasibaigė. Delegatai išvažinėjo, nieko nenutarę, nes apie algas neįstengė susitaikyti.

¶ Washington, D. C. Susirinko čia vedėjai 35 gelžkelių kompanijų apkalbėti reikalus priverstino įvedimo 8 val. darbo dienos tarnaujantiems. Susirinkę nutarė reikalauti pailginimo laiko panaikinimui 9 val. darbo dienos.

¶ San Francisco, Cal. Darbai šiuom kartu eina čia negeriausiai, iš kitur pribuvę darbininkai, negali čia dabar gauti darbo.

¶ Wilmington, Del. Darbai eina čia šiuom kartu negeriausiai, teip kaip ir kituose Amerikos kraštuose, bet yra viltis, kad darbai pasigerįs.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

PENKTA "AUŠROS" DR-TĖS PRELEKCIJA.

Nedėlioj, 8 d. kovo, atsibus penkta po naujų metų "Aušros" dr-stės prelekcija. Prelekcija laikysis Freiheit Turner (mažojoj) svetainėj, 3417 S. Halsted str. Pradžia prelekcijos 3:30 val. Tema prelekcijos — "Hygiena"; skaitys jau gerai žinomas prelegentas Dr. A. K. Rutkauckas. Įženga 10c. ypatai.

Manau, kad nėra reikalo beminėti apie prelegentą ir prelekciją. Besilankančioji ant prelekcijų publika jau seniai persitikrino, kokios didelės vertės yra šito gerb. prelegento skaitomos prelekcijos. Paminėsiu vien tiek, kad šitoji prelekcija yra svarbiausia iš visų, nes tematas jos — hygiena arba užlaikymas sveikatos; o sveikata yra brangiausiu žmogaus turtu. Be sveikatos negali buti nė laimės.

Tikiuosi, kad guod. lietuviška visuomenė atsilankys kuoskaitlingiausiai ant šitos prelekcijos.

J. Ligaudas,
Prel. R. K. Rašt.

IŠ CHICAGO, ILL.

Pereitą nedėldienį p. Petrauskas vėl palinksmino smagiai Chicagos lietuvių visuomenę savo koncertu ir tautiškais šokiais. Vakaras buvo surengtas ypatingai palinksminimui choristų už jų širdingą triusą, todėl nebuvo plačiaus garsinamas. Salė paimta buvo nedidelė ir svečių, drauge su choristais, susėjo apie 300 ypatų. Koncertas nusidavė kuopuikiausiai. Sulyg programo ėjo: 1, Ciquieme Valse (Chromatic), B. Godardo, skambino ant piano A. Pocius; 2, a) Arija iš operos "Carmen" Bizeto, b) Pasakyk Lietuva mylimoji, kompozicija paties p. Petraucko, dainavo p. Petrauskas; 3, Polonoise A-dur, F. Chopino, skambino A. Pocius; 4, a) Nereikalauk — romancas, b) Eilė karolių — romancas, abi kompanuotas P. Čaikovskio, dainavo p. Petrauckas.

Nors pianistas teip-gi atliko savo dalį programo gerai ir pataikė įdėti į ją jausmą, bet p. Petraucko balsas nustelbė ją nemažai. Neveltui vietinis laikraštis "Chicago Examiner" išgyrė musų garbų dainorių, kad turi skambų, aiškų ir malonų balsą. Svečiai visi klausėsi kvapą suturėję ir nesigailėjo savo delnų, priversdami giesmininką daugiatis jiems padainuoti, Padainavus jam dvi pirmi daini, vienas jo mokinių apdovanojo jį arfa iš gyvų gėlių, o ant užbaigos dvi mergaitės atnešė jam lyrą iš gyvų rožių, — ant kurios buvo parašas mėlsvomis raidėmis: "Mokytojui mokiniai". Ponas Petrauckas giliai susigraudino, priimdamas šitą puikų ženklą dėkingumo.

Kad šita garbės dovana nedovanai buvo duota, tai choristai savo dainavimu, kuris sekė potam, pertikrino klausytojus pilnai: jie turėjo didelę priežastį buti jam dėkingais. Klausydamas jų dainavimo, pats sau netikėjai, kad jie tą viską teip gražiai išmoko tik apie į du mėnesiu. Harmonija balsų buvo tokia jau, kaip ir nuo seniai mokinamų chorų. Lenkiškas dienraštis "Dzien. Związkowy Zgoda", iš 24 d. pereito mėn., aprašydamas vaidinimą, p. Petraucko išmokintos operetės "Kaminakrėtis ir Malunininkas", apie chorą sako, kad "neseniai suorganizuotas maišytas choras išdavė puikų egzaminą iš savo dviejų mėnesių mokinimosi ir drąsiai gali eiti lenktyn už vainiką pirmybės su senais musų (lenkų) chorais". Rašėjas teip sakydamas, turėjo pilną teisybę.

Dainuota buvo keturios dainelės: "Kur namas mųs?" "Ko liudi putinėli?" "Motuš, Motuše" ir "Noriu miego" kurių kiekviena pataikė į širdis klausytojų; labiausiai gi patiko "Kur namas mųs?" ir, ypatingai, "Noriu miego", po kuriai pasipylė visas griausmas plojimų delnais, terp kurių išsiveržė keliatas atkartojamų balsų "bis". Choravedis, p. Petrauckas išklausė reikalavimą visuomenės ir atkartojo dainelę, bet svečiai nepasiganėdino tuomi ir plojo delnais, kol jiems dar vienos nepadainavo; paskutinė buvo: "O tam šelmiui bernužėliui ožį pažabotą". Svečiai ir delnais plojo ir juokais prunkštė. Po koncertui prasidėjo šokiai: klumpakojis, suktinis ir našlys ir visiems buvo proga atsišokt. Tikiu, kad merginos nerugos, jog negana atsišoko tą vakarą.

Svečias.

IŠ HERRIN, ILL.

Darbai anglių kasyklose šiuom tarpu eina ne geriausiai: vienos kasyklos dirba pilną laiką, o kitos tik pusę. Bet, kaip girdėt, po kitus miestus žmonės badą kenčia dėl bedarbės, čia to neatjautė, ir ant duonos užtektinai uždirba.

Lietuvių čia yra apie 40 šeimynų, o pavienių kitą tiek. Dirba visi anglių kasyklose išskyrus vieną, kuris tarnauja krautuvėj pas italijoną. Vertelgų lietuviškų nėra nė vieno. Buvo dvi lietuviškos karčiamos, o jas uždarius ir karčiamninkai nuėjo į kasyklas dirbti (čia uždarytos karčiamos nuo spalio mėn., 1907m.). Lietuviai mat, apart karčiamų, niekuom kitu užsiimti ne nori, ar ne moka. Nors čia ant vietos svaiginančių gėrymų negalima gauti, bet lietuviai jų prisigabena iš kitų valstijų: iš Kentucky, arba Ohio.

Draugyščių čia yra trįs: Lietuvių neprigulmingas Ukėsų Kliubas, kuopa Susiv. Lietuv. Am. ir kuopa L. S. S., bet paskutinė šuom tarpu paliovė veikus, nežinia ar sustiprės, ar visai akis užmerks.

15 dieną vasario pasiekė nelaimė vieną lietuvį, Joną Petrauską. Jis norėjo užsikabinti ant bėgančio anglinio trukio ir pakišo koją po ratu. Koją sulaužė. Nugabeno jį pas daktarą; darant operaciją, Petrauskas pasimirė. Turėjo jis apie 30 metų, paėjo iš Kauno gb., Paliko pačią ir tris vaikus. Prigulėjo prie Lietuvių Neprigulmingo ukėsų Kliubo, tai jo kaštais likosi palaidotas.

Baltrus.

IŠ HARRISBURG, ILL.

Darbai pamaži slenka kaip ir kitur. Uždarbiai vidutiniai. Lietuviai alučio pusėtinai išmaukia. Airių kunigas užsimanė ir lietuvių vilną truputį apkirpti, nori juos savo parapijonais padaryti, nori kad jie pastatytų bažnyčią. Lietuvių mat čia yra pusėtinas burelis, o airių kokia pusė tuzino, tai jie vieni ne įstengia bažnyčią pastatyti, jie nori, kad lietuviai jiems dievnamį pastatytų. Dalis lietuvių nori atskirą lietuvišką parapiją sutverti, tai airių kunigas nė nežino ką daryti, kaip tą sutrukdyti. Airių kunigas dalina lietuviškoj kalboj persergėjimus, kad neduotų pinigų lietuviškiems kolektoriams, lietuviai vėl išlipinėjo savo persergėjimus, kad nieks neduotų pinigų airių kunigo kolektoriams, nes buseš čia lietuviškas. kunigas. Mat kur tik lietuviai apsigyvena, visur svetimtaučiams pastato bažnyčias, o paskui, kada svetimtaučiai juos iš bažnyčios išmeta, kitą stato sau. Mums truksta mat apšvietimo ir supratimo, ne mėgstame skaityti apšviečiančių protą raštų, atliekamą laiką praleidžiame karčiamose, o jose juk ne protą lavina. Girtuoklystė, tamsumas ir šviesos nemėgimas tai didžiausi musų priešai. Štai artinasi rinkimų laikas. Apsisaugokime, ne duokime balsų už alų ir degtinę, tai greičiausiai pagerinsime savo buvį balsuodami už kandidatus darbininkų partijos

Mainieris.

IŠ OGLESBY, ILL.

24 d. vasario buvo čia surengtos prakalbos. Čia lietuviai dar viešose prakalbose iki šiol nesilankė. Nors ir nuo seniai jie čia gyvena, bet parengti viešas prakalbas niekam į mintį neužėjo. Neseniai, ištrukęs iš caro budelių nagų, drg. J. Janušis, iš Lietuvos pribuvęs, čia apsigyveno. Jis tai užsimanė pabandyti parengti viešas prakalbas ir sutverti L. S. S. kuopą. Išgirdęs, kad 22 d. ir 23 vasario bus L. S. S. rajono susivažiavimas Spring Valley, užkvietė buvusius konferencijoj draugus: J. ir A. Klembauckus iš Springfieldo. Su pritarimu vietinių lietuvių ir pasidarbavus keliems sumanesniems, likosi surengtos prakalbos. A. Klembauckas savo kalboj aiškino darbininkų padėjimą, jų vargus ir skriaudas Amerikoj, kaip juos skriaudžia ne tik kapitalistai bet ir valdžia. Atėjus rinkimų laikui, kalbino visus balsuoti už socijalistų partijos kandidatus. Kalbino prisirašyti prie L. S. S. J. Janušas kalbėjo apie revoliuciją Maskolijoj ir apie baisų ten darbininkų padėjimą. Aiškino, kaip caro tarnai ten žudo žmonis. J. Klembauckas aiškino vodingumą girtuokliavimo, kaip jį palaiko kapitalistai, kurie su valdžios pagelba nuodina žmonis svaiginančiais gėrymais, už kuriuos randas surenka didelius pinigus. Aiškino visokias šunybes kapitalistų ir jų tarnų, kaip jie mėto darbininkų suneštus jiems pinigus, o užtai darbininkus marina, mokėdami už darbą bado algas. Šitas kalbėtojas teipgi kvietė sutverti L. S. S. kuopą. Ji ir tapo sutverta. Prisirašė 6 nariai, o tame viena moteris.

Tos prakalbos pagimdė nepaprastą terp lietuvių judėjimą. Darbininkai pasistengs dabar tankiau rengti viešas prakalbas.

Susirinkime išpardavė dikčiai darbininkiškų raštų. P. Sadauckienė vakarui davė svetainę dykai, už ką darbininkai ištaria jai ačiu.

Akmenų skaldytojas.

IŠ BROOKLYNO, N. Y.

Čia neseniai atsibaladojo du lietuviai ir apsigyveno pas gaspadinę, bet kad nenorėjo mokėti, ilgai jų nelaikė. Jie gavo kitą vietą pas Jokubą Vitkauską. Gyveno čia tulą laiką, bet ką uždirbdavo, tą ir praleizdavo, užsimokėti už boardą nesirupino. Kada įsiskolino apie 60 dol., dar prisiskolino, kur tik galėjo ir nakčia, savo daiktus paėmę, išdumė į platų svietą. Jų tikros pravardės nieks nežino. Išsitarė, jog keliauja į Baltimorę. Todėl tegul kitų vietų lietuviai apsisaugos.

Kukutis.

J. Pockunas skaitė prelekciją naujai susitvėrusioj mokslo draugystėj: "Progresso Ratelis". Tema buvo "Kinai, jų papročiai, kalba, ir raštas". Prelekcija susirinkusiems labai patiko. Po lekcijos buvo leista užklausimai, ant kurių prelegentas duodavo atsakymus. Iš to pasinaudojo ir teip vadinami "pažangesniejie vyrai". kurie mano, kad reikia vien ardyt tokius vakarus. Pasisekė jiems pakelt tokius begėdiškus triukšmus pereitose prelekcijose šitos draugystės, tai žmonės pradėjo šnabždėtis ir nerimaut, ar ne pradės vėl triukšmą kelt. Ilgai nereikėjo laukt. Bet šiuo kartu jų taktika buvo kitokia. Pirmiau, norėdami tvarką suardyt, jie išvadindavo prelegentą tai melagiu, tai išradėjų, tai asilu ir kitokiais vardais, visaip stengdavosi suerzint žmonis. Šiuo kartu jie ėmėsi iš kitos pusės. — Susikalbėjo apie 6 — 8 ypatos ir ant klyksmo vieno iš jų, "šalyn su progresu! Šalyn su apšvieta! Šalyn su Rateliu! Te gyvuoja kuopa! visi pradėjo rėkt: Ura! ura!!! gesint svetainėje žiburius! Ta demontracija prasidėjo apie 1 valandą. — Žmonės ant svetainės ir šale jos gyvenanti manė, kad sveitainėje užgimė gaisras, arba kad vienas kitam piauna gerklę.

Visi tie "pažangesniejie" priguli prie 19-tos kuopos L. S. S. Žmonės, matydami tokį netaktą, pradeda kreiptiesi prieš socijalistus, nors čia ne socijalizmo kaltė tik netaktas tulų jo pasekėjų. Tuli socijalistai pradeda net sarmatytis.

Pasekmės to labai apgailėtinos. Žmonės, ateidami ant lekcijų, tikisi šį bei tą naudingo išgirsti, o išgirsta barnius bei besipludimus.

Progreso Ratelis, savo susirinkime 23 d. vasario, nutarė pareikalaut nuo 19-tos kuopos L. S. S. suspendavimo tų sąnarių, kurie atsižymėjo "tvarkos ardymu".

"Ratelis" tikisi, kad 19-ta kuopa gindama savo garbę išmes iš savo tarpo ypatas stabdančias apšvietimą.

Sekanti prelekcija atsibus 8 dieną kovo. Tema — "Kas yra gyvybė, kaip ji apsireiškia, ir kaip atsiranda". Skaitys studentas New Yorko Universiteto ir C. U. instituto, M. J. Vinikaitis. Tikimės, kad kaip ir pereitos, teip ir šita bus naudinga Brooklyno lietuviams. Geistina butų, kad prelegentai šį bei tą lietuviams apgarsintų, išleistų savo prelekcijas nors laikas nuo laiko.

Socijalistas.

Nekartą jau teko skaityti veik visuose lietuviškuose laikraščiuose išniekinimus Brooklyno Lietuviško Tautiško Namo, kuris pavirto į Tautišką Karčiamą.

Bet tos visos kaltės iš tikro negali but užkrautos ant užmanytojų įsteigti Lietuvišką Tautišką Namą. Jau 1902 m. čianykščiai lietuviai pamatė, kad jiems Brooklyne reikalinga svetainė. Užmanytojai N. buvo priešingi T. Karčiamai. Bet geriams norams atsitaiko ir kliutįs. Užmanymą pastatyti Lietuvišką Tautišką Namą, ne Tautišką Karčiamą Brooklyne pakėlė laisvamaniai bei socijalistai 1902 m. Jie rado pritarimą vietinių lietuvių ir draugysčių ir gausiai plaukė penkdoliarinės net iš kitur: Roslyn, Wash. lietuviai į 15 doliarių prisiuntė aukoms. Viskas ėjo puikiai įvykdinimui ne tokio Namo koks dabar yra, bet tikro Lietuviško Tautiško Namo, ne išnaudojimui bet naudai visuomenės lavinimuisi jaunai gentkartei kaip ir senesniems, įsteigus skaityklas, mokyklas užvedus ir t. p.

Bet karui kilus Japonijos su Maskolija ir paskui revoliucijai net Lietuvoje, pirmesniejie užmanytojai padėjo visas pastangas rinkimui revoliucijai aukų, apleido darbą Tautiško Namo naudai, kaipo ne teip svarbų reikalą, o kad net per porą metų vien revoliucijai darbavosi, — tad kaip visur, teip ir korporacijon įsiskverbė gaudagrašiai, mekleriai. Prasišalinus pirmeiviškiems elementams jiems visą laiką pašvenčiant rinkimui aukų ir agitacijai, prakalboms, mekleriai ir paleido savo stygas, turėdami liuosas rankas. Iš surinktų pinigų ir įkurė šitą tautišką karčiamą, kad visus pinigus natūdingam mieriui sudėtus susisunkti per koštuvą į savo kišenių. Tas ir sekėsi teip, kad pažangesniems sugryžus prie korporacijos, jie nebuvo prileisti, tvarke ją mekleriai.

Terp meklerių vyriausias teip atsižymėjo, kad Švento Kazimiero Draugystė Brooklyne, įdėjusi net 400 dol. į užmanymą Tautiško Namo, persitikrinus apie blogus darbus, pareikalavo, kad tą košika prašalintų visai iš direktorių tarpo duotų jam "VILKO BILETA". Su tokia žyme ir likosi, [illegible]

didelius ergelius, su vilko bilietu pavarytas tas mekleris, kuris pirkdavo nuo žydų prastus daiktus, smirdinčius cigarus, mokėjo brangiai, susitaręs su žydais, kurie paskui jam pinigus grażindavo. Žmones stebėdavosi, kaip tas su vilko biletu, deimantais apsikarstęs, žėruodavo. Korporacija L. T. N. rods davė jam "vilko biletą" bet tas, išvytas, spėjo tulus korporacijos dokumentus pavogti, kas dar sukėlė didesnį pasipiktinimą ir todėl, susirinkime 24 diemą Vasario, Korporacija nenorėdama mėtyt advokatams pinigus pareikalavo nuo lietuvių draugysčių, kuriose tas mekleris buvo sanariu, kad ir iš tenai duotų "vilko biletą". Žinoma, tas bus išpildyta, kadangi kaip kurios draugystės net po 900 doliarių sudėjo įrengimui L. T. N., kuriuos gabus gauda-grašis į savo kišenių suvarvino. Tasai mekleris ir rugones užtraukė ant L. T. N.

J. N.

IŠ CAMBRIDGEPORT, MASS.

Darbai čia eina silpnai, dirbtuvėse dirba po keturias, penkias dienas sanvaitėj, ir tai pusę darbininkų atleido. Pulkai darbininkų vaikščioja gatvėmis be darbo. Iš kitur pribuvusiam nėra darbo.

Lietuvių yra čia apię trįs šimtai.

Draugystės yra trįs: Lietuvos sunų turi 150 narių, Lietuvos dukterų apie 15; yra teipgi Lietuvos S. Sanjungos kuopa; iškart prie jos prisirašė apie 30 narių, laikui bėgant, liko tik 10. Pastaroji rengia prakalbas, renka aukas sušelpimui kovojančių už laisvę Lietuvos.

Miegančius sunku iš miego prikelti, nes jie neina į susirinkimus, laikraščių neskaito, nes mano, kad iš jų naudos nėra, geriau už tuos pinigus alaus išsigerti. Teip ir daro, Antai Bostone, ant Cambridge gatvės žydas atidarė aludę ir pagarsino, jog duos vakarienę dykai. Lietuviai pulkais skubinos ant žydo vakarienės. Bet kol žydas duos vakarienę iš pašvinkusios mėsos, reikia pirma kelis doliarius pragerti. Kaip katram toji žydo vakarienė atsiėjo 3 — 4 doliariai, o kaip kas ir kruviną makaulę parsinešė.

Vasario septynioliktą dieną, išauštant, rado ant Hugsing gatvės negyvą lietuvį, Liudviką Beleckį. Jis paėjo iš Kauno gub., Šiaulių pavieto, Kuršėnų valsčiaus. Eina gandas, buk likosi užmuštas, bet tikrai nežinia. Velionis lietuvystei nieko gero ne padarė. Neprigulėjo nė į vietinę draugystę, todėl laidotuvėms pinigai reikėjo kolektuoti.

J. N. P....s.

IŠ DETROIT, MICH.

Darbai eina čia labai prastai, gal vos dvidešimta darbininkų dalis turi darbą, o nedirbantiejie praleidžia laiką be jokio užsiėmimo. Daugumas darbininkų kenčia šaltį ir alkį; viskas, kas kasdieniniame gyvenime yra reikalingu, pabrango.

Lietuvių skaitlius nuolatai dauginasi: nors sustojus darbams, tulas skaitlius apleido Detroitą, bet tų vietoj atkako kiti. Ir lietuvės motinos stengiasi čia padidinti lietuvių skaitlių: gana trumpame laike jos paleido net trejus dvynukus.

Gaila, kad terp Detroito lietuvių neatsiranda rašančių į laikraščius. Čia kartais terp lietuvių pasitaiko ir kas nors verto pranešti visuomenei.

5 d. sausio buvo susirinkimas Dro Šliupo knygyno. Mat sanariai per 22 mėnesiu ne mokėjo mokesčių, o be to knygynas galėjo pairti. Knygyne yra jau diktai knygų, tai jis galėjo ir be mokesčių laikytiesi. Per visą laiką sanariai ėmė knygas ir skaitė. Dabar susirinkime buvo peržiūrėta visa knygyno tvarka ir surasta, kad jis gerai vedamas. Nutarta dabar vėl laikyti susirinkimai ir mėnesyj mokėti po 25c.. Dar buvo pakeltas klausymas, ar knygynui nepriderėtų rengti viešų susirinkimų su prakalbomis. Šitas užsimymas pripažintas vertu įkunyjimo, tik dėl daugelio priežasčių įkunyjimas atidėtas toliasniam laikui. Mockus aiškino, jog pirmiau knygyną reikia padaryti legalia draugove arba nors kuopa kitos organizacijos, sučėdytumui išlaidų, užmanė knygyną [illegible]yti kuopa Susiv. Liet. Laisvės [illegible]nių ir iš jo gauti čarterį. Iš [illegible]nų nuo sanario kas mėnesis [illegible]o c. paskirti kason Susivienijimo L. L., o 15 palaikyti knygynui. Šitas užmanymas likosi priimtas. Prisirašė į knygyną du nauji sanariai. Matjošaitis užmanė naujai prisirašančių neversti prigulėti į S. L. L., jei jie patys nenori bet mėnesinė mokestis visų turi but vienoda, po 25c. Bet čia atsirado abejojimas ar su tokioms pasargoms knygynas galėtų but po čarteriu S. L. L.? Išaiškinimui to abejimo ir pasirupinti gauti tikrą čarterį, tapo išrinktas organizatorius šito knygyno, M. Mockus.

Mockutis.

IŠ PHILADELPHIA, PA.

Čia atsibuvo visa eilė drg. Antonovo prakalbų ir prelekcijų. Kaipo bedarbės laike žmonių atsilankė apščiai. Žmonių protas norėjo gauti išrišimą stojusių prieš juos klausimų, sukeltų gyvenimo bėgio, bet ne vienam teko apsivilti. Drg. Antonov visose prakalbose labai mažai prisilaikė kokios nors temos, nuolat nueidavo visai prie kitų klausymų. Žmonės, išklausę kalbą, neišnešė jokio rimto supratimo apie kokį nors dalyką, net užmiršo svarbesnius kalbėtojaus nurodymus, liko tik koks tai mišinis žodžių.

Drg. Antonov savo prakalbose pasirodė mažai susipažinęs su istorija ir gamtos mokslais, bet kas svarbiausia, pasirodė nepažįstąs nė socijal-demokratų programos. Jis pasakojo, kad Rusijoje soc.-dem. reikalauja valstiečiams žemės tiek, kiek jie gali apdirbti. Tuo tarpu soc.-dem. prieš tą visoms keturioms spiriasi (toks ištikro dumoj buvo soc.-dem. reikalavimas tuom tarpu. Red.), pripažindami kad tas tik sulaikytų progresą, tai gi greitesnį įvykinimą socijalizmo. Socijal-demokratai mano, kad išdalinimas žemės sulaikytų tik ant kiek laiko valstiečius nuo proletarizacijos, o joje vienatinė soc.-dem. viltis.

Draugas Antonov, žinodamas, kad čia yra draugų su laisvomis pažiuromis, ne iškentė jų neužkabinęs. Prakalbose jis diktai apteršė anarchistus. Paskutiniai, žinoma, ne tylėjo, nors pirmsėdis stengėsi atimti jiems balsą. Jie aiškino, kad anarchistams Amerikoj neleista kalbėti, bet jie visgi įstengė sukritikuoti drg. Antonovo kalbą. Anarchistai faktais ir teorija patvirtino, kad drg. Antonov visai ne pažįsta anarchizmo mokslo. Reikalavo atšaukimo apteršimų, nes anarchistus buvo išvadinęs plėšikais, anarchizmo tvarką buržuaziška, tvarka vergimo ir išnaudojimo. Anarchistai Antonovą išaukė ant diskusijų, bet jis apkaltinimų nepatvirtino nė jokiais faktais ir kada anarchistas atsistojo kalbėti, [illegible]siėmęs skvernus, pabėgo. Vie[illegible]i, 1 L.S.S. kp., kuri Antonovą kvietė ir užlaikė, labai mažai jis atnešė naudos, galima pasakyti, blėdies padarė, nes diskreditavo socijalistų vardą tarpe susipratusių ir tarpe dar tamsių darbininkų. Susipratusiejie pamatė, kaip žemai stovi išsilavinime socijalistų agitatoriai.

Bažnytinius gi jis sukėlė tuo, kad ne turėdamas rimtesnių minčių galvoj, nuolat kliudė tikėjimą ir kunigus. Jo išvadžiojimai kaslink partyviškų dalykų, teip ir kas link tikėjimo ar kunigijos, visados befaktiški ir neišturi kritikos. Antonov, teip garsiai rekliamuotas, pasirodė ne tik silpnu teoretiku, bet ir netikusių agitatoriu, teip kad tik tarpe lietuvių ir gali laikytiesi panašus vadovai, pas kitas gi tautas žmonės su tokiu menku išsilavinimu ant estrados ne pasirodo. Bet ir pas mus jau susipratę darbininkai patarė Antonovui, vietoj mokyti kitus, pasimokyti, apsišviesti pačiam. Aklas aklą tik į balą gali nuvesti.

Hektor.

IŠ PHILADELPHIA - FRANKFORD, PA.

Šitoj miesto dalyj lietuvių yra diktas burelis; auga ir jų tautiškas susipratimas. Spalio mėnesyje praėjusių metų atverta 170 kuopa S. L. A., paskiaus L. S. S. 13-ta kuopa, kuri turėjo apie 18 narių. Paskutiniuose laikuose musų socijalistai pavirto į anarchistus, turbut dėlto, kad darbai pastaruoju laiku sumažėjo (kokiu budu tas galėjo anarchistus pagimdyti? Red.). Dirba dabar 4 dienas sanvaitėj. Atsirado ir anarchizmo platintojas J. S.

Pirmiau susirinkimuose ne kalbėjo apie anarchizmą, platino vien socijalizmo idėją. Kada atvažiavo čia Antonov ir pradėjo laikyti šiaurinėj miesto dalyj Laisvės Kliubo" ruimuose vakarais prelekcijas ir musų draugai ten nuvažiavę pradėjo kelti diskusijas.

J. S. aiškino anarchizmą, o Antonovas socijalizmą. Tarpe jų kilo ginčai. Pagaliaus 13-ta kuopa nutarė parsikviesti Antonovą nedėlioj, 16-ta d. vasario. Pribuvus Antonovui, susirinkę draugai sveţainėj pradėjo diskusijąs.

J. S. aiškino pusantros valandos anarchizmą, ir pasakė, jog kiekvienas socijal-demok., ne pripažįstantis anarchizmo vertas du syk per žandą (tai jau, turbut čia buvo ne diskusijos, bet besipludimai? Red.). Toliaus aiškino pamatus anarchizmo, bet teip nesupranta-mai kalbėjo, pats sau prieštaravo (kame buvo tie prieštaravimai? Red.). Jis pertikrinėje, jog anarchizmo laikuose nebus valdžios. biurų, įstatymų ir tt. žodžiu žmogus bus teip liuosas, jog galės daryti kas jam patinka, žmogus bus laisvas kaip ore paukštis.

Antonov aiškino, jog be valdžios ir be įstatymų žmonija ne gali gyventi.

Socijalistas.

IŠ SHENANDOAH, PA.

Darbai čia kaip ir kitur, sumažėjo: anglių kasyklose pradėjo dirbti tik po 3 — 4 dienų sanvaitėj. Nežinia, ar ilgai teip bus: vieni mano, kad iki prezidento rinkimų bedarbė trauksis, kiti mano kitaip.

22 d. vasario lietuvis karčiamninkas be mažo nenušovė žmogaus. Pridėjo jam revolverį prie krutinės, bet jo pati pamačiusi, ką nori daryti, jį šalyn nustumė ir tokiu budu gal išgelbėjo savo vyrą nuo kartuvių.

Tautiškas supratimas terp čianykščių lietuvių stovi neaugščiausiai, mažai terp jų yra susipratusių. Laikraščiai ateina veik visi, bet mažai yra juos skaitančių.

Vargdienis.

IŠ TAMAQUE, PA.

Lietuvių yra čia apie 30 šeimynų ir apie 70 pavienių. Visi dirba anglių kasyklose. Laikraščius mažai kas skaito. Ateina čia 6 egz. "Žvaigždės", 3 "Saulės", 1 "Lietuvos". Bet ir tuos ne visus perskaito, pasikakina žinioms iš Amerikos. Užtai girtuoklystė labai prasiplatinusi. Užsimink, kad geriau užsiimti skaitymu negu girtuokliavimu, tai nenori nė klausyti, veidas susiraukia; bet jeigu užsimeni apie degtinę, tai tuoj veidai nušvinta. Bandžiau kalbinti užsirašyti "Lietuvą", tai man atsakė, jog Mahanojaus kunigėlis draudžia tą laikraštį skaityti, grasina net pragaru skaitančius.

Pereitą pavasarį čia susitvėrė D. L. K. Gedimino Kliubas. Sanarių pradžioj buvo apie 30, dabar yra vos 20. Mat musų lietuviams truksta supratimo, todėl ir Kliubo sanarių skaitlius sumažėjo. Teisybė, Kliubas tas mažai naudos ir atgabena, visas jo rupestis — pašelpa nelaiminguose atsitikimuose, tautiški gi reikalai mažai jam rupi. Kad kas rupintusi pakėlimu apšvietimo čia negirdėt, todėl ir stovi žemai čianykščių lietuvių supratimas. Užsidėjimui apšviestesnės draugovės didžiausia kliutis, kad čia apšviestesniųjų lietuvių nėra.

Darbai šiuom kartu eina čia silpnai: dirba vos 4 — 5 dienų sanvaitėj. Daug čia yra darbininkų be darbo, kiti važiuoja kitur darbo ieškodami.

Melagis.

IŠ NORWOOD, CONN.

Likosi čia suareštuotas lietuvis Stanislovas Lukoševičia už dvipatystę. Apskundė jį jo antroji pati, kurią jis su mažu vaiku apleido. Kita jo pati yra Brocktone. Lukoševičia pastatytas po kaucija 1000 dol. Byla jo atsibus balandžio mėnesyj.

W. A.

IŠ CLEVELAND, O.

23 d. vasario L. S. S. 3 kuopa parengė čia prakalbas. Įženga buvo visiems dykai. Bet žmonių susirinko. nedaugiausiai, nes pirm to ne buvo agituota ir garsinta. Buvo kalbos ir dekliamacijos. Pirmiausiai kalbėjo angliškai koksai anglijonas. Jis aiškino prispaudimą varguolių visose šalyse, spartų augimą visur socijalizmo. Lietuviškai kalbėjo: Matonis, Lapinskas, Bartkus, Šukis ir Gritė. Eiles dekliamavo Lapinskienė, Lapinskas ir Jankauskas. Kalbos ir dekliamacijos visiems patiko, visi buvo užganėdinti. Kalbos ant susirinkusių padarė didelį įspudį (apie ką gi buvo kalbėta? Red.). Tikimės, kad kitą kartą susirinks daugiau norinčių jas klausyti ir šio to išmokti.

Clevelande kas panedėlis buva bedarbių darbininkų susirinkimai ant miesto pliacių; buva ir prakalbos.

Nemuno Vilnis.

IŠ GARDNER, MASS.

22 d. vasario buvo parengti šokiai, pas Švilponį ir Robertą, jų naudai. Iš pradžių gražiai visi linksminosi, muzika griežė, visi sukinėjos. Bet, žinoma, užsitraukę biručio pradėjo apvaikštinėt Mahometonų Šventę: pradėjo muštis su plytgaliais.

K. Nebilis.

"Lietuvos" No. 7 šių metų buvo korespondencija iš Gardner, Mass. apie parengtas prakalbas vietinės 156 kuopos S. L. A. Ponas Mylėtojas sako: buvo užprašyti 3 kalbėtojai: Vincas Žubas iš Bostono (vietoj J. Zubas), Kaunas iš Brocktono ir Paltanavičia ir Worcester. Matyti p. Mylėtojas rėmėsi ant ne teisingų pamatų. Buvo užprašyti vien viršuj minėti pirmutiniai 2 vyrai.

Paltanavičia kalbėti su visu ne buvo prašytas, bet žinodamas iš apgarsinimų, kad čia bus prakalbos, atvažiavo su savo rekalais, ir užėjo prakalbų paklausyti.

Ne atvažiavus pasižadėjusiems kalbėtojams, publika butų turėjusi išsiskirstyti be prakalbų, bet paprašius Paltanavičiaus, kad mums ką nors papasakotų, ne atsisakė ir kiek galėdamas, aiškino dabartinį darbininkų užsidėjimą, ragino šviestis imtis mokslo, skaityt moksliškas knygutes, apsišvietus lengviau bus galima numesti nuo savo pečių tą kryžių, kurį ant mus uždėjo kapitalistai, lengviau bus galima numesti tuos vergijos pančius. Mylėtojas sako, kad Paltanavičia daug klausimų užgriebė, o mažai išaiškino. Argi pašauktas iš kampo ne pasirengęs ar gali teip viską išaiškinti kaip Mylėtojas nori? Ar p. Mylėtojas neatmena, kad vietinės kuopos viršininkas, matydams, kad žmonių pilna salė, o kalbėtojų nėra, meldė sumanesnių vyrų kalbėti. Gal pats kur kampe tupėjo ir tylėjo, tik pasirodžius Paltanavičiui ant salės, visų akjs nušvito. Męs ėsame jam dėkingi, kad išgelbėjo nuo sarmatos. Mylėtojas sako, buk čianykščių lietuvių apšvietimas menkas, laikraščius mažai kas skaito. Sulyginus su kitų miestų lietuviais, čianykščiai lietuviai ne stovi ant žemiausio laipsnio. Gal Mylėtojas, kaipo ne čianykštis vien su tamsiais draugauja ir šviesesnių ne mato. Laikraščių čia ateina beveik visi lietuviški ir tai po keletą egz.

Mylėtojas priduria, jog nemokanti angliškai perka angliškus laikraščius. Ta galime suprasti, kad ne mokėdamas skaityti, ne mėtys pinigus ant vėjo, o kad ir prastai mokėdamas skaityti su laiku išmoksta geriau. Nieks neužgimė mokėdamas.

Sanarys S. L. A.

VISI PRIVALO RUPINTIS.

"Lietuvos" 8 num. buvo pakeltas klausymas reikalo pagelbos emigrantams. Tas klausymas butinai reikalauja rimto apsvarstymo, nes gal nerastum tokio žmogaus, kuris pasakytų, kad nereikalinga pagelba ateiviams. Nėra reikalo nurodyti visas priežastis, dėl kurių daug tautiečių turi net grįžti atgal, neturėdami prie ko kreiptis, kur ieškoti pagelbos. 8-tam num. "Lietuvos" aiškiai buvo nurodytas reikalingumas pagelbos.

Dabar reikia gerai apsvarstyti, kokiu budu galima butų suteikti greičiaus reikalingą pagelbą. Aš, kaipo maža dalelė lietuviškos visuomenės, noriu išreikšti savo nuomonę tame reikale. Sulyg mano supratimo, privalumas kiekvieno lietuvio rupintis ateiviais, bet didžiausias privalumas lietuviškų organizacijų, kurios turi net po kelis tukstančius sąnarių, kaip tai: "S. Liet. R. Kat. Am.", "Liet. Kat. Federacija", "S. L. A." ir L. S. S.; teipgi pašelpinės draugystės turėtų daugiau atydos atkreipti į musų ateivius, ne tiktai paduoti kokius patarimus, bet ir su aukomis prisidėti. Žinoma, visos organizacijos teip umu laiku negalės pagelbą suteikti, gal praeis ir keli mėnesiai, o pagelbos gal ir dabar dauguma ateivių reikalauja. Man rodos, geriausia butų, kad New Yorko ir Brooklyno lietuviai pasirupintų apie tai ir surastų budą kaip nagelbėti tiems, kurie butinai pagelbos reikalauja. Vietinės draugystės turėtų išrinkti tam tikrą komitetą, kuris sužinotų, kiek yra sulaikytų lietuvių "castlegarnėj" ir dėl kokių priežasčių. Ištyrus gerai priežastis, suteikti reikalingą pagelbą. Bet tam butinai reikalingi piningai, be kurių negalima suteikti jokios pagelbos. Tam reikalui turėtų but renkamos aukos, jas butų parankiausiai siųsti į laikraščių redakcijas, kol nebus galutinai sutvarkytas tas reikalas. Ne vien privalumas organizacijų tuom užsiimti, bet ir pavienių ypatų, ypatingai lietuviški kunigai turi teipgi pasirodyti tikrais skelbėjais meilės artymo, pats turi aukoti piningus tam reikalui ir nuo žmonių rinkti. Tas bus geresniu paveikslu ir pildymu Christaus mokslo negu siundymai vienu prieš kitus. Atsiranda ir jiems gera proga tikrai platintojais meilės artymo pasirodyti!

P. Galskis.

ATSARGIAU.

Nors ir pirmiau Maskolijos valdžia užlaikė užrubežiuose gaujas savo slaptų šnipų, bet prigesinus revoliucijos liepsną ir valdžiai pastiprėjus nors menkai, ji galutinai nori pergalėti savo priešus revoliucijonierius. 21 d. vasario šių metų Peterburge suorganizavo naujai specijališką štabą užrubežinių šnipų ir pasiuntė į Šveicariją, Prancuziją, daug jų pasiuntė į Ameriką, kur daugiausia išeivių iš Maskolijos gyvena, kur renka pinigus palaikymui revoliucijos ir kur pabėgę revoliucijonieriai randa prieglaudą. Tų naujų slaptų šnipų užduotis—sekti ir daboti veikiančias ypatas, spraustiesi į darbininkiškas organizacijas, patekti į komitetus, viską daboti ir viską Maskolijos valdžiai pranešti.

Todėl ir su neva iš Lietuvos naujai pribuvusiais buk revoliucijonieriais reikia labai atsargiai apsieiti, kad kokia gyvatė į musų tarpą neįlystų.

Amerikos Ukėsas.

KUNIGAS SUARDĖ MERGINOS LAIMĘ.

Buvo vasaros laikas viena nedėldienio giedrią dieną. Saulė leidosi žemyn, nes artinosi vakaras.

Aš stovėjau grinčios palangėj kur buvo aptvertas darželis, viduryj darželio buvo storas grušmedis. Apie tą medį pasodinti kvietkai žydėjo.

Man besidairant, saulė žymiai slinko žemyn ir nekarštais, vakariniais spinduliais užkabino žydinčius kvietkus, lyg nenorėdama jų palikti tamsiai nakčiai; bet tas augštas medis, storoms, tankioms, lapuotoms šakoms nebeleido kvietkoms ilgiaus džiaugties saulės spinduliais: medis suglobė juos tarp viršunių lapų ir laikė atrėmęs kaipi žibančių žemčiugų stulpus. Po grušmedžiu pasidarė nebeaiški šviesa; kvietkai rodės nuliudę, lyg išreikšdami papeikimą savo nustelbtojui.

Tokiam reginyj pastačiau klausimą savo mintyje: kodėl-gi tie žydinti gyvi augmenys neturi lygios laimės džiaugties saulės spinduliais kaip tas didelis medis?

Tuo tarpu pustelėjo vakaro vėjas, lyg sumaišydamas mano mintyje neišrišamą klausimą. Atkreipiau mano akis į sodą, aptvertą kitoj pusėj gatvės priešais darželį. Tam sode buvo daug visokios veislės didelių ir mažų vaisinių medžių. Vėjo pustelėjimas padarė oro vilnį ir medžių šakutės pradėjo linguoti, tartum modamos pas savę, atlankyti jas prieš tamsią naktį. Įėjau sodan. Davėsi girdėti ne aiškus balsas iš slėnio pakluonėj tarp juodalksnių: "Kuku, kuku, kuku!" Tai buvo balsas gegutės. "Ji dabar savo garsinga giesme palydi linksmą pavasario dieną, ir patinka tamsią, nemalonią naktį, — kalbėjau sau.

Nutilo gegutės balsas, pagautas oro tykumos, jo jau nesigirdėjo. Žengiau kelius žingsnius tolyn. Girdėjosi vienodas užimas, tartum naminio maluno iš tolo einantis.

Pasilenkusi, žiuriu — prie agrastų krumo, paguldytas, it koks rastas storo modžio, žieve apdengtas nuo lietaus, bičių namas, ant kurio paviršiaus iš vienos pusės apsisagstė didelės ir mažos kruvos bičių; jis teip užė be perstojimo, rodos, kiekviena skundėsi vakarui dėl savo dieninio nuovargio. Pasidarė lyg tamsiau aplinkui. Žiurėjau pro medžių šakas: ten toli, toli vakaruose saulutė užlindo už mažo debesėlio, švietė tik pakraščiuose rausvi saulosėdžiai. Aplinkui teip ramus tykumas pasidarė, kad nė lapai ant medžių nekrutėjo; tik retkarčiais girdėjos skraidančių vabalų zvimbimas.

Siauru, pramintu takeliu grįžau iš sodo. Sustojau prie vartelių arti kryžiaus, kuris stovėjo samanoms apaugęs, pakrypęs ant šono, akmenais paramstytas. Žiurėdama į kryžių, atsiminiau, kada buvau maža ir motina, išsivedus sodan, pirmiausia liepdavo pabučiuoti tą kryžių. Tame laike išgirdau labai užpykusiu balsu ištartus žodžius: "Tu kunige, tu judošiau, nužudei mano laimę!"

Paskui girdėjosi verksmingas keršijantis murmėjimas. Aš, stovėdama, kruptelėjau iš baimės, nežinodama, iš kur tas balsas pasipylė; maniau, kad kam nors turėjo kas blogo tasitikti. Vėl staiga atminiau, kad tai balsas pažįstamos merginos, kuri gyveno netoli. Greitai, dideliais žingsniais nužengiau atgal per sodą, prie kaimyno tvoros. Kitoj pusėj tvoros po vyšnios šaka matėsi sėdinti nebejauna mergina. Tai buvo kaimyno sesuo. Ji vienoj rankoj turėjo laišką antroj baltą skepetaitę ir šluostė ašaras. Man ten belendant per tankius avietynus artyn prie tvoros, mergina išgirdo lapų slamėjimą ir pamatė manę.

— "Ar tu čia viena sode?" — užklausė manęs kaimyno sesuo.

— "Teip, aš viena" — atsakiau. — "O tu ar ir viena čionai?" — paklausiau.

— "Viena" — atsakė.

— "Girdėjau, tu su kuom šnekėjai?" — paklausiau.

— "Tai aš laišką skaičiau, kurį atsiuntė giminaitė; žinai, ta studentė" — atsakė kaimyno sesuo.

— "O kaip ten jai einasi"?

— Labai gerai; džiaugiasi, ir dėdė Jonas rašė, kad jai labai gerai sekasi moksle", — kalbėjo toliaus mergina, lyg turėdama kerštą krutinėj. — Kada tik gaunu laišką nuo studentės, manę apima toks biaurus piktumas ant to kunigo klebono. Sakau, kad jis nebutų sugadinęs mano tėvo plianus, tai ir aš jau bučia šiądien laiminga kaip ir ta mano giminaitė".

— Kokius plianus jusų tėvo jis sugadino?

—Tai dar tu buvai visai mažytė; aš buvau piemenaitė dvylikos metų, bet tokia smulki buvau iš mažens, o turėjau didžiausią norą, geidžiau, kad leistų manę tėvas ko nors mokyties. Ir tėvelis nebuvo priešingas; jis motinai sakydavo: šitą dukterį išleisim į mokslus, ji turi didelį norą. Atmenu, rodos kaip šiądien, sekiodavau paskui tėvą, kur tik jis dirbo ant lauko ar namieje, vis aš norėjau klausti: kada manę, tėveli veši mokytiesi? Bet matydama, kad tėvas užimtas labai darbu, bijodavau paklausti, kad nesibartų ant manęs. Bet aš visgi suradau progą paklausti..

— Vieną sykį susėdom valgyti. Aš užsiminiau, teip sakydama: "Tėveli, kaip manę išveši mokyklon, tai aš čia su jums sykiu nebevalgysiu, jus vieni čion busite. Tėvas pasižiurėjo, šypsodamasi į motiną, ir pasakė: tai mergaitei niekad neišeina iš galvos mokykla; su ja ką nors reiks padaryti, pasirodavyjus su išmintingesniais žmonėmis. Ugi atvažiuos netrukus kunigėlis kalėdoti, tai pas jį galėsime rodos pasiklausti, atsakė motina. Nuo to laiko aš labai laukiau tos dienos, kada tėvas pasiklaus rodos kunigo, ir džiaugiausi, kad mano laukimas prieis galą. Ir kada klebonas atvažiavo kalėdodamas pas mano tėvą, paėmė manę tėvas už rankos ir prisivedė prie kunigo, sakydamas: "Dievas-žin, dvasiškas tėveli, šita musų duktė teip labai palinkus prie mokslo; ji gula, ar kelia, vis jai ant mislies, kad aš ją išveščiau kur mokyties. Tai, sakau, reiks vežt kur nors; pasimokįs žmoniškumo.

Klebonas išplėtė akis ant tėvo: "Nu-nu, susiturėk, tėvai! Jeigu turi pinigų, tai čėdyk kraičiui, o dukterį mokyk namie gyvulius šerti ir gaspadine buti". Motina, užpakalyj stovėdama, patarė: "Matai, kunigėli, prasimokintų kiek rašyt". "O ką vertas moteriškės raštas? Ką ji surašys, ar vištas ir kiek vištos kiaušinių padės?", kunigas paklausė. Aš pradėjau balsiai verkti. Tėvas suriko ant manęs: "Nutilk, aš išvarysiu tau iš galvos tą mokyklą. Nuo šios dienos kad tu man nė neužsimintum apie mokslą, klausyk, ką kunigėlis sako". Nuo tos dienos užgimė mano krutinėj nepaprastas kerštas. Kol užaugau, vis susitikdavau su tuo kunigu, bet į jį negalėdavau tiesiok pažiurėti. Persistačiau sau, kad jis suardė mano laimę. Ką aš dabar turiu? Tėvai numirė, aš pasenau, likau tik kiaules šerti prie marčios".

Mergina pradėjo verkti, užkando žada, rodos, kad kas jai truko krutinėj.... Pasidarė liudna tyla aplinkui, išgirdau gale kaimo balsus: be-be-be.... piemenys galvijus pargena namon. Ir palikau stovinčią, apimtą liudnumo, kaimyno seserį.

Marė Nemokyta.

NUO MOTERŲ APŠVIETOS DRAUGIJOS.

Jau sukako metai gyvavimo Moterų Apšvietos draugystės Chicagoj. Žinoma, pradžia yra sunki ir darbas eina palengva. Musų draugystė, teisybę pasakius, ne daug ką nuveikė. Daug laiko išėjo, kol surengėm konstituciją. Gal teip ir geriau, nes jai pamatas pastatytas ant apmąstytos medegos, tai namas ilgiausiai ir stipriausiai stovi.

Mieris tos draugystės yra — abelnai lavintis, o įpatingai dalykuose labiausiai reikalinguose lietuvėms moterims. Ant kiekvieno susirinkimo viena iš draugių perskaito pamokinantį referatą, ar pasako ką nors naudingo, ar dekliamuoja arba parodo draugėms kokį išdirbimą. Čia vieta aprašyt drauges E. Sutkuvienės referatą, kurį ji perskaitė pereitame susirinkime. "Jeigu moteris nori susilyginti su vyrais ir jieškot priderančių tiesų, tai pirmiausiai turi pažint pačios savę. Pažinti savę galima tiktai per mokslą, per apšvietimą. Užtai moterįs butinai turi kuoptis į draugijas ir suvienytoms spėkoms darbuotis stengties apsišviesti. Jos turi remti viena kitą, kiek galima, moksliškais arba gyvenimo patirimais. Jos turi gvildenti atvirai visus savo silpnumus ir visoms spėkoms vengti jų kad galėtų sustiprėti, atsistoti ant savo kojų ir vaikščioti nevedžiojamos, be globos. Moteris ne privalo per daug užsitikėti vyrams, įpatingai turi vengti meiliškų silpnumų".

Susirinkimai Moterų Apšvietos draugystės atsibuva antrą nedėldienį kiekvieno mėnesio, pirmą valandą po pietų pn. 869 — 33rd Pl.

Tai-gi nesnauskim moterėlės! Eikim, dirbkim, ir vienykimės, nes kur vienybė, ten ir galybė. Ne bukime saumylioms. Žiurėkime, kad ne tik sau, bet ir ateinančioms gentkartėms ką gero nuveiktumėm.

Moterų Apšvietos Draugystė.

IŠ VISUR.

|| Prusų ponų rumas priėmė, teip kaip randas reikalavo, sumanymą priverstinai išpirkti žemės plotus nuo lenkų Poznaniaus ir Vakarinių Prusų provincijose. Pirma to paties rumo užgirta pasarga, kad butų leista priverstinai išpirkti plotus lenkų gautus tik paskutiniame dešimtmetyj, kad nuo išpirkimo butų išskirti žemės plotai apturėti kaipo palaikai, likosi, randui reikalaujant, išbraukta.

— Caras, 27 d. vasario, priėmė vadovą "Sanjungos tikrųjų rusų" ir per jį išreiškė padėkavonę sanjungai už jos "besistengimus daryti gerą tėvynei, teipgi už karštą meilę, kokią ji rodo carui. "Stovėkite drąsiai už šventuosius principus, už stačiatikišką tikėjimą ir vienvaldystę carų!" Ta padėkavonė juodašimčių vadovui išreikšta, geriausiai rodo, ko Maskolijos gyventojai gali laukti nuo caro Mikalojaus.

|| Mieste Nercholnoje, Permo gub., likosi suareštuotas popas Feodotjev. Jis kaipo pustelninkas gyveno girioj ir žmonės jį laikė šventu stebukladariu, jis gydė ligonius, ypač gi merginas. Kadangi vienok daugelis pas jį nukakusių merginų prapuolė, tai policija pradėjo tirinėti ir aplinkinėse stebukladaro gyvenimo girioj rado 20 sužagtų merginų ir paskui nudėtų. Pasirodė, kad ir visi bažnytiniai stebukladario daiktai pačėjo iš plėšimų bažnyčiose.

|| Chili respublikos portuose Antofagasta ir Iquique siaučia, matyt iš Indijų atvilktas, azijatiškas maras.

|| Prancuzijos randas siunčia į Morokko, sustiprinimui ten stovinčių prancuziškų kareivių, 6000 naujų kareivių iš Prancuzijos. Sultanas Malai Hafig pareikalavo nuo Mazagano gubernatoriaus išduoti garnizoną miesto Mazagan. Gubernatorius atsisakė reikalavimą išpildyti. Mulai Hafig atsišaukė į svetimų kraštų konsulius pranešdamas, kad europiečiai pasislėptų konsuliatuose, kadangi jis užpulsęs ant miesto. Garnizonas Mazagano stovi sultano Abdel Aziso pusėj.

|| Netoli Kelčių, Lenkijoj, pulkas ginkluotų vyrų, 26 d. vasario užpuolė ant gelžkelio traukinio. Metė bombas po trukiu. Trįs kareiviai saugojanti traukinį ir trįs urėdninkai likosi užmušti. Užpuolikai paėmė iš traukinio 20000 rublių auksu ir prasišalino į netolimą girią.

|| Peterburgo kariškame teisme, 26 d. vasario prasidėjo byla 10 revoliucijonierių, apkaltintų pasikėsinime ant gyvasties tiesų ministerio ir kunigaikščio Mikalojaus Mikolajevičo. Terp apkaltintų yra ir vienas italijonas laikraščių korespondentas.

|| Vladivostoke nusišovė kapitonas kariškojo skraiduólio "Askold", Gliezen. Jis mat buvo atiduotas kariškam teismui, už nepadėjimą uosto valdžiai suvaldyti sukilusius maskoliškus jurininkus.

|| 28 d. vasario, mieste Buenos Ayres, Argentinoj, važiuojant gatve prezidentui Alcorta, koksai vyriškis metė bombą, bet ji ne expliodavo. Suareštavo paskui keturis vyriškius. Kadangi bomba labai prastai buvo padirbta, tai manoma, kad ją metė koksai nepilno proto žmogus.

|| Mieste Teherane, Persijos sostapilėj, į automobilių, kuriame turėjo važiuoti šachas, 28 d. vasario metė dvi bombi. Expliozijos trįs eskortos kareiviai tapo užmušti; šachas gi išliko vien todėl, kad vietoj važiuoti pirmutiniame automobiliuj, jis važiavo paskutiniame.

|| 1 d. kovo Anglijoj ir Škotijoj siautė sniego darganos, kurios traukėsi dvi dieni. Tuluose Škotijos kraštuose supustė 15 pėdų augštas pusnis. Gelžkelių traukinių bėgiojimas ir telegramų siuntinėjimas buvo labai apsunkintas. Terp Fort Williams ir Glasgowo užpustė gelžkelio traukinį ir važiuojančius tik po 27 val. galima buvo iš pusnies išliuosuoti.

|| Kronstadte, ant teip vadinamos Plikosios nosies, 1 d. kovo likosi pakarti 7 revoliucijonieriai, kuriuos, už sukalbį ant gyvasties kunigaikščio Mikalojaus Mikolajevičo, kariškasis teismas pasmerkė mirtim. Terp pakartų yra ir italijonas laikraščių korespondentas Calvino. Terp pakartų buvo ir 3 merginos turinčios 18 - 19 metų.

|| 1 d. kovo, Morokko sultanate prancuzai turėjo kruvinus susirėmimus su Madahora maurų gimine. Mušis traukėsi per visą dieną. Pradžioj prancuzams buvo labai karšta, dalį raitelių apsiautė maurai ir jiems reikėjo prasimušti. Mušis vienok pasibaigė pergalėjimu užpuolikų. Prancuzai nužudė 36 užmuštus ir pašautus kareivius.

|| Šveicarijoj, Berno kantone, nusiritusi nuo kalno sniego lavina sugriovė įėjimą į Loetschenthal tunelį. Prie to 13 buvusių hotelyj ypatų likosi užmuštų, o 15 tapo sužeistų. Terp užmuštų yra amerikonjškas inžinierius Merart.

|| Moterų kambaryj Insručio (Prusų Lietuvoj) gelžkelio stoties nusinuodino jauna mergina iš Karaliaučiaus. Tuojaus apie tai telegramu pranešė jos sužieduotiniui Karaliaučių. Jis atkako į Intutį ir rado savo sužieduotinę nuitėlių ruime vietinio ligonbučio. Pasišalinus ant trumpo laiko linių prižiurėtojai, kuri jį atvedė ie numirusios, jis paleido sau ilką į galvą ir teipgi tuojaus nurė.

|| Kariškasis teismas Peterburge, iš dešimties suimtų revoliucijonierių, 7 pasmerkė mirtim, o 3 liesius kalėjimu 15 metų. Mat nėti revoliucijonieriai buvo sutarę nudėti teisių ministerį ir kunigaikštį Mikalojų Mikolajevičą.

Gadynė šlėktos viešpatavimo Lietuvoje

(1569—1795m.)

Parašė Jonas Šliupas, M. D.

tės, atvežinėją nuodingas žoles ir tt. Žinomoji Novgorodo eretikystė, vadinama Žydžiuojančiaja, nemažai sudrutino Maskvos valdžioje neprilankumą Žydams. Ivanas Gresmusis, atgavęs Polocką, pradėjo jo apvalymą nuo nerusiškų gaivalų tuomi, kad liepė paskandyti Dauguvoje tenykščius Žydus (žinoma, išskyrus tuos, kurie apsikrikštijo).

Lietuviškojoje Rusijoje pravoslaviškoji šlėkta ir ypatingai tenbuviai miesčionys taip-gi su nepasimėgimu žiurėjo ant platinimosi žydijos. Jijė atmušinėjo nuo šlėktos arendas karališkų ir magnatiškų lobių ir muitinius atpirkimus, kurie iktamlaik buvo anos rankose, ir kurie rankose Žydų tapo šaltiniu daugelio klastų ir prispaudimų; o pas miesčionis ji stengėsi parmušti kiekvieną pramonę ir smulkią pirklybą, kuomi tiesiok grėsė pasmaugti netik jų gerbuvį, bet ir įrankius pelnikavimosi; prieg kam žydija nesibiaurėjos jokiais įrankiais, kad atsiekti savo kraugėriškas pastangas. Tikrą atgarsį to rugojimo, kurs girdėjosi prieš Žydus, randame minėtame jau veikale Lietuvio Michalionio. "Į šitą šalį, sako jis, suplaukė iš visur aršiausia iš visų tautų — Judėjiškoji, kuri paplito po visus miestus Podolijos, Volynijos ir kitų derlingų skryčių. Žmonės nelaikanti žodžio, guvus, blėdingi, kurie gadina musų pardavinius, padirbinėja pinigus, pečvietes, ant visų rinkų atiminėja nuo krikščionių įrankius gyvenimo, nežino kitos pramonės, kaip tik apgavystę ir lemetavimą. Aršiausioji padermė Chaldėjų gentės, kaip ir liudyja šv. Raštas, padermė pasileidusi, nuodėminga, laužanti žodį, netikusi". Prie nurodytų jų papratimų reikia pridėti ir, paliudytą aktuose, slaptymą vogtų turtų.

Lietuviškosios Rusijos ir Lietuvos miesčionys, nežiurint savo Magdeburgiškų privilegijų, nors ir mėgino kovoti prieš įsibriaujančią žydiską eksploataciją, paprastai rasdavo ant priešingos pusės netiktai karališką vyriausybę, bet taip-gi turtingiausius ir įtekmingiausius tarpe savų bendravalstiečių, kurius Žydai mokėjo įpainioti į bendrus su jais pirklybos ir pramonės užsiėmimus. O rusiškoji ir lietuviškoji šlėkta savo skundais ir protestais tiek tik atsiekė, kad Antrame Lietuviškame Statute (1566 m.) atsirado artikulai, uždraudžianti Žydams nešioti brangius apdarus su auksiniais grandinėliais, o taip-gi sidabrinius papuošalus ant kardų. Atskirimui nuo krikščionių, jiems liepta dėvėti geltonas skrybėles ar kepures, o moterims jų apvyniones iš geltonos drobės; toms taip-gi uždraudė auksinius ir sidabrinius papuošalus. Bet visos dugninės tiesos ir privilegijos žydijos pasiliko pilnoje spėkoje. Garsiame Liublino seime 1569 m. pasiuntiniai iš lietuviškosios Rusijos skryčių karčiai skundėsi ant žydiškos eksploatacijos; jie prašė prašalinti Žydus nuo visokių rinkliavų, o rinkimą pošlinų ir kitų įėmimų pavesti prigimtiems šlėktunams. "Apveikė mus Žydai — šnekėjo pasiuntiniai iš lietuviškos Rusijos; — laiko pirkliškus mokesčius, rinkliavas ant prekyviečių, malunus, paėmė nuomon salyklų asnyčias ir visus kitus įėmimo dalykus". "Nors męs turime nemaža konstitucijų kaslink Žydų, nežiurint į tai, tie nenaudos ir pas mus užima tuos urėdus (rinkėjų) ir nemažai padaro grobimų Rusijoje" (beje Rusijos vaivadijoje), kalbėjo 17 d. liepos Peremyšliaus teistojas Oriechovskis savoj kalboje, į senatorius vardan viso Pasiuntinių trobėsio. Bet veltui buvo visi tolygus pasiskudimai: karalius Zygmantas Augustas pasiliko neatmainingu globėju žydijos, ir aštrios konstitucijos pasiliko mirusia raide.

Likę be pagrindų, krikščionys keršijo Žydams pilna eile visokeriopų apskundimų. Tarp šitųjų dručiausiu ir labiausiai pasiplatinusiu buvo skundimas užmušime krikščioniškų vaikų, kurių kraujas buk vartojosi prie nekurių žydiškų įmonių. Karališkos gromatos draudė kelti ant Žydų tolygius skudimus; skelbė juos patenkant po teismu tiktai paties Karaliaus; reikalavo liudininkų skaitliuje trijų Žydų ir keturių krikščionių, ir grasino mirtina bausme už nepatikrintus apskundimus; tuomi nemažiaus tengymiai gyventojai prie kožnos pasipynusios progos su užsispyrimu juos atnaujino. Nežiurint į žydiškas privilegijas, miesčionija kartais imdavo apskųstus Žydus savo teisman, pasmerkdavo mirtinai bausmei ir skubinosi ją išpildyti, nepasitikėdama teismui karališkų atstovų. Vienoje privilegiškoje gromatoje, duotoje Žydams Zygmanto Augusto, tiesiok sakoma, kad visokeriopi skundai ant jų daromi buvo to dėlei, idant išstumti juos iš miestų. Bet visi tolygųs bandymai pasilikdavo be pasekmių. Su paprastu sau kabumu, Žydai dručiai įsigyveno Lietuvoje ir liet. Rusijoje ir, su prigimtu jiems įsmigimu ir begailestingumu, pradėjo čion savo alinimo veiklumą, savo naikinantį triusą termitų, pagriaužiantį visuomeniską ir valdžios organizmą.

Jeigu pasiklausime apie skaitlių Žydų Lietuvoje ir lietuviškoje Rusijoje, tai tas negalėjo dar buti didelis pirmoje pusėje XVI-to šimtmečio. Maž-daug galima jį apsklembti iš dalies sulyg pagalvinių mokesčių to laiko, o ypatingai sulyg revizijos didkunigaikštiškų dvarų, padarytos liepiant Zygmantui Augustui bėgyje 1562 - 1566 m. labiausiai Volynijoje. Toji revizija arba liustracija perstato gan išgališką aprašymą miestų, jų gyventojų, prekyviečių (rinkų), daržų, ariamos ir šienaujamos žemės, palivarkų ir tt., su paženklinimu valdytojų ir prigulinčių nuo jų mokesčių. Iš čion męs žinome, kad skaitlingiausios Žydų draugijos buvo Brasčiuose, Gartine, Lucke, Kremence, Vladimire, Tykocine, Pinske ir Kobriniuje; iš jų daugiausiai namvaldžių skaitosi Brasčiuose, beje 85, o mažiausiai Kobriniuje, 22. Kitose vietose pažymeta po keletą šeimynų. Be čion paminėtų, seniausios ir ženkliausios Žydų draugijos buvo Vilniuje, Trakuose, Novogrodke ir tuluose kituose miestuose šiaurinės dalies d. kunigaikštystės Lietuvos. Priimant atydan visokius skaitlius, o taip-gi lavumą Žydų paslėpti savo tikrąjį skaitlių išvengimui pareigų ir pagalvinių, daugumas jų miestuose d. kunigaikštystės apie pusę XVI-to šimtmečio maždaug galėjo išnešti nuo 20 iki 25.000 — skaitlius ganėtinai užtektinas pradėjimui užsivarinėjimų prieš tenbuvius gyventojus. Po Liublino unijos, kada persidanginimai iš Lenkijos dar labiaus pasilengvino, o pietvakarinė Rusija tiesiok susivienyjo su Karuna, žinoma pasidaugino priepludis iš jos Žydų-proletarijų; o Lenkija iš savo pusės be paliovos gaudavo priepludį žydijos iš Vokietijos, Čechijos ir Vengrijos. Prie tokio priepludžio, atmenant dar žinomą pagabumą žydijos ant greito pasidauginimo, vargiai, sakydami, kad galop XVI-to šimtmečio skaitlius Žydų Lietuvoje ir liet. Rusijoje jau artinosi prie 100,000, kurių daugumą susidėjo iš alkano, tai-gi ir tuomi labiaus otraus proletarijato.

Taip vad. "žydiškas surinkimas" toje gadynėje perstatė draugiją, kuri turėjo savo maldų namą arba synagogą ir savas kapines; matomai jis atsakė parapijai pas krikščionius. Toji draugija susidėjo iš vietinių žydiškų namvaldžių, taigi iš žmonių apsisėdusių. Vadais jos buvo rinktiniai seniunai, kurie susižinojo su vyriausybe ir rupinosi apie reikalus draugijos. Tie-gi seniunai vidui teisė teismą po pirmsėdyste mokinto theologo arba rabino; vyriausia-gi pareiga tokio theologo buvo aiškinimas biblijos ir Talmudo, ir šitąjį mokinti ypatas, besirengiančias į mokintą pašaukimą. Be rabino ir seniunų, urėdiškomis ypatomis Žydų draugijoje, alguotomis, buvo: *kantorius*, kurs atlikinėjo giedojimus ir skaitymą biblijos synagogoje; *iškalininkas* — prižiurėtojas synagogos ir nelyginant pristovas teismo dalykuose, ir *skerdėjas, kurs* užsiiminėjo skerdimu galvijų ir paukščių, paskirtų valgiui. Pasklydimas žydijos Lietuvoje ir liet. Rusijoje vyko tiesioginiame sąmazgyje su jų draugijos surėdymu. Šeniausios ir žymiausios draugijos, kaip Gartino, Brasčių, Trakų, Lucko ir tt., pasiunčia nuo savęs sodybas ar kolonijas į įvairias puses, ypatingai į rytus. Tie naujokai, užsiimdami smulkia pirklyba, arendomis ir tt., gyvena tam tikroje vietoje lyg butų tuom laik ir atsitikus kokiam susidurimui ar prispaudimui, pasiduoda po apgynimu savos vyriausios draugijos, kuri užsistoja už juos prieš valdžią ir suteikia reikalingą paramą. O potam, kada kolonija ganėtinai pasididina, nužiurėję gerą laiką ir radę sau globėjus tarp vietinių valdžių, išsirupina leidimą pasistatyti savo synagogą ir įsitaisyti sau atskiras kapines. Tokiu budu kolonija virto į savarankišką žydišką draugiją. Tokiu keliu žydija nuolatos ir įkandiniai platino užbrėžą savo sodybų, ir tinklą savo sodybų išmėtė po visą Lietuvą ir liet. Rusiją.

Neapsirubežiuodami vien didkunigaikštiškais miestais ir dvarais, Žydai jau pirmoje pusėje XVI-to šimtmečio atsiranda ant žemių buvusių skrytinių kniazių ir kiltesnių didikų, kaip kniaziai Pinsko, Kobriniaus, Ostrogo ir k. Nors ir išgeso dynastija Jagėliunų, vyriausių globėjų ir pasodintojų žydijos Lietuvoje ir lietuviškoje Rusijoje, ji mokėjo prisilielinti ir prie pasekančiųjų rinktinių karalių, beje išprašyti nuo jų patvirtinimą ir praplatinimą savų tiesų ir privilegijų. Tokias privilegijos gromatas išdavė jiems ir Heinrikis Valois, ir Steponas Batory, ir Zygmantas III. Lietuviškasai Statutas 1588 m. jau švelniaus atsineša prie žydijos, negu Statutas 1566 m., ir atmaino tulus jų aprubežiavimus; nes daugelis kiltų didikų jau pasidavė landumui ir patarnumui Žydų, skolinasi nuo jų pinigus, įvezdina juos į šavo dvarus kaipo atpirkėjus, posessorius ir arendorius, be triuso gauna nuo jų savo įėmimus, pavezdami jiems ant aukos savus padonus, — ir suprantama, pastoja jų nuoširdžiais globėjais. Tarpe tolygių didikų globėjų randasi žinomas galva lietuviškų protestantų, Nikalojus Radivilas Rudis, Vilniaus vaivada. Taip, 1573 m. Žemaitijos šlėkta karčiai skundžiasi savam starastai Jonui Chodkevyčiui, kam Nikalojus Radivilas savam valsčiuje Šaulėnų ant parubežės su Prusija "muitines kamaras" pavedė nuomon Žydams, nes šitie nuo visų ir už viską ima muitą ir, priešingai šlėktiškoms privilegijoms, net nuo tų, kurie vežasi iš Prusijos ką-nors savo reikalui.

Męs jau matėme, ką sako apie Žydus Lietuvis Michalionis. Dabar pažiurėsime, kokiais juos perstato lenkiškas poėtas Klonovič, gyvenęs antroj pusėje XVI-to amž., buvęs tulą laiką prie Liublino teismo ir tame urėde turėjęs progą arčiaus prisižiurėti Žydų papročiams. Savo gražiuose veikiniuose jis nesykį palyti žydiją ir visados perstato ją vienokiais, aštriais paišais. Ana va:

Lotyniškoje poėmoje *Roxolania*, pripildytoje daugeliu idylliškų abrozų, Klonovič maždaug nupiešia tokią charaktiką Lvovo Žydų: "Čion melagingas apipjaustytinis, nesirustindamas, apgyvena purvinus priemiesčius ir smardingus namus. Čion jo synagoga garsinasi šnypšliu riaumojimu ir visokeriopu baubimu, meldžiančiu, kad dangus pasiųstų visokias dovanas. Gal-but tu pasiklausi, ką daro Žydas šitame garsingame mieste? O-gi tai, ką daro vilkas, papuolęs į pilną avidę. Per skolas jam patenka į užstatą pilningi miestai; jis spaudžia juos procentais ir sėja vargą. Kirminas palengva griaužia medį ir iš valios ąžuolas sųsta, ir greitai prisinėta puvimas. Nuo kandžių gaišta audiniai, nuo rudies gadinasi geležis. Taip neskalsus Žydas suėda privatišką turtą, išsunkia visuomeniškus lobius. Vėlai ėmėsi proto suardyti viešpačiai, ir ėmė stenėti viešpatystė, pamokinta vargo. Ji parmušta ant žemės, kaip kunas, netekęs kraujo; nėra daugiaus pajiegų ir gyvastinių sulčių.

Savo kitoj lotyniškoje poėmoje, satyriško pobudžio, po antrašu "Victoria deorum", jis šitaip piečia veiklumą Žydo: "Tuomi laiku Žydas palukiais apsunkina pažymius miestus, su stebėtinu rangumu, vaikydamasi menką pelną. Jis viskuom verčiasi: vandeniu, oru, taika, įstatymu. Jis visur įsismerkia su savo turgumi, idant paspęsti savo pelnų tinklus, ir gerinasi valdžią turinčiam; urėdninkai aplupa jį, o jis grobia juos iš eilės. Net viešpatystės yždas (fiscus) ne be pavojaus nuo jo mitrumo; taip dručiai apjakina visus auksas. Tokia toji Abraominė gentė; štai jos pamėgdžiojimas papročiams ir teisingumui prabočiaus"!

Trečioje, jau visai satyriškoje, ir priegtam lenkiškoje poėmoje, po antrašu "Worek Judaszów", Klonovič išjuokia įvairias ydas savų sągadyniečių, ir, čion tarp kitko, piešia abrozą palukėmio. Jis prilygina jį tai prie besotės dielės, tai prie erkės, kuri, įsikabinusi į kaklą arkliui, geria iš jo kraują per visą dieną, neatkreipdama jokios atydos ant to, kad arklys mosuoja galva ir vuodega ir spardosi kojomis; tai tolygina jį su mythišku Afrikos žalčiu-drakonu, kurs nuo medžio tyko ant sloniaus, metasi ant jo nelukėtai, apsivynioja apie visą jo kuną, o galvą savo slepia jo-gi nosyje, ir potam išsiurbia jam kraują. Veltui slonius stengiasi atsiliuosuoti nuo kraujagėrio, iki, nuilsęs, krinta negyvas ant žemės, ir drauge su tuomi užtroškina savo priešą. Toliaus, prilygindamas palukėmystę prie sėklų, kurias ukininkas sėja į žemę, idant gauti jas atgal daug syk didesniame skaitliuje, poėtas plačiai rašo apie tuos triusus, atmainingą orą ir visokius vargus, kurie neretai ištinka žemdirbį. O juk "godus palukėmys pjauja vasarą ir žiemą, ir palukėmystė sėja palukėmystę. Jis neapdega, ne šąla ir nešlampa lauke, o sėdi sau prie lango savos gaspados. Arba ant užsikimšusios prekyvietės viską apžvalgo purvinas žydpalaikis kaftane ir su žema kepuraite, su raudona kakta ir kumpa nosia, ir šneka, kaip papuga, anties balsu. Jis pradeda savo handelį ryšeliu šafrono; o potam vis labiaus ir labiaus susiartina su šykščiu ponu. Šitąjį palukėmys vadina savo ciecho broliu, su juomi šnekučiuojasi ir perleidžia visą gyvenimą".

Tamsiais, tulžies dažais nupiešė Klonovič sągadynišką jam žydiją, ir męs galėtumėme užmesti poėtui didelį vienpusiavimą arba perdėjimą, jeigu tolesnėji istorija Lietuvos ir liet. Rusijos ir net visos respublikos nepatvirtintų pilningai jo pranašingų žodžių.

Prieš šitą ateinantį iš vakarų debesį begailestingų eksploatatorių, ką-gi galėjo pastatyti Lietuvos ir liet. Rusijos draugija, netekusi politiško savarankiškumo arba savos tautiškos valdžios, ir draskoma smarkia kova religiškų partijų? Rankose lenkiškos vyriausybės ir sulenkėjusios dvarponijos, Žydai tapo nauju ir kuone veikliausiu įrankiu prispaudimo ir nubėdninimo tenbuvių gyventojų, Lietuvos ir lietuviškosios Rusijos.

5.

Vladislavas IV.

(1632—1648)

Dissidentai ir disunitai dideliame skaitliuje važiavo Varšavon į konvokacijos seimą (23 d. biržio 1632 m.). Ypačiai lietuviški kalvyniškiai, po vada kunigaikščio Kristupo Radivilo, liet. laukinio hetmano, neatsiliko namie. Rupėjo jiems išrinkti savo vadą seimo maršałku ir todėl nešykštavo su paprakais, prižadais visokiais, ir pamylėjimais. Iš tiesų, seimui atsidarius, beveik vienbalsiai — nežiurint į protestus primaso Wężyko, vyskupų, ir Jurgio Ossolinskio, Radivilas tapo aprinktas maršalu pasiuntinių ratelio.

Vos tatai įvyko, dissidentai įnešė savo reikalus apsvarstyman, surašė 19 reikalavimo punktų: kad įstatymais panaikintas taptų Korčyniaus kapturas ir tribunoliški dekretai 1627, 1629 ir 1630 m., siaurinanti dissidentų laisvę sąžinės ir religiškų įmonių; kad namų atvangumas taptų patikrintas; kad grąžintų atimtas nuo jų bažnyčias, ir kad leista butų jiems savas bažnyčias visur statyti, kad jų ministeriai turėtų tokias pat tiesas, kaip kad turi Totoriai ir Žydai; kad laidotuvės, krikštai, kapinės butų atvangus ir nepersekiojami; kad dissidentams prieiga prie urėdų nebutų draudžiama; kad iš Vilniaus ir Liublino Jezuitų kollegijos taptų kitur perkeltos, nes ten daro jeibius; kad agentas dissidentų gyventų prie karaliaus, ir tt.

Veikiai potam ir disunitai įteikė seimui panėšius reikalavimus, patikrinančius jiems ukėsišką laisvę ir lygybę. Tiems teisingiems reikalavimams priešinosi archivyskupas su vyskupais katalikų ir tuli senatoriai, kaip Vilniaus vaivada Levas Sapieha, Jurgis Ossolinskis, did. liet. kancleris Albrechtas Radivilas ir keli kiti. Dissidentai ir disunitai nenusileido, ir konvokacijos seimas tapo labai trukšmingas, ypačiai kad Radivilas ir kiti dissidentų ponai ketino savo reikalavimus paremti ginkluota spėka. Įsikišus tik karalaičiui Vladislavui, tapo išrinkta komisija, kuri surašė artikulus, patikrinančius atvangumą ir laisvę evangelikams, patremiančius tribunoliškas, jiems priešingas ištarmes, paatvanginančias bažnyčias miestuose ir patikrinančias laisvę dievmaldystės, ir paskiriančias baudas tramdytojams viešos ramybės; o viską kitą atidėjo iki elekcijos seimui. Tokią pat sutartį padarė su disunitais.

Primas su vyskupais ir keli uolus svietiški ponai tas koncesijas laikė per didelėms ir pavojingoms viešpataujančiai hierarchijai. Todėl prie savo parašų pridėjo klauzulą: salvis juribus sanctae Ecclesiae Romanae. Ant to dissidentai žymesniuose miestuose Lenkijos ir Lietuvos, per savo vadą Kristupą Radivilą, įnešė savas protestacijas, nes tokia klauzula naikino visą sudermę. Katalikų kunigai už tai seimeliuose stengėsi, kad pasiuntiniai gautų instrukcijas panaikinti tokią sudermę su dissidentais. Dissidentai tam priešinosi ir išmanesniejie katalikai, kurius Jezuitai už tai praminė "politikais". Žinoma, seimeliai buvo trukšmingi, šlėkta kibo į šobles, pasipylė protestacijos miestuose. Ypačiai trukšmingas buvo seimelis liet. Brasčiuose, kur Lucko ir Brasčių vyskupas Achazas Grochovskis įnešė miestan smarkią protestaciją, su parašais Vilniaus vaivados Sapiehos, seimelio maršalko, Brasčių vaivados Alek. Liudviko Radivilo, Trakų kašteliono Albr. Vladislavo Radivilo, Brasčių kaštaliono Andriaus Massalskio ir did. liet. vėliavnešio Mikalojaus iš Kodenių Sapiehos.

Prisiartino elekcijos seimas 27 d. rugsėjo 1632 m. Varšavoje. Dissidentai bijojo užpuolimo katalikų, todėl liet. hetmanas Kristupas Radivilas ir Belzos vaivada Leščynskis atsivedė 5000 gerai apginkluotų kareivių. Sukeliavo daugybė dissidentų iš Lenkijos ir Lietuvos. Katalikai guodėsi ant sudermės konvokacijos seimo su dissidentais ir disunitais, o šitie reikalavo dar koncesijų paplatinimo. Šlėktos jau gatavi buvo šoblėmis kapotiesi. Išmanesni katalikai, ypačiai karalaitis Vladislavas, visus sutaikė, ir sudermės konvokacijos seimo tapo patvirtintos, o protestacija vyskupo Grochovskio tapo iš viešų knygų ištrinta; tačiaus salvos prie parašų, net elekcijos akto pasiliko. Nors dissidentai miestuose įnešė protestacijas prieš tas salvas, vienok jie padavė ranką katalikams. Tačiaus nukentėję daug prie pranokėjo, jie įgavo nuo Vladislavo ypatingą asekuraciją, pokam per savus vyresnybininkus — Kristupą Radivilą, Leščynskį ir Goraiskį išreiškė jam savo dėkingumą ir prie jo ypatos prisirišimą, ir prižadėjo savo balsus už jį duoti.

Sunkiaus buvo nutildyti disunitus, kurius neišmintingas pasielgimas Zygmanto III, intrigos Jezuitų, o ypačiai gundymai iš už-Dnieprės ir caregradiškųjų patriarchų jušino ir prie nepaprasto priešgynumo gundė. Tačiaus ir juos Vladislavas suminkštino, prikalbindamas katalikus su disunitais suderėti ypatingą sądermę, kuri patikrino rusiškos cerkvės laisvę; prieg tam kamisoriai turėjo apvažinėti miestus ir miestelius ir ten cerkves unitams ir dissunitams paskirstyti. Per tą sudermę disunitai turėjo atgauti Mstislave 2 cerkves, Mohyleve 4, Oršoje 2, Dziezne 1, Polocke 1. — Bet sąlygos sudermės niekados nebuvo ištisai išpildytos....

Net ir vainikavimo seimas, įvykęs 6 d. vasario 1632m. Krokavoje, neatsilaikė be kivirčių tarp katalikų ir dissidentų; tačiaus tie kivirčiai apsirubežiavo prišnekomis ir ginčais žodžiu (ypačiai nepatiko dissidentams rotoje karališkos prisiegos išsitarimas *romanis catholicis*, už ką jie į miestą įnešė savo protestaciją), ir neišsiveržė į imtynes šalių, ir nutarimai konvokacijos seimo ant naudos dissidentų vėl tapo patvirtinti.

Vienok dissidentai neįtikėjo į laisvę, pagalvotą konstitucijos; jie susitarė kasmet laikyti generališkas konvokacijas, kur jų kunigija, susirinkusi, galėtų apsvarstyti reikalus savos bažnyčios. Tuojau tokia generališka konvokacija įvyko Orlioje Pagiriuose, miestelyje kunigaikščių Radivilų, 1633 m., ir Vlodavoje 1634 m. Tuose susivažiavimuose nutarta tapo tarp kitko: įvedimas vienokių agendų visose bažnyčiose helvetiško išpažinimo Lietuvoje, Mažoj ir Didėj Lenkijoje, ir nutarta kiekvienoj iš tų trijų provincijų turėti kaipo augščiausią perdėtinį ant kunigų — superintendentą, kurio Lietuvoje urėdavimas turėjo tesitęsti vienus metus. Lietuviškiejie kalvyniškiai, pakėlimui nupuolusių savo mokyklų, Vilniaus synode 1636 m. įsteigė šeštą distrikto seniorą — Balcerį Labęckį, mokytą ministerį ir Vilniaus bažnyčios. O 1637 m., taip-gi Vilniaus synode,

(Toliaus bus.)

Moteris ir jos vieta žmonijoje.

Parašė J. Laukis

Paprotį, užsilikusį iki šių dienų Indijoje, užkasti našlę gyvą drauge su jos mirusiu vyru, vadiname biaurum, nežmonišku. Ir ištikro jis yra biaurus ir nežmoniškas; bet jis nebuvo tokiu savo pradžioje, kuomet moteris, didžiausiame sielvarte liedama ašaras, gulė šale atšalusio lavono savo vyro, ir, gal, meldė kad ją greičiau užkastų drauge su juo. Be jo jai nesinorėjo gyventi. Jis ją teip prisirišo prie savęs savo darbais, kad ji be jo nematė sau laimės, neturėjo nieko verto gyventi. Jis jai buvo gyvenimo tikslu, teip lygiai, kaip ji jam: ji kaipo motina jo kudikio, reikalavo jo narsos, jo vieko, jo išminties; jis gi globstyje jos malonių rado saldų pasilsį po sunkiai gyvenimo kovai ir buvo linksmas, turįs kam pasigirti savo atsižymėjimais ant lauko gyvenimo. Jam visas svietas buvo nieku be jos. Adomui nė rojui nebuvo gerai, kaip sako biblijos pasaka, ir Dievas noroms-nenoroms turėjo sutverti jam Jievą, kad ir iš jo paties šonkaulio. Tai-gi jei vyras be moters negali gyventi, jei jis teip brangina ją, kad savo gyvastį stato didžiausiems pavojams apgynime jos — o to juk nieks nesistengs užginti — tai ar galima tikėti, kad jis tą brangiausią sau esybę, kokią jis gyvenime turi, norėtų paversti į savo vergą, į menką žaislą užganėdinimui savo gyvuliškų jausmų? — Niekados! Tai butų perbrangiai perkami ir vergai ir žaislai. Ir tie, ir kiti yra gaunami pigiaus.

O vienok negalima užginti, kad moteris tankiai yra tik tuoju žaislu vyrams. Bet čia norėčiau moterims pasakyti į ausį, kad tame jų pačių yra lygi kaltė, jei ne didesnė: kam jos duoda vyrams persisotinti savo meilumais?

Terp žemesnių sutvėrimų matome, kad lytiškuose dalykuose viršų turi moteriška lytis. Lytiški susinešimai buva tik tąsyk, kuomet to geidžia moteriška lytis. Be to dar matome, kad noras moteriškos lyties yra klausomas. Rujoje šunų, štai, visi kiti šunes piauja tą, kurį piauja kalė. Tai-gi iš to aišku, kad čia yra galva moteriška lytis. Žmogus, išsivystęs iš gyvulių, turėjo priklausyti nuo tų pačių gamtos tiesų, ką kiti gyvuliai; bet jis praaugo gyvulį savo protu ir pradėjo klausyti ne savo įgimtybės, kuri valdo gyvulio visą gyvenimą, bet savo neišlavinto dar proto, kuris jį ir paklaidino ne kartą. Jis išklydo iš kelio paskirto jam gamtos ir gamta jį nubaudė. Šiądien moteris guodžiasi, kad yra silpna, kad terga, kad yra be teisių, perkama, pardavinėjama ir, ant galo, paspiriama koja. Kokia gi tad yra priežastis visų tų nelaimių?

Kad atsakyti ant šito klausimo, turime sužinoti, koks yra tikslas gyvenimo moters, ir pagal tai surasti kelią, kuriuo ji turi eiti.

Gamtos tyrinėtojai sako, kad tikslu visokios gyvasties yra augti, veistis ir mirti, idant tokiu budu buti amžinai jatna. Daugelis vabalėlių yra, kurie tuojaus apsivaisinę miršta. Jų tikslas pasibaigė; jie atliko savo; jų vietą užima kiti, lygus jiems, kadangi tik tokis, tokį pagimdo, ir šitie savu žaru auga, plėtojasi ir gimdo, savo vaikams suteikdami tą, ką jie gavo nuo savo tėvų ir tą, ką jie gyvenime įgijo patys. Tas pats yra su žmogum; tikslu jo gyvenimo yra augti ir veistis. Jis gyvena, kol turi gyvenimui tikslą, kol jis yra reikalingas. Pasibaigė tikslas jo gyvenimo ir jis nugrubęs, nukaršęs žengia kapan. Gyvenimas moters ypač yra veizdum pavyzdžiu šito tikslo. Mokslas biologijos sako, kad moteris iš pačių pradžių buvo celiniu organizmu vaisos, yščiumi, sąstatiškai sujungtu su globiamuoju, saugojamu kauliniu tinklu su prasikišimais bei kraujo sudynais, reikalingais aprupinimui maistu augantį kiaušinį ar gemalą. Kuniškumas ir funkcijos motinybės teip pripildė visą esybę moters, kad ji neturėjo laiko atsiduoti kitokiems reikalams ir todėl nuo pat pradžių nebuvo turėjusi protavimo organų. Šito dėl, gal, senovės tautos moterį laikė žemesne už vyrą ir tą, gal, Mahometas manė, sakydams, kad moteris neturi vėlės.

Kad padaryti lygsvarybę terp lyčių, idant jos amžinai laikytųsi viena kitos, gamta, atlygindama aną trukumą moteriai, padarė ją lytiškai patraukiantesne, vyriškai gi lyčiai davė didesnį lytišką pageidimą ir tuomi privertė vyrą pildyti visus norus moters. Kol lytys laikosi savo įgimtybių, tol jos neperžengia gamtos įstatymų ir viskas eina gerai. Moteris, turėdama saiką lytiškiems norams, suvaldo vyrą nuo lytiškų perdėjimų ir jis, budamas lytiškai pusiau alkanu, jei teip galima išsireikšti, priverstas yra jos klausyti. Šitą priedermę moters suprato visi senovės žmonės; jie nereikalavo to padorumo nuo vyro, kurio jie reikalavo nuo moters. Jie nieko nedarė iš pasileidimo vyro ar mažai ant jo paisė, bet vargas buvo moteriai, jei ji savo nekaltybę sutepė; pas lietuvius, antai, prasiradusi mergina buvo sudeginama ant laužo; pas žydus svetimoteriaujanti moteris buvo užmušama akmenin[illegible] be jokio teismo. Šiądien, nors ta žiau[illegible] bausmė ir sušvelnėjo, bet neapykanta pra[illegible]adusiai merginai ir rodymai pirštais į ją ju[illegible]lo, kad padorumo yra reikalaujama ne tokr[illegible]ro, tik nuo moters.

lės p[illegible] moteris, ar tai dėl savo nuostebos iš mažu[illegible]alingumo, ar dėl savo moteriškų silp- apsa[illegible]davė vyrui visą valią ant savo ypatos, visok[illegible] budamas lytiškai besočiu, persisotino. mų [illegible]algymo pasekmė yra žinoma; širdis [illegible] Beta ir daiktas, kurio apsivalgome, purto nea[illegible] Vyras persisotinęs meilumais moters, nepa[illegible]iekinti; lygsvarybė žuva terp jų; jis [illegible]s klauso, bet savo paliepimus duoda jai; ji lieka žaislu jo gyvuliškų pageidimų ir vergu jo norų. Jis stojasi dabar ne viešpačiu jos, kokiu jis buvo, gindamas ją nuo visokių nelaimių ir pavojų, su kuriuo ji noriai gulė gyva kapan, bet despotu, terionu. Jos gyvenimas papluko ašaromis; jos vaikai stojosi jai prakeikimu ir jos stenėjimai bei dejavimai buvo jai vienintėliu atgarsiu užuojautos. "Juokis, ir su tavim juoksis visas svietas; verk, ir tu verksi pats vienas", pasakė Shakespeare'as. Moteriai likosi verkti vienai. Vyras sužvėrėjo, ji likosi paversta į gyvulį sunkenybių, ir vis dėlko? Vien dėlto, kad moteris peržengė įstatymą gamtos, kad ji neklausė savo įgimtybės, kad ji parsidavė vyrui. Ji, moteris, o ne vyras tame kaltas ir atitaisymas to pikto priklauso nuo jos vienos. Kaip-gi teisingi biblijos žodžiai: Jieva, gundoma savo jausmų — to suvedžiojančio žalčio — nuskynė obuolį nuo medžio pažinimo gero ir blogo ir davė Adomui; Adomas valgė ir davė Jievai ir abu, paragavę, pamatė save ėsant nuogais. — Ištikro, nuogi jie buvo, nes abiem laimės truko.

Ant galo pražiuro moteris ir ėmė ieškoti savo teisių, bet kaip juokingai, kaip kudikiškai! Ji sako, kad puodai ir vaikai paima visą jos gyvenimą, kad jie atima jai visą energiją, kad ji per juos negauna progos nė kiek pasistumėti priekin. Tai-gi ji pasiryžo, trenkus juos kur į kampą — primetus vyrui, ar palikus apveizdai Dievo — eiti balsuoti, kad sujieškoti savo teises.

Teisybė, puodai neretai buva perdaug suodini jos išlavintiems moteriškiems jausmams; vaikai tankiai iščiulpia jos paskutines gyvastines sultis, išvaro ją iš proto ir paguldo kapan, prislėgę jos širdį akmeniu tužbos. Bet nė puodai, nė vaikai nėra trenkiamais į kampą dalykais; pavalgyt mums reikia ir reikės, kol busime gyvais; puodas, teip lygiai kaip ratas yra atrama musų civilizacijos; išmeskime juos ir musų civilizacija griuva. Be puodo męs negalime apsieiti, o vaikai yra vienintėliu tikslu musų gyvenimo. Kam gi tad moteris galėtų juos primesti? Ar vyrui? Bet vyras turi ką veikti be prižiurėjimo puodų ir vaikų. Jam reikia grumtis su gyvenimo priešingumais, kuomet moteris po sargia jo akia ir apginingа ranka, budama apsaugota nuo gyvenimo audrų, užvėjoje augina savo kudikį jam. Terp jų yra nesutraukomas ryšys ir jie, nė viens, nė kits negali apleisti savo vietos, arba jomis apsikeisti. Ir kokia, ant galo, nauda butų, jei kurpius apsikeistų savo amatu su rubsiuviu? Naudos jokios, o negerumo daug, nes abu sugadintų daug medžiagos, kol viens stotųsi rubsiuviu, kits kurpium. Toliaus jie vėl butų — kurpius ir rubsiuvis — koks-gi skirtumas butų jiems apsikeitus? Grynai jokio. Bet moteris su vyru tiesiog negali apsikeisti savo vietomis. Vyras, kad ir visas smegenis išdžiovintų begalvodamas, kaip išrasti budą pagimdyti vaiką be moters, jo nesuras. Vyras dar negimdė ir niekuomet negimdys vaikų; tas darbąs priklauso moteriai. Jai, moteriai priklauso vaikai ir, kaipo pabuklai penėjimo jų, puodai.

Rods, vyras, budamas be galo rupestingu apie gerovę moters, išrado daugybę visokių palengvinimų; terp tų jis bandė net surasti budą paliuosuoti moterį nuo sunkenybių gimdymo. Jis visokius chemiškus budus bemėgindamas privertė protoplazmą augti ir, su džiaugsmu pašokęs, gyrėsi, suradęs budą, turint kiaušinį, paversti jį į augantį organizmą. Bet jo tas auginamas organizmas buvo be formos, šmotas kurkulų, iš kurių niekas nepasidaro ir baimės nėra, kad šitiems mokytiems vyrams kas nors geresnio nusisektų kuomet tame. Moteris drąsiai gali tikėti, kad našta gimdymo ir ant toliaus guls ant jos.

Žinoma, negalima užsimerkti ant to, kad šiądieninis, vienodas ir begalinis triusas apie puodus ir vaikus, apie vaikus ir puodus, atbukina moters jausmus; bet tame nėra gi kalti nė puodai, nė vaikai. Ant galo nuo šito bukinimo jausmų nėra liuosas nė vyras. Visokis daiktas turi dvi pusi: gerą ir blogą; jei męs žiurėsime į jį iš geros pusės, matysime jį geru; jei iš blogos, bus mums blogas. Tas pats yra ir su puodais bei vaikais. Puodai yra sunkenybe moteriai dėlto, kad yra per tankiai vartojami. Męs valgome šiądien tris ar keturis kartus tiek, kiek mums reikia; jei tą nereikalingą valgymą atmestume, kiek tai puodai gautų pasilsio, o su jais ir moteris. Bet daugiausiai tai pasilsėtų musų pačių organizmas. Šiądien jis yra apkraunamas nereikalingu darbu ir įdedamą į jį maistą, kurį jis turėtų paversti į kraują užlaikymui musų gyvybės, paverčia į dujas ir rugštis, pagaminančias mums ligą. Šitas musų apsivalgymo paprotys atsiliepia ir ant viso musų gyvenimo. Musų nerėpumas matosi pas mus kiaurai visur. Męs apsikrauname visokiais daiktais, visai neatsižiurėdami į tai, ar mums jų kuomet prireiks. Tiesiog krauname juos į kruvą lygiai teip, kaip ir valgį kad kemšame į savo pilvą iš papratimo. Bet, kaip nereikalingas maistas, teip ir nevartojami daiktai yra tik sunkenybę ir abu turi terp savęs susirišimą. Pragobumas matomai yra tik pasekmė nerėpumo; žmogus dėjo į kruvą tą, ko suvalgyt nevaliojo; todėl jei męs panaikinsime priežastį, tai pasekme pati išnyks; kaip męs išmoksime valgyti, pragobumas pats mus apleis.

Mokslo vyrų yra pripažinta, kad mums kenkia valgyti tankiau kaip kas 6 valandos; kad atsikėlus rytmetyj iš lovos musų organizmas yra atsigaivinęs ir įimtas išvakaro maistas nėra suvartotas darbui, todėl mums nereikia maisto imti dar per ištisas 6 valandas, taigi, kad mums pilnų - pilnai užtenka dviejų valgių per dieną: pietų ir vakarienės.

Vartojant puodus du kartus per dieną jie nebus toki įkirus ir šypsosis nekaltai į moterį ir ji neturės priežasties guostis, kad puodai yra jai sunkenybe. Bet vaikai? Kokia nelaimė paprastai šiądien yra moteriai turėti vaikus! Atsiradęs pyplys kartais ištisas valandas zvėbia be susičiaupimo; naktimis jis neduoda jai miego, o dienai atėjus ji negali jo nuo rankų padėti. Brangi gal tai butų motinai gamtos dovana, kurios, ji, gal, troško, bet kokia įkiri! Tas vaikas, jos vaikas, išrėkė jai ausis, pagynė jai rankas ir paalsino ją visą. O jei dar tokių pyplių randasi du, trys: vienas ant rankų klykia, kitas į žiurstą įsisegęs, zvembia, o trečias iš užpakalio į sijoną įsikabinęs bliauja — kokia tai muzika! Jai negali atlaikyti nė dručiausi nervai, kad jie ir plieno butų. Bet ta nelaiminga motina negali nuo jos pabėgti — juk tai jos vaikai! Gal ji galėtų palikti juos rėkiančius ir išeiti, bet riksmas jų eis su ja. Pamanykime, koks tai baisus padėjimas! Beprotnamis ar pragaras negali buti jai baisesnis. Bet tai dar nėra viskas. Ji norėtų, kad jos vaikai bent užaugę butų gerais žmonėmis, kuriais ji galėtų gėrėtis ir džiaugtis. Ji kantriai kenčia visą vargą jų auginimo, ji lenkia juos prie gero kaip ji moka ir ant galo, kaip jau jie išauga, pavirsta į niekus ir vietoje ką buti dėkingais jai už auginimą, pasako, kad jie neprašę jos, idant ji juos augintų.... Kokia tai ironija! Koks skaudus likimas! Koks bergždžias ir kartus jos gyvenimas, kurį ji teip sunkiai turėjo pergyventi, beaugindama savo vaikus. Motina, gaila tavęs, bet tu to verta. Tu renki tą, ką pati sėjai. Tai yra tavo nuodėmės, kurios tave kankina. Tavo vaikas negalėjo gimti aršesniu už tave; jeigu jis yra blogas, tai tik dėlto, kad tu pati nebuvai gera. Blogiejie tavo vaikai tai tavo sėkla, kurią tu pasėjai savo mąstimis, savo panoriais, savo įspudžiais bepastodama su jais, benešiodama juos savo poširdyj, ar dar pirmiau. Moterie, jei nori, kad tavo vaikai butų geri, buk pirma pati gera ir tau į galvą neparėis siulyti kitiems savo vaikus auginti; tau nesinorės skirtis su jais.

Bet ve, taisyti kitą yra lengviau ir patogiau kaip save. Moteris nė žiurėti nežiuri į savo silpnas puses; jai norisi pataisyti pirma draugiją, kad draugija paskui pataisytų ją ir ji su uolumu šaukia: "Leiskite mane balsuoti, o aš pataisysiu tą, ką vyras buvo sugadinęs".

Nenoroms lupos šiepiasi juokan. Neteip labai seniai, apie dešimtis metų atgal, jai buvo užsinorėję nešioti kelines vietoje sijono ir kirpti trumpai plaukus, kad tik išrodyti teip, kaip vyras. Šiądien tų vyrmoterių nė su žvake nerastume viduryj dienos. Jos atbuvo savo laiką ir su mada drauge nuėjo užmirštin. Dabar jau yra kiti dalykai. Moteris reikalauja turėti lygias teises su vyru, ir dar kame? — politikoje. Politika, iš geriausios pusės į ją žiurint, yra tik apsukri vagystė; politikoje gudriais melais atimama teisės beturčiams, ir duodama jos turčiams. Dalyvavimas politikoje visuomet reikalauja gerai mokėti meluoti ir nesusigėsti. Bet argi tai jau yra toks garbus amatas meluoti, kad jo trokšti?

Ant galo Moteris ir šiądien, norėdama pameluoti, pataiko neblogiausiai, ypač meiliškuose dalykuose; ji moka puikiai nuduoti įsimylėjusią, graudžiai paverkti sausomis akimis ir net apalpti, besirenkant vyrą, jei jos išveizda ar kitos ypatybės neįgali prie savęs patraukti josios didvyrio. Abelnai moteris iš prigimimo yra veidmainingа; ji veidmainiauja arba, kad sušvelninti netikusį padėjimą vyro, darydama jam gerą, arba kad užslėpti nuo jo savo jausmus, jei jis jai nėpatinka. Gamta jai davė norą turėti geriausią vyrą, kokį tik ji gali rasti, idant tokiu budu veislė vis eitų geryn. Bet ji nevisuomet pataiko tą atlikti, ir tankiai išsirenka iš peilių geležtę. Žinoma, išsirinkusi, kaipo geriausiam, ji prižada jam amžiną meilę ir klausybę; bet, gal, ant rytojaus, ji pamato, kad ans, šale jos stovėjęs, yra daug geresnis. Ir kas jai tad liekasi daryti? Ar prisipažinti, kad ji turėjo klaidą? Bet klaidos visuomet turi buti atmokamos to, kas jas padaro. Ir kuo gi moteris galėtų atmokėti vyrui tas savo klaidas? Laimė, kurią ji davė vyrui, eidama už jo, yra lygi gyvasčiai ir ji savo klaidas galėtų vyrui atlyginti tik savo gyvastim. Bet gyvastis yra per daug brangus mums daiktas, idant męs norėtume tuojaus su ja skirtis. Męs laikomėsi už jos nusitvėrę visoms keturioms, kadangi nežinome nė iš kur męs atėjome šiton gyvastin, nė kur męs nuveisime iš jos, o nežinė visuomet buvo, yra ir bus musų didžiausiu gazdintoju.

Moteris nori gyventi ir gelbsti savo gyvastį kad ir veidmainyste — tikslas išteisina budą. Bet niekur gamtoje nėra, kad blogas butų daromas vardan blogo. Žėdnas męs, net ir didžiausias piktadėjas daro tik tą, kas sulyg jo yra geriausiu. Politika savo esmenyje yra tik tam tikras budas be kovos prisiversti kitą tarnauti sau, ypač, jeigu dar tas kitas yra raumeningesnis už tave. Kad pasikinkyti arklį, męs nereikalaujame griebtis kokių nors gudrybių; tiesiog dedame ant jo apynasrį, spriandžiame, jam žaslus į nasrus, imame vadžias į rankas, sukertame botagu ir arklys veža. Bet žmogui neužtenka tokios valdžios; jis protauja, jis mato, kad jis turi lygią teisę gyventi su kitais; jis nori gyventi ne kitiems, bet sau ir jis priešinasi tam, kad jį išnaudotų kitas. Jis greičiau ant vietos numirs, o sunkenybės neneš, jei jis nebus pertikrintas, kad tai jo yra priedermė tą atlikti. Jis reikia pertikrinti, kad jo galingi raumenys yra duoti tik darbui; kad jo smegenys visai nėra toki, kaip to, kuris jam prisakinėja; kad tai gamtos teip yra leista, idant jis dirb[illegible] o kitas jo darbu džiaugtųsi, — reikia veidmainiauti su juo.

Šiądien veidmainį, iš mandagumo, nenorėdami pavadinti jį jo tikru vardu, vadiname politiku. Politikai, susirieję terp savęs už kyšius ar tolygius dalykus, išvadina vienas kitą sukčium, melagium, vagim ir patvirtina savo žodžius faktais. Politikauti akyse dorų žmonių yra nupuolimu. Politikas, kuris už pinigus stojasi įrankiu nelemčiausių mierių, ir paleistuvė, kuri pardavinėja savo meilę, yra lygus niekšai ir abu yra verti tik koja paspirti — ne, ką aš sakau, politikas yra niekšesnis už paleistuvę, kadangi paleistuvė pardavinėja tik savo jausmus, kuomet politikas pardavinėja savo protą, o protas visuomet yra augštesnis už jausmus. Kad šiądien politikoje pilna yra visokių purvų ir biaurybių, tai, regis, niekam nėra paslaptim. Bet politika netik šiądien yra tokia. Tokia ji buvo iš didesnės dalies pas senovės graikus; tokia ji buvo Romos ciesorystėje ir tokia ji buvo per visus tamsiuosius vidurinių amžių laikus — visur ir visuomet, kaip seniaus, teip ir dabar ji yra naudinga tik tiems, kurie iš kitų gyvena; ir niekur istorijoje žmonijos nebuvo dar atsitikimo, kad nuskaustiejie atgautų savo teises per derybas. Kas tik teisių ieškojo, vis su ginklu rankoje, nepaisant koks tai ginklas butų; ir, kaip, jas atgavęs, įėjo į politiką, nebudamas kompetentišku meluoti, tuojaus vėl jas prarado. Ten kur melas yra laikoma išmintim, o kiauliškumas sugiebumu, negalima nieko kito laukti. Moterie, nejaugi tu į tą purvą keli savo koją, kad jame surasti savo teises? Koks reikalas tau lavinti savo negirtinus palinkimus?

Moters įgimtas veidmainingumas, kuris jai, gal, reikalingas yra kaipo atsvara trukumo jos nuoregumo, įkėlus jai koją politikon, tik labiau ją nupuldįs. Tas butų nelaime, netik jai vienai, bet ir visai draugijai. Vyras žiaurumu savo niekuomet nesusilygins su moteria, jei ji pakrypsta ton pusėn. Kad supratimą turėti apie tai, ko galėtume sulaukti nuo moters politikoje, užtenka priminti sau Baltramiejaus naktį. Tas baisus išpiovimas gugenotų yra darbu moters, Katres de Medici. Bet gamta sutvėrė moterį ne žiauriems darbams ir naikinimui; ji leido ją mylėti, gimdyti ir padaryti gyvenimą smagum su visomis sunkenybėmis ir jos didžiausiu reikalu yra laikytis nuo tokių purvų, kaip politika, kuotoliausiai.

Bet jei net politika butų doru budu tvarkymo reikalų visuomenės labui, tai ir tai joje nėra vietos moteriai. Vyras paprastai per mažus daiktus žiuri į didelius; jis meta tą, kas yra lengva ir eina prie to kas sunku, kas duoda darbą jo raumenims ar smegenims ir per tai jis plėtojasi, žengia pirmyn, tveria mokslą. Moteris gi priešingai: ji per didelius daiktus žiuri į mažus; tą jos ypatybę galime matyti iš jos parėdų, iš jos mėgimo puoštis kaspinais ir plunksnomis, iš jos dažymo veidų ir tt. Jai viskas yra brangu, prie ko ji yra pripratus, išskiriant tik seną madą, ir viskas yra geru, kas tinka jos upui. Be to ji išprigimimo yra konservatistė ir visi seni papročiai bei prietarai, gyvais išlaikyti tautoje, yra tai jos darbas. Kogi galėtume sulaukti, jėjus moteriai politikon? Netik musų įstaigos, bet gangreit ir męs patys turėtume apaugti samanomis papročių.

Bet moters konservatyviškumas nėra dar didžiausia priežasčia, dėl kurios ji drauge su vyru negali dalyvauti tvarkyme draugijos reikalų.

Gamtoje visur, matome, yra tvarka, padalinimas darbo. Tam tikrą darbą atlieka tam tikra pajiega. Tveriančių pajiegų gamtoje yra dvi: veikianti ir neveikiamoji, kitaip sakant, pozityviška ir negatyviška, arba vyriška ir moteriška; ta, kuri liepia, ir ta, kuri veikia, padaro darbą; išeiga veikimo šitų pajiegų yra pasekmė, vaisius, nauja forma gyvasties. Šitos dvi pajiegos sutveria visokį organimą, sutveria visus svietus ir visur jos per amžius veikia be atmainos vienaip: veikianti prisako, neveikiamoji padaro darbą. "Dievas tarė: 'Lai buva svietas', ir stojosi svietas". Priežastis — susidurimas šitų dviejų pajiegų: pozityviškos ir negatyviškos, kitaip sakant, vyriškos ir moteriškos, gimdo pasekmę, naują formą. Tai yra tas pats Dievas trijose ypatose, Sutvertojas dangaus ir žemės, apie kurį pasakoja mums Bažnyčia Šventa, pati apie jį supratimo neturėdama ir tik pasakoja mums kaip apie geležinį vilką. Šitas Dievas trijose ypatose, šita bažnyčios trejybė yra tai: Dievas Tėvas — priežastis, arba vyras; Dievas Sunus — pasekmė, arba vaisius ir Dievas Dvasia Šventa — neveikiamasis principas — moteris, kuris veikia, kuris tveria. Vyriškas principas parupina formą, moteriškas principas pagal tą formą nužiedžia daiktą. Šitos dvi jiegos per amžius veikia sau įgimtu neatmainomu budu ir viskas, kas gamtoje yra, yra atsiradęs šitų dviejų principų dėka. Kaip smulkiausiame atome, teip didžiausiame svietę veiksmas tvėrimo priklauso tik šitiem dviem principam: vyriškam ir moteriškam, kurie drauge su savo veiksmo pasekme yra tuoju vienu, visuresančiu, visogalinčiu, amžinuoju Dievu trijose ypatose. Šitas vienas, trijose ypatose Dievas, augščiausiame laipsnyje savo išsivystymo — pavidale žmogaus, vadinasi — tėvu, motina ir vaiku, kurie drauge padaro vieną, užbaigtą svietą, vadinamą šeimyna. Šeimynai nieko tokio netruksta, be ko negalėtų apsieiti josios nariai, ir jei šeimynos telkiasi į draugiją, tai tik dėlto, kad palengvinti reikalus šeimynos. Męs gyvename *tik* šeimynose ir rupinamėsi *tik* šeimynos reikalais. Valstietis paduoda draugijai tik tokį

(Toliaus bus).

Iš visur.

‖ Mexike, kasyklose Ciat Carbon de Subinas Mines Rosijoj, 27 d. vasario atsitiko expliozija. Kasykloj buvo 200 darbininkų. Manoma, kad jų daug likosi užmuštų arba sužeistų.

‖ Holandijos sostapilėj Haagoj, važiuojant karaliui su karaliene, netoli karaliaus rumo ant jų karietos užbėgo elektriškas karas ir karietą sudaužė. Karalius ir karalienė išpuolė ant gatvės, bet ne tapo sužeisti.

‖ Vindobonoj pasimirė nuo vėžio viena iš geriausių savo laike giesmininkių, Paulina Lucca.

Į "LIETUVOS" REDAKCIJĄ.

Gerbiamoji Redakcija!

Nuoširdžiai meldžiame Gerbiamos Redakcijos patalpinti Jusų laikraštyje sekantį laišką:

Nuo p. M. Palnavičiaus męs esame gavę tokį raštą, rašytąjį sausio 14 d. 1906 m.

"Brangi Tautietė!

Dabar tik galiu atsakyti ant Jusų paskutinio laiškelio, kuriame klausiate, kam siunsti "Aritmetiką". Matote turėjau klausti rodos literatiško komiteto, ar jis priims tą knygą, kad kartais nesukelti vaidų. Dabar pranešu, kad literatiškas komitetas nutarė priimti, dėl to meldžiame siunsti ant rankų musų knygiaus J. Simanavičiaus 331 Barnes str., Pylmouth, Pa.

Su širdingu linkėjimu,

M. Paltanavičia."

Dalykas tame. "Tėvynės Mylėtojų draugija" paskolino "Lietuvių Mokytojų sąjungai" 300 rub. su sąlyga grąžinti tuos pinigus knygomis (Aritmetikos vadovelis) L. M. Sąjungos išleistomis. Kada išėjo iš spaudos Aritmetikos vadovėlis kreipiamės į p. M. Paltanavičią užklauzdami ar siunsti ir kieno vardu tas knygas? Gavę viršminėtą laišką gegužės 11 dieną 1907 m., išsiuntėme 2000 egzempliorių Aritmetikos vadovėlio Palt. laiške nurodytu antrašu. Praėjo jau 8 m[illegible] nesiai, bet niekas tų knygų neatsi[illegible]ima ir jos guli N. Yorke kont[illegible] roje: American Express Co. [illegible] Broadway.

Dėlei tų knygų kreipėmės ka[illegible]lius kartus į pp. Paltanavičių, [illegible] Simanavičių, bet irgi jokio atsa[illegible]kymo negavome. Dabar gavom[illegible] iš kantoros pranešimą, kad, jeigu tos knygos nebus paimtos greitu laiku, tai bus parduotos arba mums pareikalavus sugražintos a[illegible] gal Rosijon. Toks "Tėvynės Mylėtojų Draugijos" musų apvylimas verčia mus tas knygas liepti siunsti atgal į Rosiją ir gryna sąžine skaityti savę liuosais nuo gražinimo 300 rub. skolos, nes siuntimas ir atgal grąžinimas tų knygų ir abelnai toks "Tėvynės Mylėtojų Draugijos" pasielgimas patraukė iš musų pusės ne mažiau išlaidų.

Su pagarba,

Liet. Mokyt. Sąjungos

Centro Biuras.

NUO "SĄJUNGOS PAGRĄŽINIMUI TEISIŲ LIETUVIŠKAJAI KALBAI LIETUVOS BAŽNYČIOSE, VILNIUJE.

Yra parašyta baltgudžių ir lenkų kalbomis "Trumpa istorija nupuolimo ir atgimimo Čekų tautos, pritaikant ją prie šių dienų lietuvių tautos bruzdėjimo. Toje istorijėlėje yra labai atsargiai iškeltos panašiosios į čekų kilimą musų tautos atgimimo vietos, o tarp kito ko ir kova čekų kalbos su vokiškaja čekų bažnyčiose jų atgimimo gadynėje. Toji brošiurėlė yra paskirta skleidimui tarp maž-daug sugudėjusių ir sulenkėjusių Vilniaus, Gardino gub. ir kitų Lietuvos vietų lietuvių. Jos tikslas — pažadinti tautiškąją sąmonę taustančiojoje musų tautos dalyje Rusijoje ir patraukti jos simpatiją prie visutinioje musų tautos kilimo; o greta su tuo viltį į geresnę Lietuvos ateitį, norą glaustiesi prie lietuvių ir trauktis nuo svetimųjų assimiliuojančių juos gaivalų. Šita brošiurėlė reikės dovanai iš dalinti. Pinigų tam tikslui daug nereiks — koki 300 rublių. Bet nė tos menkos sumo šitas kraštas nestengs sudėti. Todėlei šaukiamės į Jus, Broliai Amerikiečiai: sumeskite išleidimui tos mažos, bet svarbios knygelės reikalingą sumą ir priduoti mums į Vilnių! Kiekviena paaukota

kapeika bus pakvituota "Sąjungos" organe "Sviesoje". Kas liks nuo išleidimo brošiulėlės, bus suvartota visuotiniems "Sąjungos" tikslams, sulyg reikalo. Aukas meldžiame siųsti šituo adresu:

"Sviesos" redakcija,
Vilnius,
Koževena No. 11".

Meldžiame visų Amerikos laikraščių atkartoti šitą "Sąjungos" atsišaukimą.

Valdyba.

Tuo pačiu adresu galima susižinoti su "Sąjungos" valdyba dėlei kitų "Sąjungos" reikalų.

ATSIŠAUKIMAS.

Baltimore, Md. Musų miesto lietuviai užmanė įsteigti Tautišką viešą knygyną. Šešiolika draugysčių, bažnytinės ir tautiškos tame sumanyme dalyvauja, atsiunčia kiekviena du delegatu į susirinkimus, kurie atsibuva nedėldieniais po pirmai dienai kiekvieno mėnesio. Visos draugystės rems tą sumanymą duodamos tam tikrą metinę pašelpą pagal savo išgalę. Bet tokį knygyną įkurti reikia pusėtinai pinigų: reikia paimti ruimą, kuriame knygas užlaikys, kur atėjąs žmogus galėtų pasiskaityti, reikia žmogaus, kuris tą knygyną prižiurėtų, o už dyką nieks ne norės apsiimti. Reikia šviesos ir knygų, kurias reikia supirkti. Tam viskam reikia daug pinigų. Tai-gi malonus tautiečiai, męs, komitetas, atsišaukiam vardu visų Baltimorės lietuvių, melzdami sąjausmo ir parėmimo musų darbo.

Męs manome, kad musų veikimas atneš naudą musų tautai, o podraug ir žmonijai. Tikimės su vilčia, kad musų atsišaukimas nepasiliks balsu šaukiančiu tyruose! Gal gerbiamos išleistuvės, draugijos, pavienios ypatos prisųs kokią nors auką musų knygynui. Aukos priimamos pinigais, knygomis, laikraščiais. Meldžiam siųsti antrašu:

Lith. Nation. Library,
646 W. Lombard Str.,
Baltimore, Md.

J. Vasiliauckas, Pirmsėdis.
P. Lazauckas, Iždininkas.
K. Baltrušaitis, Raštininkas.

VIETINĖS ŽINIOS.

— Mašinų dalyj Manhattan Brewing Co. alaus leidyklos, ant 35 th str. ir Emerald ave. apžiurint leidyklą mašinistui Emiliui Grath ir jo draugui Shrandtui po vadovyste leidyklos inžinieriaus Johno Reutero, prisiartinus jiems prie amonijako rezervoaro, truko su dideliu smarkumu duda. Inžinierius greitai suprato pavojų ir pabėgo, o abudu jo svečiai puolė ant žemės, apimti amonijako garų. Kada po kokiam laikui juos ištraukė, abudu buvo jau ne gyvi. Abudu paliko moteris ir po keletą vaikų.

— Pereitos nedėlios dieną, gelžkelio mašinistai Rodgers ir Mikolczik, prie Santa Fe geležinkelio, ant kertės 40 str. ir Centrall Park ave., rinko nuo šėnių lokomotyvas; viena įsibėgusi mašina, smarkiai sudavė į tą, ant kurios stovėjo abudu minėti, mašinistai. Abudu nuopuolė nuo platformos į tarpą buferų. Rodgerui sumankė deginiają pusę krutinės; Mikolčikui ši nulaužė koją ir ranką. Abudu sumankytu nugabeno į Mercy ligonbutį.

— Pereitos nedėlios dieną, priemais namus No 16 Gault Court lindosi suareštuotas lenkas. W. Bisup ir jo du draugai: Mikaller ir Tamošius Zoreski. Jie apkalnti, buk norėjo užmušti kokį ten lacholskį. Suareštuotiejie viens nt kito stengiasi kaltę sumesti, altu nė vienas nenori prisipažinti. Visi jie buvo vestuvėse 23 Povilo eszo. Išėję, pradėjo muštiesi, k atėję policistai muštynėms galą adarė. Vieną iš dalyvavusių uštynėse reikėjo gabenti į ligonutį.

— Pereitą mėnesyj Chicagoj irė 2741 žmogus: 1540 vyriškiai 1204 moterys. Pereitą gi sanitę mirė 677; 392 vyriškiai ir 5 moterys. Daugiausiai mirčių s 106 buvo nuo plaučių uždegi-, nuo džiovos 71, nuo širdies ų 73.

— Chicago yra antrasai (po New Yorkui) didžiausias Amerikos miestas. Gyventojų turi su viršum 2 milijonu. Plotas jo užimtas yra 26 ketvirtainės mylios. Gatvės turi 4200 mylių ilgio. Dirbtuvių Chicagoj yra 22000; algoms darbininkams išmoka jos $240000000 metuose, produkuoja išdirbinių už $1100000000. Viešų mokyklų yra 308 su 7000 mokytojų ir 300000 mokinių; apart to yra 35 specijališkos mokyklos. Užlaikymui mokyklų miestas išleidžia $11000000. Vieši knygynai yra 4. Viešas miesto knygynas turi 340000 knygų, Johno Crerar knygynas 150000 knygų; Newberry knygynas 240000 knygų, Knygynas Chicago Universiteto turi 400000 knygų ir 165000 brušiurų.

Redakcijos atsakymai.

P. Strazdauckui. Korespondencijoj aprašyti visai privatiški dalykai, o tokiais laikraščiai neužsiima. Ypatų prietikiai, jų nesutikimai tik juos ir apeina, nes vien jie neša ir pasekmes už savo pasielgimus. Laikraščiai užsiima tik visuomenės viešais darbais, aprašo vien tokius, koki visuomenėi naudą ar blėdį atgabena; ypatų darbai ir reikalai laikraščių skaitytojams neturėtų rupėti.

Busilui, Philadelphioj. Apie prelekcijas ir teatrą pirma aprašymą atsiuntė kitas korespondentas, kuris ir patilpo. Dusyk tą patį atkartoti negalima, ypač kad ir patilpusi panašiai tuos dalykus aprašo.

APGARSINIMAI.

MUSŲ DIDŽIAUSIAS TERIONAS.

Męs varglai tepastebiame kokiu terionu yra musų neprisotinamas noras per daug valgyti ir per riebų maistą. Daugumas išpažino mums, kad jie kiek galėdami stengėsi pergalėti šitą norą ir veltui. Jei tas yra teisybė, tai męs turime žiurėti ko tokio, kas padarytų musų gromuliojimo aparatą teip stiprum, kad jis lengvai galėtų atlaikyti sunkų darbą be išeidos. Tokiu vaistu, tai yra, tokiu stipralu yra Trinerio Amerikoniškas Eliksyras Karčiojo Vyno. Imkie jo dozą prieš žėdną valgį, net jei nesijauti butinai sergančiu ir pastebėk stiprinančią veikmę, kokią jis padaris ant tavo kuno. Jei tau randasi kokios kliutys po valgiui, kaip sunkumas, atsirugimas, širdpyktis, liuosi viduriai, arba jei valgumas nėra toks kaip reikia, jei negali valgyti, nors jautiesi alkanu, tai Trinerio Amerikoniškas Eliksyras Karčiojo Vyno išgydys tave. Gaunamas aptiekose. Juozapas Trineris, 616 - 622 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

TAI NE APGARSINIMAS.

Tik žodžiai gydyklos ponios W. Zelenskienės, iš Hamden, Conn., kurios prisiųstą laišką čia talpiname apie tai, ką kalba patys žmonės apie Collins New York Medikališką Institutą.

Šiuomi apreiškiu apie savo sveikata ir dėkavoju Collinso New Yorko Medikališkam Institutui už prisiųstus vaistus, kurie labai man pagelbėjo, nes niekad nesitikėjau, kad galiu buti dar sveika ir išgydyta.

Taigi dabar ir džiaugiuosi, kad per penkis metus sirgus nuolatiniu skaudėjimu strėnų, vaikščiojant diegliui po kuną, ir baltomsioms, o per penkias dienas, nuo Collinso vaistų pasilikau išgydyta ir sveika, ir liga daugiau jau neatsinaujino, perėjus pusantro mėnesio laiko po išgydymui. Todėl ir išreiškiu tukstantį kartų širdingą padėkavonę. Pirmiau man, nieks nepataikė pagelbėti.

Su guodone,
W. Zelenskienė,
Hamden, Conn.

Draugyščių reikalai.

Viršininkai Centro Komiteto "Aušros" Dr-stės.

Pirmsėdis — Dr. M. Želvienė, 1 Church Str., Plymouth, Pa.
Sekr. susineš. — J. Šernas, 3252 S. Halsted Str., Chicago, Ill.
Finansų sekr. — K. Gugis, 4945 Justine str., Chicago, Ill.
Kasierius — Dr. J. Šliupas, 1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

Kviečiame

Merginas ir vyrus su gerais balsais, turinčius norą lavintis dainuoti, ant pirmutinės po koncertui repeticijos, seredos vakare, 11 d. kovo, F. House svetainėje, 869—33rd Place (arti Halsted gatvės), kur bus išmėginami balsai. "Birutei" norima sutverti chorą apie iš 120 ypatų, todėl truksta dar daug choristų. Jaunimas turėtų nepraleisti šitos progos, nes čia yra geriausia proga išmokti kaip reikia dainuoti ir šokti lietuviškus šokius. Seniejie choristai užprašomi atsivesti po kelis naujus.

SVARBUS MITINGAS.

Visi sąnariai buvusios korporacijos The Bell butinai turi ateiti ant mitingo Subatoje, 7 d. šio mėnesio, kuris bus Ruigio salėje, 3301 S. Morgan Str., 8 val. vakare; bus svarstomi svarbųs reikalai. Vardan Komiteto kviečia,
Juozapas Lionas ir Jonas Budris.

Pajieškojimai.

Pajieškau apsivedimui merginos, 25 metų senumo ar ir senesnės, ar doros našlės. Turiu labai gerą darbą ir Washingtono valstijoje 160 akrų žemės arti miesto Cusick, Wash., labai smagi vieta ir derlinga žemė. Artesnėms žinioms norinti malonės kreiptis.

Box 259,
Grand Forks, B. C.

Christopher, Ill. Musų miestelyj yra dvi lietuvių šeimynos ir 10 pavienių; yra čia du šaftai ir naujas miestas; kasyklose darbai gerai eina ir darbą galima gauti; kasyklos yra geros ir žmonės gerai gali uždirbti. Yra vienas lietuviškas karčiamninkas, pas kurį, jieškantis darbo, gali gauti užeigą.

Su guodone,
Wolteris Ziolges,
Box 138.

Pajieškau savo sesers Uršulės Terleckaitės, Kauno gub., Šiaulių pav., Kražių parap., Povudkalnių kaimo, 7 metai kaip Amerikoje, 4 metai atgal gyveno Baltimore, Md. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Juozas Terleckis,
4549 Hermitage Av.,
Chicago, Ill.

Pajieškau savo sunaus Juozapo Valiaus, nes tėvas jo mirė ir aš, jo motina likau viena. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Marcijona Valienė,
74 Barber Str.,
Chicago, Ill.
(6-III)

Pajieškau savo vyro Jono Pilipčiko, Suvalkų gub., Seinų pavieto, Leipunų gm., Vanerių kaimo, 34 metų senumo, 9 metai kaip Amerikoje. Jis paliko mane su dukrele Shenandoryje, Pa. ir išvažiavo darbo jieškodamas. Vyre mano, prašau atsišaukti ir pasigailėti mudviejų su dukrele. Jis pats ar kas kitas teiksi duoti žinią adresu:

Jieva Pilipčikienė,
49 Lafayette Str.,
Paterson, N. J.

Pajieškau savo brolio Aleksandro Railo, Kauno gub., Panevėžio pavieto, Zaičiškio sod., girdėjau, kad atvažiavo iš Lietuvos ir yra New Yorko valstijoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Kazimieras Raila,
19 W. 2nd Str.,
St. Charles, Ill.

Pajieškau Vinco Leškausko, Seinų parap., R. kaimo; Juozapo Bansevičiaus, Punsko parap., Berazninkų kaimo; Adomo Šupšinskio Seinų parap., Juodeliškių kaimo, visi Suvalkų gub., Krasnavo gm., A. Šupšinskis neseniai kaip Amerikoje, jis pirmiau gyveno N. Jersey'ės valstijoje, Harrisone; Juozas Banseviče gyveno New Britaine, Conn.; teip-gi pajieškau Kazimiero Vaiciechaucko, Seinų parap., Ramoniškės parap., Krasnapolio gm., gyveno Chciagoje, Ill. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Wm Charlie Sikorski,
Wayne, Ill.

Pajieškau savo pusbrolio Jono Manšinskio, Kauno gub., keletas metų kaip iš Lietuvos; turiu pas jį svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Jonas Girdžius,
13 So. Emerick Str.,
Shenandoah, Pa.

LABAI SVARBU!

Nuosavybės reikale senoje šalyje pajieškoma Motiejaus Vagonio, kuris, spėjama, kad gyvena apygardoje Chicagos. Į Ameriką atvyko 16 metų atgal ir iš pradžių dirbo anglių kasyklose, Minersvillėje, Pa., iš kur 10 metų tam atgal išvažiavo į Grand Rapids, Mich., o iš ten nežinia kur jis dingo. Einasi apie jo dalį tėvynėje ir jeigu jis trumpu laiku neatsilieps, tai jo dalia pasidalins broliai ir seserys ir tam tikslui yra padaryta jau teismiški žingsniai. Taigi jei jis nori gauti savo dalį iš turto palikto jo tėvo, tegul koveikiausiai pats atsišaukia ypatiškai, ar kas kitas žinantis jo adresą meldžiamas pranešti apie jį žemiau paduotu adresu, nes priešingame atsitikime nusitęs laikas ir jis nieko negaus.

Vincentas Vagonis,
141 Wilder str.,
Philadelphia, Pa.

Pajieškau savo brolio Juozapo Sakaičio, 3 metai atgal gyveno Philadelphijoje, Pa. paeina iš Suvalkų gub., Marijampolės pav., Balbieriškės gm., Prienų parap., pajieškau teipgi pusbrolių: Vinco, Miko ir Jono Juknelių iš tos pačios vietos, turiu pas juos labai svarbų reikalą. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Vincas Sakaitis,
378 Grand str.,
Milwaukee, Wis.

Pajieškau savo sunų Stanislovo ir Adomo Rtėmavičių ir Stanislovo Rutkauskio, visi Vilniaus gub., Trakų pav., iš Nedzingių miestelio, 8 metai kaip Amerikoje, pirmiau gyveno Luzernėje, Pa. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Ipolitas Ukmantavičia,
241 Waldum str.,
Rumford Falls, Me.

Pajieškau savo draugų Konstantino Kniušto ir Augustino Meškauskio, Kauno gb., pirmas Plungės vol., Mardasų sod., antras iš Karklinių. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Pranas Milašius,
Box 11,
Ellsworth, Pa.

Pajieškau savo draugo Juozapo Kurauskio, Kauno gub., Raseinių pav., Skaudvilės vol., Nemakščių parap., Gelgaudiškių kaimo, 2 metai kaip Amerikoje, pirm 4 mėnesių buvo E. St. Louis, Ill.; yra 21 metų ir nemažo ugio, tamsiai geltonų plaukų, mėlynų akių, truputį riestos nosies, pilno veido, be usų, turiu pas jį labai svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

J. Žičkus,
600 Collinsville Av.,
E. St. Louis, Ill.

Pajieškau savo brolių Kazimiero ir Antano Pavilionių, iš Kauno gub., Panevėžio pav., Čipėnų vol., Žedeikių sod.; Kazimieras pirma buvo Chicagoje, o Antanas Brocktone. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Ramon Pavilonis,
10 So. Ohio str.,
Butte, Mont.

Pajieškau savo pusbrolio Kazimiero Fabijonavičio ir Franciškaus Ivoškevičiaus abu Kauno gubern., Telšių pav., devinti metai kaip Amerikoje. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Kazimieras Šarnauskis,
500 Ohio str.,
E. St. Louis, Ill.

Pajieškau Stanislovo Rimkaus, Kauno gub., Telšių pav., Varnių vol., Luokės parap., Ruolupių sodos, šešti metai kaip Amerikoje, pirmiau buvo Brooklyne, N. Y.; turiu jam svarbų reikalą pranešti. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Antanas Andriejauskis,
Kauno gub., Šiaulių pav., Rudupės sod., Pačtas Luokiai, Russia.

Pajieškau savo pusbrolių Juozapo Remeikio ir Juozapo ir Jono Kairiukų, paskutiniai du Mišeikių kaimo, gyveno apie Kewanee, Ill., Remeikis Bijotų kaimo, gyveno Chicagoje, visi Kauno gub., Raseinių pav., Batakių vol. ir parapijos; aš neseniai atvykau iš Lietuvos ir norėčiau su jais matytis. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Marcijona Laugalaitė,
Box 73,
Courtney, Pa.

DYKAI!

Liko keli šimtai puikių kalendorių sieninių ir kišeninių nuo skaitytojų "Lietuvos", kuriuos sumanėme išdalinti kitiems lietuviams. Todėl kiekvienas, kurs prisiųs mums savo pilną adresą, gaus šiuos abudu kalendoriu dykai. Reikalaudami kalendorių adresuokite pas:

A. OLSZEWSKI,
3252 S Halseted St., Chicago, Ill.

Pajieškau savo pažystamų Motiejaus Steponavičiaus, iš Vilniaus gub., Trakų pav., Kroniaus gm., iš Akmenų, teipgi pajieškau Miko Malacko iš to paties krašto. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

J. Petrušauckas,
1915 N. 10th str.,
Springfield, Ill.

Pajieškau savo brolio Kazimiero Lapinskio, išvažiuoju į Lietuvą ir norėčiau su juo labai susižinoti. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Adomas Rukas,
814 Chestnut Str.,
Kewannee, Ill.

Pajieškau savo kaimyno Juozapo Rapalo, Kauno gub., Telšių pavieto, Sukinių sod. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Konst. Noreikis,
Box 129,
Nashua, N. H.

Pajieškau savo pusbrolio Stanislovo Čepulio, Meškučių parap., Jurgaičių sod.; Povilo Vanago, Augusto Miliaus ir Kazimiero Nemeikšio, visi trys Domontų sod., Šiaulių parap. ir pav. Kauno gub. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

J. Jurgaitis,
Sunderland, Mass.

Pajieškau savo brolio Jurgio Kamičaičio, Suvalkų gub., Senapilės pav., Mikališkių gm., Utna Stroga kaimo; turiu prie jo svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Jonas Kamičaitis,
911 W. Market str.,
Scranton, Pa.

Pajieškau savo draugo Mikolo Savukyno, Suvalkų gub., Seinų pav., Leipalingio gm., Guobinės kaimo, 14 metų kaip Amerikoje; turiu jam pranešti gerą dalyką. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Juozas Rudis,
1126 Grove str.,
Scranton, Pa.

Pajieškau savo brolio Juozapo Kumpausko, Kauno gub., Panevėžio pav., Pušaloto parap., Rudžionių sod.; gyveno kur Nevados valstijoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

K. Kudlauskas,
331 — 13th Str.,
Niagara Falls, N. Y.

Pajieškau savo draugo Povilo Kučinsko, gyvenusio tulą laiką apie Bostoną; paeina iš Kauno gub., Panevėžio pav., Biržių par., Geidžiunų sod. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Juozapas Užubalis,
De La Salle Institute,
35 Wabash Ave.,
Chicago, Ill.

Pajieškau savo švogerio Mateušo Budo, Kauno gub., Raseinių pav., Girkalnio parap., Peldžiurų sod., regis yra kur Pensylvanijos kasyklose, ir dviejų draugų Stanislovo Jakevičiaus ir Aleksandro Zalatoriaus, abu Kauno gub., pirmiau gyveno New Haven, Conn., iš kur metai atgal išvažiavo į Worcester, Mass., norėčiau labai su jais susižinoti. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Jonas Žėkas,
502 S. Utica Str.,
Waukegan, Ill.

Pajieškau savo brolio Julijono Venckaus ir trijų giminaičių; Kazimiero ir Juozapo Dumikų, ir Jono Trijonio, visi Kauno gub., Raseinių pav., Šilelio parap., Venckus ir Dumikai Šeručių sod., Trijonis Drižių sod., pirmiau gyveno Westvilleje, Ill., turiu pas juos svarbų reikalą. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Antanas Venckus,
Box 415,
Melrose Park, Ill.

ATIDŽIAI LIETUVIŲ!

Męs, ukininkai kviečiame tuos, kurie nori ant laukų apsigyventi; pas mus žemė yra gera sulyg savo pigumo, lietuviai turi apsipirkę ir gyvena suvirš 20 ukininkų; jie visi gyvena prie daikto; mums malonu butų sutraukti kuodaugiausiai lietuvių. Aš esiu ukininkas, ne agentas ir kas norės atsižinoti arčiaus, tegul rašo adresu:

Mathew Eshoraitis,
Box 132,
Rhinelander, Wis.

Ant Pardavimo.

Iš priežasties išvažiavimo į Lietuvą parsiduoda už prieinamą kainą sankrova valgomų daiktų ir mėsos su arkliu ir vežimu; vieta gerai išdirbta, apgyventa lietuviais. Artesnėms žinioms reikia kreiptis adresu: Antanas Paulokas, 3301 So. Morgan str., Chicago, Ill.

Iš priežasties išvažiavimo tėvynėn parsiduoda labai pigiai dvejoms luboms medinis namas su lotu. Teip-gi parsiduoda labai pigiai siuvama mašina. Artesnėms žinioms reikia kreiptis adresu: Ig. Grenevič, 790 N. Wood Str., Chicago, Ill.

Reikalavimai.

Reikalauju nuo Karolio Drutėnio, iš Kauno gub., išsiprašusio iš manęs $300 nupirkimui prekių savo sankrovon, kuriuos žadėjo man po biskį atiduoti, bet paskui išsinešęs už $200 vertės prekių, už $100 vertės paliko man, kad jis atsiimtų ir tas paliktas prekes, kurių aš negaliu suvartoti, o man sugražintų mano pinigus.

Frank Martis,
Box 26,
Crystal Falls, Mich.

TYRAI REVOLIUCIJONIŠKI LAIŠKAI.

Paveikslėlis perstato carą sėdintį ant sosto, suvyto iš žmonių makaulių. Rusijos darbininkai puolasi prie caro ir traukia jį nuo sosto, kiti rodo savo nužudytus draugus. Kazokai gindami carą, perveria kardais puolančiųjų krutines ir plaka nagaikomis. Revoliucijonieriai vieni su peiliais puolasi prie caro, kiti bombomis meta. Paveikslėlis ne karikatūriškas bet tiesiog reališkas, tad ir laba žingeidus. Puikus apskaitymai ir eilės; tokių laiškų nieks dar nebuvo išleidęs. Tuz. 25c. Pinigus mažiau vieno doliario siųskit pačto markėmis, viršaus dolerio "Money orderiu". Reikalaudami adresuokite:

J. K. Vasiliauskas,
2418 Kensington Str.,
Chicago, Ill.

Tel. Main 1769. Room 8.
45 La Salle str.,
CHAS. Z. URNICH,

Parduodu namus, lotus ir farmas išmokestimis po $10.00 kas mėnesis. Pirk puikią 10 akrų farmą, kuri atneš tau $3000 per metus. Dirbk pats sau, o ne kitam.

‚ŽARIJA'

savaitinis darbininkų, bežemių ir mažažemių laikraštis.

Jau antri metai kaip eina.

"ŽARIJOS" kaina:

Lietuvoj metams 3 r., pusmečiui 1 r. 50 k., 3 mėnesiams 80 k., 1 mėnesiui 30 k. Užsienyj metams 4 r., pusmečiui 2 r., 3 mėnesiems 1 r. 5 k.

"ŽARIJA" duoda:

a) tiems, kurie surinks 10 užsimokėjusių prenumeratorių, vienuolikątį dykai;

b) tiems, kurie užsimokės už visus metus, dykai duoda "Darbininkų Kalendorių" 1909 m., kurs išeis rudenį.

Laiškus ir pinigus reikia siųsti redakcijai, o ne redaktoriui, leidėjui, arba administratoriui.

Užsienio prenumeratorius prašome siųst pinigus per Vilniaus Komercijos Banką, arba tiesiok savais pinigais, bet ne "money order'iais".

"ŽARIJOS" adresas:
Vilnius, Pilies skersg.
No. 10, but. 4, "ŽARIJOS" redakcijai.

Telefon Yards 471.

Notary Public
(Lietuviškas Notaras)

Išdirba visokias legališkas popieras, kaip tai: Plenipotencijas, Kontraktus, Bill of Sale, Testamentus, Affidavits ir kitoniškus. Inkorporuoja draugystes.

J. J. Hertmanowicz
Ofisas
A. Olszewski'o
3252 So. Halsted, Cor. 33rd St.
Chicago, Ill.

Nauji Zaislai
Atvežti iš Lietuvos.

Gaunami "Lietuvos" Redakcijoj.

Dangus, šeimyniškas žaislas, parupintas doram ir patogiam pasilinksminimui. Yra tai toblyčia 22x24 colių su nupieštais keliais ir inkamais išreiškimais su num. pradedant nuo 1 iki 121.

Šiame žaisle kiekvienas dalyvaujas turi mėtyti kaulelį; dalyvauti gali 2 ir daugiaus ypatų, kiekviena ypata apsirenka sau vieną kupstelį (yra 5 yvairių spalvų) kuriuom uždengia tam tikrą numerį kaulelį metus. Toblyčia susilenkia į 4 dalis, su skrynute prisiunčiame į namus per pačtą. Prekė $1.50

Flirtas, žaislas ir lošimas, suaugusiems pavestas. Yra skrynutė su 55 kortelėmis 3x4 colių, su yvairiais klausymais; ant kiekvienos kortelės yra po 6 atsakymus.

Jaunuomenė flirtuoja kortelėmis, parduodami vienas kitam kortelę ir klausdami, kuris numeris jo atsakymo? Prie Dangaus ir prie Flirtos yra paaiškinimas kaip žaisti. Flirtos prekė $1.25

DRUKUOJAMA MAŠINA
UŽ NUMAŽINTA KAINA TIK PER TRISDEŠIMTS DIENU!

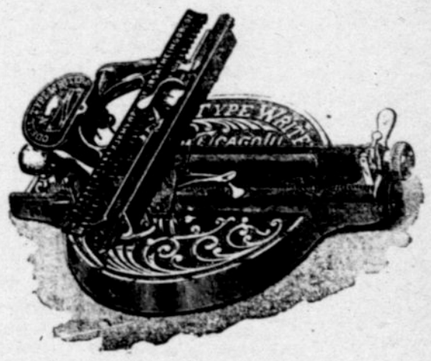

Kad padaryti vietą kitiems tavorams, nusprendėme per 30 dienų **ODELL No. 4 TYPEWRITERį** parduoti po $6.00 su prisiuntimu į namus. Naudokitės iš progos, nes tik per 30 dienų teip pigei pardavinėsime, potam vėl bus brangesnės.

ODELL TYPEWRITER yra viena iš geriausių pigiųjų drukuojamų mašinų. Ji drukuoja teip gražiai, kaip mašina už $100.00. Ji yra drutesnė už visas kitas, šeančias mašinas. Ji visa yra padirbta iš gryno plieno, prie jos nėra medžio nė trupinėlio. Visa mašina plieninė, o raidės varinės, išlietos ant plieninio volo. Visos didesnės ir mažesnės, su visokiais raštiškais ženklais ir numeriais. Ji niekad negenda, nes nėra kam joje pagesti. Ji gali laikyti 100 metų, arba ilgiau. Drukuoti su jaja gali kiekvienas žmogus, net ir mažas vaikas, jokio mokslo prie jos nereikia. Jos sistema teip paprasta, kad kiekvienas paėmęs ją į savo rankas, iš pirmo syklo supras kaip su jaje drukuoti. Jeigu nori turėti drutą, pigę ir gerą mašiną, tai pirk **ODELL TYPEWRITER**, o niekada nesigailėsi. Šitų mašinų kainos buvo $20.00, vėliau buvo $15.00, o dar vėliau $10.00, o kad męs jų išpardavėme didelę daugybę, tai gaunam nuo fabriko pigesnę kainą, ir dabar jas parduodame su prisiuntimu po..... $6.00
Su gražia audimo apvilkta skrynele..... $8.00
Su gražia skuros apvilkta skrynele..... $9.00

Pinigus siunčiant adresuokite:

A. Olszewskis
3252 S. Halsted st. Chicago, Ill.

Naujos Knygos gaunamos "Lietuvos" Redakcijoje.

Alluma ir kitos pasakos, Guy de Maupassant'o, vertė J. Laukis. Šitoj knygelėje telpa šios pasakos: Alluma, Netikri brangiejie akmenys, Baimė, Du maži kareiviai, Dienynas padukėlio, Mėnesienoje, Vaidulys, Užšalusioj padangėj, Atsikirtimas, Vienatvė, Tėvas ir sunus ir Rože, viso 12 labai gerų pasakų. Guy de Maupassant yra vienas iš geriausių raštininkų pasakų rašyme iš žmonių gyvenimo, pusl. 136 ..... 35c

Aritmetikos uždavinynas. Vadovėlis aritmetikos pradžiai; antroji dalis.

Šita knygutė — antroji ir paskutinė dalis uždavinyno, paskirto aritmetikos kursui; čionai, kaip paprastai yra daroma, surinkta uždavinių su skaičiais visokio didumo. Parašyta Pr. Mašioto. Pusl. 68 prekė 20c

Astronomija, parašyta pagal K. Flamarijono ir Lockyero, A. Agaras. Telpa: Dangaus apžvalga, žvaigždynai, žvaigždžių kelionė per visatą, Saulė, Planėtos, Komėtos, krintančios žvaigždės, žėmės padėjimas pasaulėje, Mėnuis, Pasaulės įstatymai. Su daugeliu paveikslėlių. Pusl. 62 ..... 40c

Išsivystymas vaisiaus gyvunų. Lekcija Dr. J. Kulio, su daug paveikslėlių iš embryologijos. Pusl. 12. Prekė..... ....10c

Koks privalo buti vaikų auginimas ir auklėjimas? Rankius raštų, parašytų Dr. J. Šliupo. Kožnam žingeidi ir naudinga knygelė, ypatingai Tėvams auginantiems vaikus, susipažinti su šia knygele. Pusl. 91. ....25c

Kaip žmonės su ponais kovojo? Sodiečių sukilimai Išpanijoj, XIV amžiuje. Parašė A. J-tis. Pusl. 34. Prekė 10c

Kiškialiai. Apysaka vaikams. Pagal Kukliną, parašė A. Agaras. Gražiai aprašo apie kiškius (zuikius), su daugeliu paveikslėlių, kaip kiškiai gyvena ir kaip su jais vaikai maloni džiaugtis. Pusl. 32 .... 10c

Lietuviai ar gerais keliais žengiame priekyn? Nuoširdus atsilieplimas į lietuviškąją visuomenę D-ro Jono Šliupo. Arba sutrauka kalbų, laikytų Waterbury, Conn., 25 gruodžio 1906, Union City, Conn., 26 gruodžio 1906, Edwardsville, Pa., 31 gruodžio 1906 ir Scranton, Pa. vasaryje 1907 m. Pusl. 47, prekė....15c

Lietuva tėvynė mano. Eilėmis parašė K. Stiklelis, telpa 14 gražių tėvyniškų dainelių. Puslapių 16 prekė..... ....10c

Laikrodininko atminimai. Pasakojimas Šatrianą, sutaisė S. M. Paveikslas iš Napoleono I paskutiniųjų kariavimų. Pusl. 44. Prekė....15c

Monininkas arba Magikas. Pagal Panovą, parašė A. Altvaras. Telpa visoki magiški paveikslėliai ir kaip padaryti visokias štukas. Puslapių 32 ..... 15c

Oras, Vanduo, Šviesa ir Šiluma. Lekcijos prof. Blochman'o, sutaisė Šernas. Su daug paveikslėlių. Pusl. 138. Prekė 40c

Pilėnų kunigaikštis. Tragedija V - uose veikmėse, sutaisyta pagal Kraševskio apysaką "Kunigas". Parašė M. Šiaulėniškis. pusl. 91. prekė 35c

Pasninkai Lietuvoje. Aprašymeliai apie lietuvių žmonių pasninkus, yra ištraukos kelių rašytų straipsnių Lietuvos laikraščiuose, ir pagal tuos sutaisė K. Stkls. pusl. 16. prekė..... ....5c

Revoliucijos žmonės, parašė A. Siemojewski, vertė K. Puida. Telpa čia devynios gražios apysakaitės apie gyvenimo lenkų, ypatingai iš atsitikimų Varšavoje laikuose rusų karės su japonais ir įvykusios po jai Maskvės rusų viešpatystėje. Knygelė įdomi kiekvienam. Pusl. 76 20c

Rankų šašeliai ir Parinktieji žaislai. Surinko A. Agaras. Praleidimui nakarais liuoso laiko; šitoje knygelėje telpa paveikslėliai, kokius su rankų šašeliu galima parodyti ir tam reikami apskaitymai. Pusl. 32 12c

Ratelių spėjimai. Yra linksmiausis žaislas (zabava) šeimyniškuose susirinkimuose. Parašė D. Spėjikas. Puslapių 16, prekė 10c

Sparnai, drama 3-juose veiksmuose, parašė W. Šiaulėniškis. Pusl. 44 30c

Tikri ir netikri šventiejie. Paveikslėliai iš gyvenimo kankintinių ir išganytojų. Išleista Susiv. Lietuvių Laisvamanių. Pusl. 61, prekė .. 15c

Tautiškos Politikos knygynėlis. Telpa čia Rusijos policijos viešpatavimas, persekiojimas ypatos laisvės, žmonijų ir susirinkimų, laisvės žodžio ir sąžinės, ir kame išganymas? Parašė. Prekė 10c

Jėzaus Kristaus pas Popiežiu. Parašė Victor Hugo, Prekė 10c

Užtarytojai. Vertė iš rusų kalbos nukšnė. Aprašo apie du Christus, 130 metų prieš Christų, iš Rymo laikų ir kaip žmonės buvo kaverg ti ir kankinami. Pusl. 32, prekė 10c

Knygų Kataliogas

861 Dras J. Basanavyčius. Lenkai Lietuvoje. Iš rusų kalbos vertė V. Gintautas. nurodymai kaip lenkiška kalba sunaikino ir sudemoralizavo Lietuvą ir kaip ji kenkia lietuvystei sulyg šiai dienai. Chicago, Ill. 1903, puslapių 41 .... 15c

946 Priedelis prie lietuviško klausymo. Raštelis gvildenantis lietuvystės reikalus po valdžia Rusijos ir po įtekme lenkystės. Chicago, Ill. puslapių 38 ....15c

1135 Hygiena arba mokslas apie užlaikymą sveikatos. Pagal Bernesą, Dra Noll ir kitus, sutaisė Šernas. Yra tai nauja daktariška knyga. Kas ją su atyda perskaitys, pataikys apsisaugoti nuo visokių ligų, užlaikyti čielybėje savo sveikatą, pailginti savo amžių ir užauginti sveikus ir tvirtus savo vaikus. Chicago, Ill. 1897, pusl. 132..35c

1176 Pamatas Visokiai Reformai. Vadovas sveikatai, turtui ir laisvei. Populiariškas raštas apie klausimą valgybos. Parašė Otto Cardue. Su raštininko leidimu vertė J. Laukis. Knygutė nurodo kad mėsa ir kai-kurie kiti teip pavadinti dilginanti valgiai, yra netinkančiais žmonėms maistais. Chicago, Ill. 1907, pusl. 113..... 30c

1210 Aritmetika. Sutaisė S. Škačkauskas. Lesgvas budas išmokti skaitliuoti (rokuoti). Knyga padalyta į penkis skyrius. Skyrius I — apie skaitlius. Skyrius II — Trupiniai. Skyrius III — Dešimtiniai trupiniai. Skyrius IV — Prilyginimai ir proporcijos. Skyrius V — Proporcijų prievadinės. Chicago, Ill. 1897, pusl. 104 .....25c

1300 Rankvedis angliškos kalbos. Pagal Ollendorf'ą, Harvey, Maxwell ir kitus surašė J. Laukis. Yra tai praktiškiausia knyga išsimokinimui angliškos kalbos pačiam per save be pagelbos mokytojo. Chicago, Ill. 1906, puslapių 307 ....$1.25
Apdaryta $1.50

1326 Žodynas lietuviškai - angliškos kalbos. Dalis I. Sutaisė A. Lalis. Čia rasi visus lietuviškus žodžius išguldytus angliškai. Kožnas žodis paženklintas kursyvoms litaroms prie kokio gramatikos skyriaus jis priguli. Knygos formatas 6x9 colius. Kieti, mėlysoi oumpų apdarai, sidabriniais litarosu ou ant nugaros. Chicago, Ill. 1902, puslapių 382 ....$2.00

1327 Žodynas lietuviškai - angliškos kalbos. Dalis II. Sutaisė A. Lalis. Čia rasi visus angliškus žodžius išguldytus lietuviškai. Prie kiekvieno angliško žodžio kabėse yra pridėta tarmė, kaip žodžius angliškai tarti, teipgi kiekvienas žodis paženklintas kursyvoms litaroms prie kokio gramatikos skyriaus jis priguli. Knygos formatas 6x9 colius. Gražiais drutais apdarais, nugara ir kampai drutos, gražios moroko skuros, šonai audimo, ant nugaros parašas aukso litarems, lapų kraštai marmuruoti $4.00
Ta pati knyga popieros apdaruose $3.00

1328 Žodynas lietuviškai-angliškos ir angliškai-lietuviškos kalbų. (Abi dalys — I ir II, t. y. No. 1326 ir No. 1327) vienoje knygoje. Yra tai reikalingiausia knyga norintiems gerai pažinti angliską kalbą. Formatas ir apdarai tokie pat kaip No. 1327 .....$6.00

1420 Tikyba ar mokslas? Tikėjimiški, moksliški ir draugiškai - politiški tyrinėjimai, surankioti D-ro J. Šliupo. Antras pataisytas ir padidintas spaudimas. Chicago, Ill. 1901, pusl. 211 50c

1498 Lietuviškas Sapnininkas. Surinktas iš daugelio svetimų sapnininkų ir sutaisytas pagal tikrą persiškai-egiptišką sapnininką, su 310 abrozelių, su aprašymu planetų ir paslapčių, kokias senovės žmonės vartojo dėl atspėjimo ateities. Geriausiai išguldo visokius sapnus, kokie tik žmogui prisisapnuot gali. Chicago, Ill. 1895, pusl. 205..50c
Tas pats drutai apdarytas 65c

1515 Orakulas. Naujas pilnas Orakulas arba knyga burtų, monų ir visokių paslapčių ir praktiška C. C. St. Germain Delnažinystė, su paveikslėliais. Surinko ir išguldė iš svetimų kalbų J. Laukis. Yra tai didžiausia ir praktiškiausia monų knyga, burtų ir delnažinystės mokslo. Formatas 6x9 colius, ant viršaus apdarų koloriuotas paveikslas burtininko ruimo. Chicago, Ill. 1904, pusl. 412 .... $3.00
Drutuose apdaruose $3.50

1521 Paslaptys Magijos bei Spiritizmo Šviesoje Mokslo. Pagal svetimus šaltinius sutaisė J. Laukis. Yra tai išaiškinimas monų darymo. Šioje knygoje atrasite visas monų ir burtų paslaptis ir jas suprasite, nes aiškiai aprašytos ir paveikslais parodytos visos slaptybės ir budai jų darymo. Chicago, Ill. 1903, pusl. 262 ..... 50c

1525 Rankvedis gromatų rašymui. Knygelė pamokinanti kaip rašyti gromatas į firmas, pažįstamus, gimines, prietelius, mylimus ir mėlimas prieš apsivedimą, į ponus, kunigus, vyskupus ir kitas augštos luomos ypatas. Pasveikinimai ant naujų metų, dienoje varduvių, gimimo, ir kituose atsitikimuose. Chicago, Ill. 1895, psl. 115 40c

1632 Gyvenimas Šv. Tėvo, Popiežiaus Benedikto IX, valdžiusio apaštališką sostą Ryme nuo 1033 iki 1044 metų 25c

1635 Lietuviškas Lementorius dėl mažų vaikelių. Su poteriais, katakizmais ir minstranturu. Vilniuje 1863, pusl. 52 .... 15c

Užsiprašydami virš minėtų knygelių, adresuokite:

A. Olszewski
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Stereoskopai arba Teleskopai.

Stereoskopas arba Teleskopas yra tai prietaisa arba žiuronas su padidinančiais stiklais, per kuriuos kad žiurai ant abrozėlio, abrozėlis pavirsta į natūrališką paveikslą, kuriame matai čielas grupas žmonių, triobų, visą miestą, plačius laukus, miškus, daržus ir teip toliau, teip kaip kad pats toje vietoje butumei ir viską savo akimi matytumei. Teleskopas paverčia į natūrališką ėsybę, padidina jį atskirsto žmogų nuo žmogaus ir išrodo jau ne paveikslu, bet tikru atsitikimu.

Mes turime dabar ant pardavimo gražiausius stereoskopiškus paveikslus kaip matote žemiau surašytus.

SERIJA I.

Susideda iš 12 Stereoskopiškų paveikslėlių pundelyje. Prekė 50c. už pundelį.

Štai ką juose gali pamatyti:

1 Stebėtini grioviai Yellow-Stone Parko.
2 Kvietkinė paroda, mieste Saratogos, N. Y.
3 Bowery gatvė New Yorke.
4 Didysis vandens puolimas, Yellowstone Parke.
5 Typiška tabako farma, Kuboje.
6 Sudo butas mieste Honolulu, ant salos Hawaii.
7 Žuvų rinka, mieste Manilės, ant Filipinų salų.
8 San Jose gatvė, mieste San Juan, Porto Rico.
9 Puikiausia pilis mieste Rheinstein, Prusuose.
10 Puikiausias Žurandelis Salone de Jenets, mieste Vienoje.
11 Švento Mykolo palocius, Peterburge, Rosijoje.
12 Švento Petro bažnyčia ir pilacius Ryme.

SERIJA II.

Susideda iš 25 Stereoskopiškų paveikslėlių bakselyje. Prekė 75c. už bakselį.

Štai ką juose gali pamatyti:

1 Gražiausias vandens puolimas, Havana Glen, N. Y.
2 Orandžių sodas, Floridoje.
3 Didžiausias pačto budinkas, New Yorke.
4 Stebėtinas vandens puolimas, Niagara Falls, New York,
5 Puikiausia svetainė United States Hotelyje, mieste Saratogos, N. Y.
6 Kupčiška gatvė, Obispo, mieste Havanos, Kuboje.
7 Ukininko namai, Kuboje.
8 Įplukdymas galvijų mieste Manilės, ant Filipinų salų.
9 Geležinkelis ant salos Hawaii.
10 Gatvė miesto Manilės, ant salos Filipinų.
11 Kapelija "Sousa" ant Paryžiaus parodos, Francuzijoje.
12 Palmų daržas mieste Frankfort, Prusuose.
13 Merginos parduoda kvietkas mieste Kopenhagen, Danijoj.
14 Puikiausias kvietkų daželis, mieste Monte Carlo.
15 Rustoenval vandens puolimas, Norvegijoj.
16 Opera avenue gatvė, Paryžiuje, Francuzijoj.
17 Moterų duelės su kardais.
18 Moterys prie arbatos.
19 Motina kudikį prausia.
20 Kai: labai didėli tie mažiukai.
21 Vakaro diskusijos.
Ir keturi kitoki paveikslėliai.

SERIJA III.

Susideda iš 25 Stereoskopiškų paveikslėlių iš Kristaus gyvenimo. Prekė $1.00 už bakselį su 22 paveikslėliu.

Štai ką juose gali pamatyti:

1 Kristaus užgimimas Betlejaus Stainėlėje.
2 Trys Karaliai atlanko gimusį Kristų ir dovanas jam kloja.
3 Kristus, dar kudikiu budamas, mokina daktarus Jeruzoliaus bažnyčioje.
4 Kristus ant svodbos, Kainoj Galilejaus. Permaino vandenį į vyną.
5 Kristus ant kalno kalba priešais
6 Judošius savo pabučiavimu išduoda Kristų žydams.
7 Simonas pagelbsti Kristui kryžių nešti.
8 Šventa Veronika apšluosto veidą Kristui.
9 Jėzus ramina moteris, kad jo nevertų.
10 Jėzus prie kalno Golgotos, nukryžiavojimo vietos.
11 Žalnieriai ir Šv. Petras prie kalno Golgotos.
12 Kristus paveda savo motiną Jonui.
13 Skaito Kristui myrio dekretą ant kalno Golgotos.
14 Žydai ruošiasi kalti Kristų prie kryžiaus.
16 Kristaus kuną ima nuo kryžiaus.
17 Kristus keliasi iš grabo.
18 Kristus žengia į dangų.
19 Regykla šiądieninio Betlejaus.
20 Kaip šiądien išrodo Stainelė, kukurioje Kristus gimė.
21 Bažnyčia apreiškimo Šv. P. Marijos.
22 Bažnyčia budavota ant grabo Šv. P. Marijos.
23 Kaip šiądien išrodo Kristaus grabas.
24 Kaip šiąden išrodo Kalvarija, kur Kristus mirė.
25 Užytėlė po vardu Jėzaus "Štai Žmogus".

SERIJA IV. 3

Susideda iš 100 Stereoskopiškų paveikslėlių bakselyje. Prekė $2.00 už bakselį.

Šitoje serijoje yra 4 sykius tiek paveikslėlių ką pirmutinėse serijose. Ir Štai ką juose galite pamatyti:

101 Besiartinanti audra ant ežero Erie.
102 New York. Tavorų krovimas į didelį oceaninį laivą.
103 New York. Pilies daržas (Castle Garden).
104 Boston. Ežeras viešame darže.
105 Atlantic City, New Jersey. Pamaryj.
106 Niagara. Patkavinis vandenskritys nuo ožinės salos. (Horse Shoe Falls from Goat Island).
107 Chicago. Auditorium viešbutis ir Michigan Avenue.
108 Kaskados ir pokylinė svetainė. L. P. Parodos 1904m.
109 Moki indijonas namieje.
110 Moki indijonų gyvenimas.
111 Sioux indijonų vadas, He-No-Fraid.
112 Vartininkai (The Sentinels) 3,043 pėdų augščio, Yosemite, Cal.
113 Motina girių, 63 pėdas apėmio. Yosemite Klonyj, Cal.
114 Magdelenos Kolegija, Oxford, Anglijoj.
115 Airija. Killarney, pilis Ross.
116 Įėjimas į Muckross Kliošto rių, Airijoj.
117 Šiaurinis miestas, Gibraltar.
118 Berlynas. Bondler lovis ir Katedra.
119 Vokietija. Griuvėsiai viduramžinės pilies.
20 Vokietija. Laivas apleidžiantis Kobienc'ą, ant Rheino upės.
121 Švedija. Stockholmas nuo vandens pusės.
122 Stockholmas. Karališkas palocius.
123 Švedija. Ant kelio į Odde.
124 Švedija. Lejono pilis, Goteborge.
125 Šveicarija. Mount Blanc žiurint nuo Chamonix.
126 Thun, Šveicarijoj.
127 Žiuvinis kiemas, Alhambra, Granada, Išpanijoj.
128 Katedra Notre Dame, faskada. Paryžiuj, Francuzijoj.
129 Tullerinų daržas, Paryžiuje, Francijoj.
130 Palociai tautų ant upės Seina'os, Paryžiaus Paroda, 1900m.
131 Venus de Milo Louvre, Paryžiuje, Francijoj.
132 des Champs Elysees, Paryžiuje, Francijoj.
133 Didžiosios operos palocius, Paryžiuje, Francijoj.
134 Tvirtynė Šv. Jono ir Katedra, Marseilles, Francijoj.
135 Laivų užplauka ir ežeras, Villefranche, Francijoj.
136 Carniche kelias ir ežerėlis Villefranche, Francijoj.
137 Pajurinis kraštas Casino, Monte Carlo.
138 Vatikano daržas ir Šv. Petro katedra, Ryme, Italijoj.
139 Rymas žiurint nuo bokšto Šv. Petro katedros.
140 Didžioji galerija Colona palociuje, Ryme, Italijoj.
141 Skliautas Settinio Severo, Ryme, Italijoj.
142 Koloseumas, Ryme, Italijoj.
143 Nesenai atkastas palocius, Pompejo, Italijoj.
144 Senatas ir Kanalas, Milane, Italijoj.
145 Kelias Šv. Juozapo, Venecijoj, Italijoj.
146 Šėrimas karvelių ant pleciaus San Marco, Venecijoj.
147 Kelias Šv. Andriejaus, Venecijoj, Italijoj.
148 Mahometonų bažnyčia Omare.
149 Oceaninis pakraštis, parodantis kelio užuolanką. Algiere.
150 Gėrymo fontanas ir gatvė Senamo Kaire, Egipte.
151 Besimeldžianti dervišai kieme mahometonų bažnyčios Gamoa El Ain.
152 Mahometonų bažnyčia Sultano Hasan, žiurint, nuo Ciadelio sienų Kaire, Egipte.
153 Pyramidos ir Arabų vilija, žiurint nuo Ghizeh kelio, Kaire, Egipte.
154 Arabija. Daržas išdžiuvusiame upės take.
155 Įėjimas į palocių, Singapore, Indijoj.
156 Turgaus diena Singapore, Indijoj.
157 Tautiškasis greitasis trukis, Singapore, Indijoj.
158 Policijos stacija Hong Konge, Chinijoj.
159 Žibinčius Hong Konge, Chinijoj.
160 Chiniečių vienbuoriniai laivai į plaukoj Hong Konge, Chinijoj.
161 Gražusis kelias Shanghai, Chinijoj.
162 Žvilgis ant viešos turgavietės, Shanghai, Chinijoj.
163 Tautiškas priešpiečių namas ant salos Java.
164 Tokyo, Japonijoj. Irišo gražybės laukai
165 Yokohama, Japonijoj. Prudas egiptiškų lotus kvietkų pilname žydėjime.
166 Junitų žinyčia Honmoku, Yokohama, Japonijoj.
167 Yokohama, Japonijoj. Šiaučius dirbantis lytines kurpes.
168 Yokohama, Japonijoj. Kriauklinių žuvių pardavinėtojaus stotis.
169 Paroda ugnagesinių atletų, Yokohama, Japonijoj.
170 Yokohama, Japonijoj. Kvietkų dardas.
71 Yokohama, Japonijoj. Altorius, nešamas jaunų gerbėjų Matsuri procesijoj.
172 Japoniški vaikai, nešanti pokylinį Matsuri altorių, Yokohamoj.
173 Matsuri pokylis, muzikos pastolas ir šokėjai, Yokohama, Japonijoj.
174 Yokohama, Japonijoj. Daržovių pardavinėtojas, rodantis savo turtą.
175 Japoniški kudikiai ledinės smetonos šėtroj, Yokohama.
176 Japoniškas žvejys prieplaukoj, Yokohama.
177 Japoniečių budas eiti pailsin.
178 Trepai į Kigomizų žinyčią, Kyoto, Japonijoj.
179 Kyoto, Japonijoj. Kigomizų žinyčia.
180 Auksinis pavilionas ant ežero Kinkakuji, arti Kyoto, Japonijoj.
181 Senoviška žinyčia Fujiyama, Mt. Fuji, Japonijoj.
182 Teatro gatvė, ilgio vieną milią, Osaka, Japonijoj.
183 Nara, Japonijoj. Tukstantis žibinčių prie Ka-suga-No-Myia žinyčios.
84 Nikko, Japonijoj. Senovės akmeninis šuo, sergiantis Nikko žinyčią nuo Piktojo.
185 Hawaiiški mokyklos kudikiai.
186 Palmų daržas ant kranto Monoloa upės, Honolulu, Hawai.
187 Daktilinių palmų kelias, Honolulu, Hawai.
188 Hawaiiška moteris, gaudanti Peeheai, mažiukę kriauklinę žiuvaitę.
189 Chiniečiai renkanti ryžius, Hawai.
190 Gyvenimas Pretorijoj, Pietinėj Afrikoj.
191 Įplauka ir plaukianti laivų taisymo dirbuvė Valparaiso, Chile.
192 Jamaicos Brookline gatvė, Port Antonio.
193 San Francisco gatvė, Mexico City.
194 Didysis pliacius, Mexico City.
195 "Jojimas šėnimis".
196 Mano apgiriėjas.
197 Kalėdų rytas.
198 "Tėve musų, kuris esi danguose".
199 Pagalvėlių karė.
200 Šėrimas kačiukų.

Teleskopas ir 100 virš paminėtų paveikslėlių kaštuoja $3.00
100 tų pačių paveikslų bakselyje be teleskopo $2.00
25 paveikslai iš Jezaus gyvenimo $1.00
Pats vienas teleskopas be paveikslų kaštuoja $1.00.

SERIJA V.

Susidedanti iš 12 maišyto gatunko paveikslėlių pundelyje. Prekė 35c. už pundelį.

Šitoje serijoje, kiekviename pundelyje, beveik vis kitoki paveikslėliai, tai yra maišyti iš visokių gatunkų. Juose yra: gražiausių miestų, bažnyčių ir kitų bagotų triobesių paveikslai, teipgi ir komiški paveikslėliai. Ši serija yra gera tiems, kurie nori pinigus užčėdyti, nes ji kaštuoja tiktai 35 c., o joje galima tiek daug pamatyti kaip ir serijoje I.

SERIJA VI.

12 teip pat maišyto gatunko paveikslėlių pundelyje. Prekė 75c. už pundelį.

Šitoje serijoje gražiausi paveikslėliai. Labai aiškus, yra dirbti gabiausių artistų, brangaus darbo. Į juos žiurint matai viską teip aiškiai kaip kad prieš akis nebutų jokio paveikslėlio, bet tikrai gyva regykla.

Atminkite, kad virš parodytos prekės yra tik už paveikslėlius, be Teleskopo. Pats Teleskopas kaštuoja $1. Vieno Teleskopo užtenka ant visų ir visokių paveikslėlių turėti, tai vienas Teleskopas užtenka jiems visiems.

Vienas teleskopas užtenka visokiems paveikslam. Kada turi teleskopą, tai gali imti paveikslus kokius tik nori ir visi tiks į tą patį teleskopą.

Siųsdami pinigus ant teleskopų ar ant kitokių reikalų visada adresuokite:

A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Pirma Lietuviška Banka Amerikoje
Ir Didžiausias Ofisas
Szifkorcziu ir Pinigu Siuntimo

3252 So. Halsted St., kampas 33čios, Chicago, Ill.
A. OLSZEWSKIS, Savininkas.

Banka.

Šioje bankoje kiekvienas lietuvys gali gauti pasiskolinti pinigų pirkimui namų, lotų ar farmų už prieinamą procentą ir ant lengvų išmokesčių. Teipgi kiekvienas lietuvys gali čia pasidėti savo pinigus kada nori ir atsiimti kožname laike. Už sudėtus pinigus ši banka moka 3% ant metų.

Šioje bankoje yra geriausiai ir saugiausiai įtaisytos skrynelės (boxai) pinigų užkavojimui, prie kurių nė ugnis, nė vagis negali prieiti. Skrynelės yra parsamdomos žmonėms po $3.00 ant metų.

Pinigų Siuntimas.

Šita banka išsiunčia į svietą daugiau pinigų negu kokia nors kita banka. Per čia siunčia pinigus ne tik lietuviai, bet ir amerikonai ir kitos tautos, ir ne vien aplinkiniai, bet atvažiuoja net iš kitų miesto kraštų čia pinigus siųsti, todėl kad šios bankos siunčiami pinigai greičiausiai nueina.

Šifkortės.

Šitoje bankoje talpinasi agenturos visų laivinių kompanijų. Čia galima gauti šifkortes ant kiekvienos linijos į kur tik nori išvažiuoti ar atvažiuoti. Šifkorčių prekės čia tokios pat kaip ir pačių kompanijų ofisuose. Čia kožną dieną galima gauti laivą išvažiuoti į krajų; o daugiausiai laivų išplaukia subatomis, tai iš Chicago reikia išvažiuoti ketvergais.

Real Estate.

Šita banka parduoda namus, lotus ir farmas. Jeigu manai ką nors pirkti mieste ar kitur, tai pirmiau dasižinok apie parduodamas vietas ir jų prekes šioje bankoje.

Ko tik reikalausi, čia viską gausi.

Jei reikalauji pirkti namą, lotą ar farmą — čia juos gausi.

Jei reikalauji jų nupirkimui pinigų — teip-pat čia gausi.

Jei nieko nenori pirkti, bet nori savo pinigus nuo vagies ir ugnies apsaugoti — tai pasisamdyk už $3.00 šioje bankoje skrynelę, o nė vagis nė ugnis prie jų neprieis.

Nori važiuoti į krajų ar savo gimines iš krajaus pargabenti, — kreipkis į čia, o gausi geriausią šifkortę.

Nori pasiųsti pinigus į krajų, — siųsk juos per šią banką, o greičiausiai ir saugiausiai nueis.

Ant galo, kokių tik nori knygų — ir tas visas čia gausi.

Gyvenanti kituose miestuose teip-pat čia gali viską gauti per susirašymą, kaipo tai: šifkortes, pinigų pasiuntimą ir bankon pasidėjimą. Turi kelis dolerius, nori juos sutaupoti (užčėdyti), prisiųsk šiton bankon pačto money orderiu, o gausi nuo musų bankinę knygelę ir visą reikalingą informaciją.

Rašydami su bent kokiais reikalais visada adresuokite šiteip:

A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

"LIETUVOS" AGENTAI.

Juozas Šlikas,
"Lietuvos" keliaujantis agentas.

Baltimore, Md.
Jonas Želvis, 711 W. Lombard St.
J. Diemedis, 521 Columbia Av.
Wm. J. Moran,
S. E. cor. Sharp and Camden Str.
J. Luis, 26 So. Green St.
L. Gawlis, 1834 N. Castle st.

Brooklyn, N. Y.
E. Froomes, 73 Grand St.
A. Dirželaitis, 155 Metropalitan Av.
Stan. Rinkevičius, 73 Grand St.

Cleveland, Ohio.
Povilas Šukis 3707 E. 63rd St.

Elizabeth, N. J.
Wm. Bočkus, 211 First St.

E. St. Louis, Ill.
Juoz. Rainis, 537 Collinsvill, Av.

Gilberton, Pa.
J. Ambrazevičius, Box 4.

Montello, Mass.
B. P. Miškinis, 775 Montello st.

Minersville, Pa.
Juozas Ramanauskas.

Mt. Carmel, Pa.
Fr. Baubonis, 136 S. Locust st.
Jonas Banis, Box

New Britain, Conn.
M. J. Cheponis, 21 Pleasant St.

New York, N. Y.
A. Lesniewskis, 144 E. Houston St.

Newark, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry St.
A. Staniulis,
82 Jackson st, Newark, N. J.

Philadelphia, Pa.
M. A. Ignotas, 1028 So. 2nd St.

Pittsburg, Pa.
Jonas Ignotas, 13 Diamond Square S.S.

Scranton, Pa.
Jos. Petrikis, 1514 Ross Ave.

So. Boston, Mass.
N. Gendrolius, 224 Athens st.

Shenandoah, Pa.
Andrius Mačis, 138 S. Main St.

Turner Falls, Mass.
K. P. Šimkonis, Box 617

Waterbury, Conn.
Jonas Žemantauckas, 39 W. Porter St.

Westville, Ill.
V. S. Kreivenas.

Springfield, Ill.
J. Klembauskas, 7 Millrow

Worcester, Mass.
Antanas Bernotas, 12 Harlem St.

Ar moki rent'a?

Jeigu teip, tai apskaityk kiek turi išmokėti per vienus metus, o pamatysi, kad už tuos pačius pinigus gali išmokėti namus, kuriuose galėsi senatvėje ramiai gyventi. Jeigu dabar užpirksi namus, tai per dešimtį ar penkiolika metų rentas sugrąžįs tau pinigus užmokėtus už namus ir turėsi savo savastį ant viso amžiaus.

Tėmykite kaip pigiai galite nupirkti pas mane namus su lotais. Turiu šimtus namų ant pardavimo; **čionai paduodu kelias prekes, parodymui, kad kožnas gali sau pigiai namus nusipirkti:**

Ant **ILLINOIS COURT** galite gauti namus už $1200, $1400, $1500, $1600, $1800 iki $4500

Ant **AUBURN AVE.** namai su lotu už $2000

Ant **LOWE AVE.** namai su lotu už $1400

Ant **35 & LOWE AVE.** namai su lotu už $7000

Ant **EMERALD AVE.** galite pasiskirti už $2500; $2720; $3000 iki $3800

Ant **WALLACE ST.** galite nusipirkti už $2800; $3200; $3600 ir brangiau.

Ant **SO. HALSTED** daug visokių namų biznio vedimui, galite pasiskirti už $3100 iki $40.000

Ant **35th STREET** murinis namas, rentas $46.00 ant mėnesio už $4500

Ant **LYMAN & FARRELL** murinis namas —Štoras 2 lubų už $4600

Ant 35 ir **LOWE AVE.** murinis — 2 lubų, Štoras $7000

GRAND WORK, ILL. namai su lotu arti 49 av. už $2000

EAST CHICAGO, ILL. Geri bizniui namai už .. $2940

Kreipkitės pas

NAMAI IR LOTAI ANT PARDAVIMO PIGIAI.

ILLINOIS COURT, arti 32 gatvės, murinis namas (4 ruimai) su lotu $1.200
$350 iš kalno, o rešta ant išmokėjimo po $12 ant mėnesio. Renta atneša $10 į mėnesį. Tur but tuojaus parduotas.

ILLINOIS COURT, arti 32 gatvės. Geras murinis namas su lotu $1.500

AUBURN AVENUE, arti 33 gatvės, (arti lietuviškos bažnyčios). Geras murinis namas, ir lotas 50 per 135 ..... $4.000

EMERALD AVENUE, arti 36 gatvės, medinis namas ant 2 lubų $1.600
Lotas 25 per 125 pėdų. Rentas $19 ant menėsio.

EMERALD AVE., 4 mediniai namai ant 3 lubų. Kaina po $3.300
Lotai 25 per 125. Renta nuo 33 iki 46 dol. į mėnesį.

WALLACE ST., arti 31 gatvės. Murinis namas ant 3 lubų. Puikus namas $5.500
Lotas 25 per 130. 6 Flatai, po 4 ruimus. Rentas $56 į mėnesį.

WALLACE ST., arti 29 gatvės. Murinis namas ant 4 lubų. Labai puikus $8.000
Lotas 25 per 130 pėdų. Rentas $75 į mėnesį.

WALLACE ST., arti 28 gatvės. Murinis namas ant 3 lubų $5.300
Lotas 25 per 130 pėdų. Rentas $56 į mėnesį.

WALLACE ST., kertė 32 gatvės. Murinis namas ant 2 lubų. Kaina $16.000
Lotas 48 per 120 pėdų. 9 flatai ir 2 štorai. Rentas $155 į mėnesį.

SO. HALSTED ST. Murinis bizniui namas ant 2 lubų ir halė apačioje.. $6.500
Lotas 25 per 125 pėdų. Rentas į mėnesį $80, (arti 31 gatvės).

31ST PLACE, tarpe Morgan ir Mospratt. Murinis namas ant 2 lubų $3.000
Lotas 25 per 125 pėdų. Rentas $24 į mėnesį (4 šeimynoms).

31ST PLACE, tarpe Morgan ir Auburn Ave. Murinis namas. Kaina .. $2.200
Lotas 25 per 107 pėdas. Rentas $16 į mėnesį.

31ST PLACE, tarpe Morgan ir Auburn Ave. Murinis namas. Kaina .. $4.500
Lotas 25 per 107. Rentas $35 į mėnesį (4 šeimynoms).

31ST STREET, tarpe Emerald ir Union Aves. Murinis namas ant 3 lubų $10.000
Lotas 72 per 100 pėdų. Rentas $96 į mėnesį.

35 PLACE, tarpe Halsted ir Gate. Murinis namas 2 lubų ir basementas $4.200
Lotas 25 per 165 pėdų. Rentas $46 į mėnesį. Tur but greitai parduotas. 6 šeimynos gyvena. Labai pigus už tą kainą.

GRAND WORKS, ILL. Puikus medinis namas. Saliunas ir 3 rentai .. $5.200
Lotas 25 per 125 pėdų. Rentas $55 į mėnesį. Naujas namas.

HARVEY, ILL. Turlington St., tarpe 154 ir 155 gatvės. 2 lubų namas $3.300
Lotas 25 per 175 pėdas. Rentas $36 į mėnesį. Puikus namas.

EAST CHICAGO, IND. Puikus biznio namas. Saliunas ir 4 ruimai $2.940
Lotas 25 per 150. Rentas $35 į mėnesį.

AVONDALE, CHICAGO, ILL. Medinis namas ant 2 lubų. Naujas $3.500
Christiania Ave., arti Milwaukee Ave. Tailor Shop, ir 4 ruimai, ant 2 lubų. Lotas 25 per 125 pėdas. Rentas $26 į mėnesį. Ant lengvo išmokėjimo.

Teipgi turime daugybę visokių kitoniškų namų ir lotų ant pardavimo visose pusėse miesto Chicagos.

A. Olszewski
3252 S. Halsted St.

IŠGYDAU IN 5 DIENAS

VARICOCELĘ HYDROCELĘ
t.y. pagadintas gyslas Be peilių ir skaudėjimo

Išgydau kiekvieną sergantį Varicocele, Striktura, užsikrėtusius kraujo užnuodyjimu, nusilpnėjimą nervų, Hydrocelę arba vyrų ytiškas ligas. Tokias garsias ofertas teiklame visiems tiems kurie buvo gydomi nuo keliolikos visokių daktarų be pasekmės ir išdavė savo pinigus dykai, kad parodyti, jog aš turiu vienintelį budą, su kurio pagelba ant visados Jus išgydysiu.

Nemokėkite už neišgydymą, tiktai už išgydymą.
Skaudėjimas skilvio, kepenų ir inkstų, nors labai užsisenėjusius, išgydau galutinai.

PLAUČIAI.
Sergantiejie dusuliu, bronchitu arba džiova išgydomi galutinai naujausia mano metoda per įtraukimą Oxalino gazų.

Privatiškas vyrų ligas.
Aš išgydau kiekvieną greitai ant visados ir didžiausioj paslaptyj.

Visokios patarmės dovanai!

Išgydau galutinai

Specialistas moterų ir vyrų ligų.

Moteriškas ligas.
Patinimus gimdos, skaudėjimus pečių, baltligę, pagal mano metodos sutaisytus vaistus išgydau pasekmingiausiai.

Kraujo užnuodyjimus
ir odos ligas, paveizdan: išbėrimus, skaudulius, plaukų nuslinkimus ir tt.
aš išgydau ant visados.
Kalbu lietuviškai.

Dr. L. E. ZINS, 41 S. Clark Street, Tarpe Lake ir Randolph st. **CHICAGO, ILL.**

Priėmimo valandos: nuo 8 val. ryto iki 8 val. vakare. **Nedėliomis:** nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.

Dabar laikas naudokites visi!

Geriausia vieta dėl pirkimo su gražiais balsais Armonyku, Skripku koncertiniu, Kliarnietu, Triubu ir daugybe visokiu muzikališku instrumentu. Geru Dziegorėliu auksininiu, visokiu Žiedu, Lenciugėliu, geru Britvu. Albumu dėl fotografiju, Revolveriu, Strielbu, Elektrikiniu Liampukiu, Robiniu Litaru, Adresam Pečėčiu, Plunksnu auksiniu [fountain pen], Gramatiku, Žodynu, Istorišku ir Maldu knygu, visokiu gražiu Popieru dėl rašymo gromatu se visokiais apskaitymais ir dainomis tuzinas už 25c. 5 tuzinai už $1.00. Odell drukuojama mašinukė gana gražiai ir greitai drukuoja, litaros ir visa mašinukė padaryta iš geriausio plieno. Prekė tik **$6.50.**

Užlaikau kitokiu išdarbiu mašinukiu keliu gatunku ir daugybe naudingu visokiu daiktu. Kas nor apturėt katologa tegul prisiunčia už 5c. markę ir teisinga adrisa, o apturės 84 puslapiu dideli šio meto NAUJA KATULOGA DYKAI. Kuriame yra šimtais visokiu daiktu, su virš du šimtai aiškiu paveikslu ir iš kurio matysit jog mano tavoras pirmos kliasos, prekes pigiasnes kaip kitur. Štornykam, Agentam ir Perloriam parduodu visokius tavorus labai pigiai, duodu dideli rabata adresuokit:

K. WILKEWICH *112 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.*

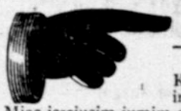

Jnt visus ligonius Lietuvnikus Amerikoj.

Dovanej! Dovanej! Dovanej!

Kołej pasikrejpsi pas kuokia daktara, arba in medikaliszka instytuta, paraszikit int mus, ir iszajszkikit jusu kentejma. Mias iszsiusim jumim gražej illustravota kniga, kurioj jusu liga ira abraszita, ovadinasi "Pasipažinkiame". Tejpos gi iszsiusim kuožnam kentiehčiam slaptinga liga dovanej, łabej naudinga knigute, povardu **"MUSU VENERA"**.

Venok priverčiam adita, jog knigos tuos ablejkis tiktejs ligoniej Lietuviaj-svejki nie gali ju parejkataut. Tiktejs pas mus pasistiksit su tikra pagelba jusu kenticimja. Mias nie asam jokiu medikaliszku instytutu - bet serganci, kurie krejpiasi pas mus, bus giditi gieriausiomi ant svieto vajstajs **OROSI.**

Kuožna liga abzuro ciej trys daktarej tejp, jog kiek vienas gali tiketis ant gerausio supratumo jo kentejmo. O žinomum ira daliku, jog venas daktaras, tegul in gerausias, ne daejs in tuokia supratuma, kajpo trise garsiugi ir slovni specialistej. – Paraszikit in mus dar szendiena gromata lietuviszkaj po adresu:

AKADEMIOS MEDIKALISZKA KOLEGIUM

Dr. ROOF. Specialista nuog slaptingu ligu — **Dr. KNIGHT,** Vidurines ligos — **Dr. SPILLINGER,** visokios ligos

AMERICA EUROPE CO. (OROSI) -- 2128 Broadway, New York.

THE WEST SIDE TRUST & SAVINGS BANK

12ta IR HALSTED GATVĖS - - CHICAGO

VIRŠININKAI

S. R. Flynn, prezidentas, Ira N. Morris, vice-prezidentas,
Chas. F. Hoerr, kasierius, C. N. Stanton, kasieriaus pagelb.

DIREKTORIAI

Nelson Morris, J. A. Spoor, Ira N. Morris, L. H. Heymann,
Arthur G. Leonard, S. R. Flynn, Charles F. Hoerr

BANKOS VALANDOS

Nuo 9 ryto iki 4 po pietų **Panedėlyj nuo 9 ryto iki 8 vakare**
Subatoj nuo 9 ryto iki 12 pietų **Subatoj nuo 5 po pietų iki 8 vak.**

Parduodame laivakortes ant geriausių linijų ir siunčiame money orderius ir chekius į visas dalis svieto už pigiausią prekę. Perkame ir parduodame kitažemiškus pinigus. Atdara subatos ir panedėlio vakarais. **Taupinimą** (čėdijimą) **gali pradėti su vienu doleriu.** Už sudėtus pinigus mokame 3%.

50,000 KNYCELIŲ DYKAI PER PAČTĄ

PASLAPTINES VYRŲ LYGOS

Šitoje knygoje tialpa dangelis paveikslų ir tapati yra tiesiu mokslo šaltiniu senų ir jaunų vyrų, kurie kenčia lytiškus nusilpnėjimus, patrotyimą vyrškumo, nerviškas lygas, kraujo užnuodijima, lytiškų sanarių puliavimą ar triperį, skilvio, inkstų, kepenų ir puslės lygas. Šita knyga jums išaiškins, kaip nuo jų galima išsigydyti namleje greitai ir pasekmingai. Rašome pacientams jų pačių kalboje. Rašyk mums Lietuviškai.

RODA DYKAI. Urėdiškos valandos nuo 9 iki 5; nedėliomis nuo 9 iki 12.

DR. JOS. LISTER C.
40 Dearborn Street. La. 8 CHICAGO, ILL., U. S. A.

"RANKPELNIS"

pigiausias laikraštis, leidžiamas Lietuvių Social - demokratų Darbininkų Sąjungos D. Britanijoj. Eina kas dvi savaiti.

"Rankpelnis", stovėdamas ant darbininkiškųjų reikalų sargybos, rupinasi suteikti daugiausia žinių apie darbininkų padėjimą ir reikalus įvairiuose kraštuose.

"Rankpelnyje" tilpsta daug žinių ir straipsnių apie lietuvių darbininkų gyvenimą ir reikalus svetur.

Į **"Rankpelnį"** rašo ir yra pažadėję rašyti daug įžymių Lietuvos rašėjų.

"Rankpelnyje" rašoma apie Lietuvos reikalus, apie darbininkų padėjimą Lietuvoj.

"Rankpelnio" kaina kiekvienam suprantama.

"Rankpelnio" kaina kiekvienam prieinama: **Metams $1.00; pusei metų 50c.; 3 mėnesiams 25c.**

Siunčiant į **"Rankpelnį"** laiškus ir pinigus, reikia padėti toks adresas:

"RANKPELNIS", Lily Bank, West End, BELSHILL, Scotland.

Lietuvių Daktaras

Dr. Marija Dowiatt-sass

723 W. 18th St. CHICAGO, ILL.
Telefonas Canal 1479.

Telefonuoti galima iš kiekvienos aptiekos. Gydo pasekmingai visokias ligas be skirtumo.

Jonas J. Gudinas

Užlaiko pirmos kliasos saluną ir restauraciją, kur galima gauti geriausius gėrymus, cigarus ir valgius, teipgi turi puikią svetainę susirinkimams baliams ir vestuvėms. Tėmykite adresą:
223 Wabansia Ave., Chicago, Ill.

Kozminsky & Yondorf,

73 Dearborn Street.
Bankieriai.

Mes skolijame **Pinigus** ant turtenybių ir jei tu rengiesi turtenybę pirkti, mes su džiaugsmu prigelbėsime, paskolindami tau dalį pirkinio pinigų. Greitas veikimas. Lengvos išlygos. Agentai apmokami dosniai.

Geriausias lietuviškas dantų daktaras

A. J. Zimontas (lietuvys)

3252 So. Halsted st., Olszewskio name.

Traukia dantis be skausmo, išgydo Skorbuta, Neuralgija, sudeda naujus vieton išpuolusių, pripildo iškirmijusius auksu, sidabru, amalgamu.
Valandos: Šiokiems dienoms nuo 8 ryto iki 12, nuo 1 iki 9 vak. Nedėliomis: nuo 9 r. iki 5 vak.
Telephonas Yards 2266

SVEIKATA IR LAIME

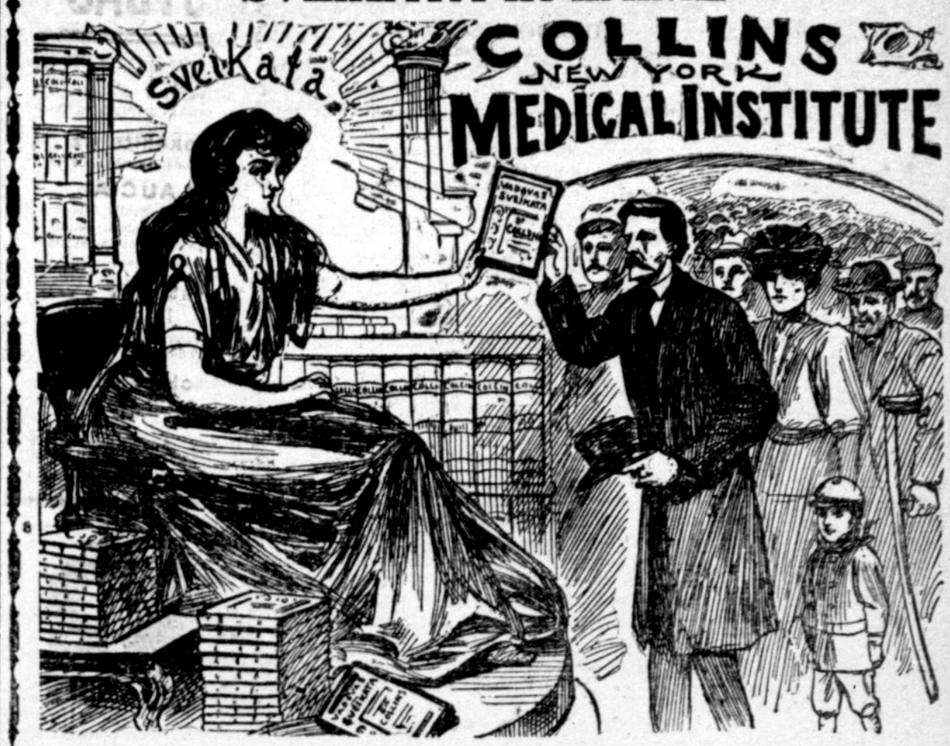

Reikalauk ir skaityk naujai išleista knyga ,Vadovas in Sveikata'

Su daug svarbių, naujausių aprašymų, apimanti reikalingiausius dalykus, kurie suteikia sveikatą ir laimę!

SZITA KNYGA PARASZYTA DAKTARO E. C. COLLINS, naujausia jos dababartine laida, su daug pridejimu ir išaiškinimu apie visokias ligas, kaip buti sveiku, nuo ligu apsisergeti, išsigydyti ir akyvu paslaptybiu žmogaus gyvenime, kaip ir pastoti laimingu; pripildyta padidinant su viršum 200 lapu kitu DAKTARU SPECIALISTU, COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTO ir išleista.

Šitoj knygoj rasite visokių ligų vardus, kaip jos prasideda ir kaip jas greičiausia galima pergalėti, aprašyta vyrų ir moterų visokios ir lytiškos užsikrečiamos paslaptingos ligos.

Vadovas in Sveikata plačiai aprašo smagumą, ir paslaptis, atidengiant ženybinio lytiško gyvenimo susituokimą ir kaip mokėt apsivesti, kad buti laimingu. Lygiai daug pamokinimų jaunimui, kad per lytiška išdykuma nepasigadytų, nenupultų protiškai, lytiškai ir ant sveikatos

Kiekvienas skyrius šitos knygos yra žingeidus. Sergantiems mes rodijame skaityti apie **Dispepsiją, Reumatizmą, Plaučių ligas, Širdies ir Inkstų, Kepenų, visokias Vyrų ir Moterų ligas.** Kuriam rupi sveikata ir laimingas gyvemas, tegul pasiskubina tą knygą, „VADOVAS Į SVEIKATĄ" parsitraukti, nes netrukus ir ši paskutinė spauda tarp 3 milijonų lietuvių tuojaus išsisklaidys. Tą knygą reikalinga turėt kiekvienoj šeimynoj ir pavienioms ypatoms.

NORS PASKUTINĖS LAIDOS DAUG TUKSTANČIU EGZEMPLIORIU ATSPAUSTA IR TA KNYGA KAŠTUOJA 45 CENTUS,

bet kad ji išduota visuomenei, tai kiekvienas apturės ją dovanai, kuris tik atsiųs 10 centų markėms už prisiuntimą ir savo aiškiai parašytą adresą „VADOVAS Į SVEIKATĄ" gaus (tą knygą), kuri jau daug gyvasčių išgelbėjo ir gero padarė; už tai ji ir naudinga visiems.

VISADA ADRESUOT: **Rašyk tuojaus, kadangi ir šita paskutine laida netrukus išisbaigs.**

The Collins New York Medical Institute,
140 W. 34 st., New York, N. Y.

Šitas puikus laikrodėlis $3.75

Pirm pirkimo laikrodėlio prisiusk mums savo varda, pačto ofisa ir expreso ofiso adresus, o mes prisiunsime expresu su dėjedimu įdegzaminavimo puiku **laikrodėli ir retėžėli C. O. D. už $3.75.** Dvigubiniai "hunting" lukštai gražiai gravirouti, galutkė nesukamas ir nustatomas, gera mašinerija ir gvarantuotas teisingai laika rodas, su ilgu moterių retėžėliu ar paprastu vyriško retėžėlia. **Jeigu tamista matai, kad laikrodėlis lygus $35.00 auksiniui laikrodeliui** tai užmokėk expreso agentui $3.75 ir jis bus tamistos. Gvarantuojame kiekviena laikrodėli ant 20 metu. Paminėk, ar vyriško ar moteriško laikrodėlio nori. Adresuok

M. C. FARBER, Dep't 53, 225 Dearborn St., Chicago, Ill.

„JONAI, KO VERKI?"

Neklausk manęs to, mano galva pilna visokių gerų ir blogų mislių. „Na ir kur dabar esi?" Einu pas J. Kovarską paskandyt visus vargus. „Kovarskas dar gana toli nuo čia, einam Jonai! Šita karčiama." No, aš į kitas karčiamas tenorėjo eiti, nes gerai žinau, kad tokiu gėrymų kaip pas Kovarską nekur nerasi. „Koks Kovarsko saliuno adresas?" Nagi, štai jo korčiukė:

Jos. J. Kovarskas
1191 So. Western Ave., Chicago, Ill.
Kampas 25-tos gatves. Telephonas Canal 2330

Naujas Išradimas

Sustiprinimui ir užlaikymui plaukų.

Tukstančiai pikų žmonių atgavo puikius plaukus, sulaikoslinkimą plaukų galvos labai trumpame laike. Vietoje senų atauga naujį, gražus plaukai. **Visokia informacija dykai.** Atsiųsėma žinioms reikia rašyti pledant krasos ženklelį.

PROF. J. M. BRUNDZA
BROADWAY & 50. 8TH ST., BROOKLYN-NEW YORK

Ant 17 Akmenu Railroad Laikrodelis

Patentuotas regulistorius, ausuke užsukamas ir nustatomas, vyriškas ar moteriškas 18K auksuotas, dvigubi "Hunting" lukštai, gražiai iškvietkuotas. Tikrai gerai laika rodo. **Visur vartojamas geleziukelio tarnu kaipo teisingai laika rodantis; gvarantuotas ant 25 metu.** Šitą laikrodėlį pasiųsime C.O.D. ant kiekvieno adreso, su pavėlyjimu išegzamin. oti. Jeigu bus toks kaip rašėme užsimokėk expresui **$5.75** ir atvežimo kaštus ir paimk laikrodėlį jei ne, pamokėk nė vieno cento. Atmink, kad už tokį pat laikrodėlį kitur mokėsi $35.00. Prie laikrodėlio pridedame 14K auksintą labai gražų lenciugėlį su kompasu **dykai.**

Excelsior Watch Co.
900 Central Bank Bldg., Chicago

„RAISTAS"

GARSINGOJI LABAI PAGEIDAUJAMA KNYGA, JAU IŠĖJO IŠ PO SPAUDOS LIETUVIŠKOJ KALBOJE. Ji parašyta vieno iš geriausių raštininkų Amerikoje p. Upton Sinclair. „RAISTAS" teip žingeidi ir visoj pasaulėje reikalaujama, kad į 18-ką visokių kalbų išversta. Mums tuom akyvesnė, kaip Amerikonas aprašo Lietuvius, nuo išlipimo iš laivo—visą gyvenimą Amerikoje, vienų vargus, kitų lėbavimus kaip žerkole perstato. Perskaitęs „R." geriaus pažinsi Amerikos gyvenimą negu daug metų gyvenęs ir visų suktybių paslaptis, kaip padaro didelius pinigus, jog nieks Tavęs negalės prigaut. ● KNYGA aiškiai parodo kaip piniguočiai barbariškai išnaudoja ir apgaudinėja darbininkus, kaip išgėdina jų moteris, suardo šeimynų gyvenimą, ir pastume į paleistuvystę, teippat kaip ant mėsos skerdinyčios primaišo visokių biaurybių ir nuodijant žmones. „RAISTAS" pilna akyvumo, kiekvienam ji labai naudinga perskaityt — ypatingai kalbėtojams. Ta knyga sujudino žmoniją, sudrebėjo parlamentai ir Amerikos prezidentas. „RAISTAS" yra tai stora, didelė KNYGA, jos prekė kaip ir angliškas originalas; kuris atsiųs 1 dol. 50c. apturės tą svarbų veikalą.

Siunčiant pinigus reikia adresuot:

J. Naujokas,
Madison Sq. box 189, NEW YORK, N. Y.

CENTRAL BUSINESS COLLEGE

Mokina: stenografijos, spaudinamos mašinėlės spandinimo, knygų vedimo, aritmetikos, skaitymo, rašymo, spelinimo, istorijos, geografijos ir tt.

Specijališkos instrukcijos angliškos kalbos tiems, kurie pradeda mokytis tą kalbą ir kurie norį joje išsilavinti.

Mes išlaviname vyrus ir moteris įgyti geras vietas. Kliasos atdaros dienomis ir vakarais.

Atsišauk ar rašyk klausdamas platesnių informacijų. Katalogas dykai.

W. H. Harmon ir W. I. Tinus, Principalai.
Shiller Bldg., 109 Randolph Street, CHICAGO, ILL.

F. P. Bradchulis

ATTORNEY & COUNSELOR at LAW
Chamber of Commerce Bldg., Room 709
S. E. Corner La Salle and Washington Streets
CHICAGO, ILL.
TELEPHONE MAIN 3642

Lietuvys advokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos čia Amerikoj. Veda visokias provas, civiliškas ir kriminališkas, visuose teismuose (suduose).
Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31mos gatvės
Telephone Yards 6006

TEISINGAI IR NAUDINGAI!

Drukuojama mašina **"Odell Typewriter" No. 4** kuri yra geriausia iš pigesnių mašinų, o drukuoja kaip ir pirkta už $100. Ji yra padaryta iš grynoplieno, su robo voleliu, kitokios medegos grie jos nėra, o todėl ir gesti nėra kam. Jos prekė pirmiausiai buvo $20, o dabar pas mane pigiausia, nes tik **$6.75** su prisiuntimu. Teipgi parduodu visokias knygas: mokliškas, istoriškas, sapnininkus, pasakų ir monų kuygas, maldaknyges, angliškus kalbamokslius ir kitokias, ir vyriausias popieras laiškams rašyti. Galima užsirašyti laikraščius: **"Lietuva", "Vienybe Lietuvnikų", "Katalika", "Kelivj"** ir **"Kova"**. Pri pirmutinių trijų užsirašant vieniems metams, duodu priedų knygutę dvidešimts penkių centų vertės.

JOHN ŽEMANTAUSKAS
39 W. Porter St., Waterbury, Conn.

Vienatinė Lietuviška Sankrova

ir agentura literaturos ant "North Side" Chicagoj. Čion galima gauti mokslišką, svietišką ir dvasiškų knygų, ražančių, škaplierių, abrozėlių, visokių laikraščių. Amerikos ir Europos ir popierą gromatoms. Teipgi užlaikau visokio tavoro: juodylo, paišelių, plunksnų, drukuojamų mašinukių, britrvų, stereoskopų ir daugelio kitų daiktų. Neužmirškite atsilankyti, o busite užganėdinti.

Petras M. Kaitis
221 Wabansia Ave., Chicago, Ill.
(Saie Lietuviškos Bažnyčios).

"LIETUVOS UKININKAS"

Laikraštis skiriamas Lietuvos darbo žmonėms. Išeina kas sąvaitę iš Vilniaus, Lietuvoj. Spaudomas ant gražios popieros, 16 pusių ir mėnesiniu priedu.

Vienatinis laikraštis, kuris tėvynėj daugiausia prasiplatinęs nes jis suteikia teisingiausias nias iš Lietuvos ir kitų dalių to. Amerikos - lietuviai už kite minėta laikraštį arba kite savo gentėms tėvynė nantiems. Lietuvoje met $1.85, o Amerikoje $2.50. numeris ant pamatymo Amerikoje vyriausiu age

M. J. Damijonaitis,
3250 S. Halsted St., Chic

Dr. O. C. HEINE

DENTISTAS

OFISAS--Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Gyvenimas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

Marė Laukienė

Atsakanti Akušerka
3252 S. Halsted St. Chicago, Ill.
Telephonas Yards 2268

Duoda visokia rodą ir geriausia pagelba moterims jų ligose. Pasekmingai atlieka darbą prie gimdymo ir dažiuri atsakančiai po gimdymo. Ofisas ir gyvenimas Olszewskio name 3252 S. Halsted st.

Pinigu Preke.

Iki 500 rublių, rublis po.....52¼
Nuo 500 iki 1000 rublių, rublis po..52
Virš 1000 rublių, rublis po 51¾

Prie kiekvieno siuntinio reikia pridėti 25c. ant pačto kaštų.

Jeigu norite, kad pinigai greitai ir gerai suvaikščiotų ir niekur nežutų, tai siųskite per "Lietuvos" redakciją, adresuodami teip:

A. OLSZEWSKI
3252 S. Halsted st., Chicago, Ill

Dr. J. KULIS

Tel. 1523 Yards.
Lietuvių Gydytojas ir Chirurgas.
3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Teipgi turi didelę praktiką ir gydo pasekmingai visokias limpančias, užsisenėjusias ir paslaptingas vyrų ligas. Daro operacijas pasekmingai.

Kožna liga išgydoma

Atsišaukite į mūsų ofisą **Red Cross Pharmacy** 4552 So. Ashland Ave., o busite sveiki.

Dr. Kazimieras Butkeviczia

priėmimas nuo 3 valan po pietų iki 8 val. vakaro. Specialistas moterų ir vaikų lizų; abejotinuose atsitikimuose išsiunčiame institutų profesorius ant rodos. Vaistai importuoti iš senos tėvynės; teipgi užlaikome tėvynės Trejos-Devynerius iš Palangos. Vaistai atsiųsimui plaukų gvarantuoti. Receptai sutaisomi po speciališkų mūsų užžiūrėjimu. Prekės prieinamos. Aptieka atdara diena ir naktį.

Red Cross Pharmacy
Maliszewski ir Jasulaitis, Savininkai
4552 S. Ashland Ave., Chicago
Telephone Yards 1106

MOKINKIMES PATYS!

Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) **$1.25.**

Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityt ir rašyti be mokintojo **15c.**

Naujas Budas mokintis rašyti be mokinto jo **10c.**

Pinigus siųskite per Money Order šiuo adresu:
P. MIKOLAINIS, Box 62, New York City.